

मानिसबारे सत्यता

मानिसको सिद्धान्तबारे बाइबलिय अध्ययन

पावल डेमिड वासर

The Truth about Man

A Biblical Study of the Doctrine of Man

Paul David Washer

विषयसूची

परिचय	४
मानिसको सृष्टि	६
आदमको पतन	११
मानव-जातिको पतन	२०
आत्मिक मृत्यु र नैतिक असमर्थता	३२
सैतानको दासत्व	४८
पापको चरित्र र सर्वव्यापकता	५३
पापीप्रति परमेश्वरको मनोवृत्ति	६०
पापीमाथि परमेश्वरको न्याय	७५
दुष्टहरूमाथि अन्तिम न्याय	९१
नरक	९६

परिचय

अध्ययनको विधि

परमेश्वरको वचनद्वारा विद्यार्थीले उहाँसित जम्काभेट गर्न सकोस् भन्नु नै यस पाठको महान् लक्ष्य हो । धर्मशास्त्रले परमेश्वरको प्रेरणा पाएको छ, र यो परमेश्वरको अकाट्य वचन हो भन्ने जगमा यो अध्ययन आधारित छ । यस अध्ययनलाई यसरी तयार पारिएको छ, कि विद्यार्थीको सामु बाइबल नखोली ऊ वास्तवमै अगाडि बढ्न उसको लागि असम्भव हुन्छ । प्रेरित पावलले २ तिमोथी २:१५ मा दिएको अर्तीलाई मान्नु हाम्रो लक्ष्य हो । तिनी लेख्छन्, “शर्माउन नपर्ने र सत्यको वचनलाई ठिकसँग प्रयोग गर्ने कामदारजस्तै आफूले आफूलाई परमेश्वरमा ग्रहणयोग्य तुल्याउने भरमग्दूर प्रयत्न गर ।”

हरेक पाठ मानवशास्त्रको खास विषयहरूसित सम्बन्धित छ । धर्मशास्त्रका खण्डहरूमा दिएअनुसार प्रश्नहरूको उत्तर दिई विद्यार्थीले प्रत्येक पाठलाई पूरा गर्नेछ । हरेक खण्डमा ध्यान दिई विद्यार्थीका आफ्ना विचारहरू लेख्न उसलाई उत्साह दिइन्छ । यस अध्ययनबाट प्राप्त लाभ विद्यार्थीको लगानीमा भर पर्नेछ । खण्डको अर्थ बुझ्न नखोजी विचारै नगरीकन त्यस खण्डको प्रतिलिपि गरी विद्यार्थीले उत्तर दिएमा थोरै मात्र सिक्नेछ ।

विद्यार्थीले देख्नेछ, कि यो प्राथमिक रूपमा बाइबलिय अध्ययन भएकोले यसमा आकर्षक उपमाहरू, अनौठा कथाहरू र ईश्वरशास्त्रीय टिप्पणीहरू समावेश भएको पाईदैन । धर्मशास्त्रलाई अङ्कित गर्ने मार्गलाई देखाई धर्मशास्त्र आफैलाई बोल्न दिने खालको कृति तयार पार्नु नै हाम्रो इच्छा थियो ।

कुनै एकल व्यक्ति, सानो भुन्ड वा सन्डे स्कुलको लागि यस पुस्तकलाई प्रयोग गर्न सकिन्छ । समूह वा चलापन अगुवासँग छलफलसाथै प्रश्नहरूको लागि भेटघाट गर्नुअगि विद्यार्थीले हरेक अध्ययन पढेर सकोस् भनी हामी पूर्ण रूपमा उसलाई सिफारिस गर्दछौं ।

विद्यार्थीलाई अर्ती

बाइबलिय सिद्धान्तको अध्ययन गरी ख्रिस्टियान जीवनमा यसको प्रतिष्ठित स्थानलाई देख्न सकोस् भनी विद्यार्थीलाई उत्साह दिइन्छ । एउटा साँचो ख्रिस्टियानले भावना र तर्कशक्तिविचको विच्छेद वा परमेश्वरप्रतिको भक्ति र परमेश्वरको सिद्धान्तविचको विच्छेदलाई सहन सक्दैन । धर्मशास्त्रअनुसार न हाम्रा भावनाहरू न हाम्रा अनुभवहरूले ख्रिस्टियान जीवनको निमित्त पर्याप्त जग उपलब्ध गराउँछ । दिमागले बुझी सही तरिकाले सिद्धान्तलाई सञ्चार गरिएको खण्डमा मात्रै धर्मशास्त्रको सत्यताले एउटा दृढ जग उपलब्ध गराउन सक्छ, जसमाथि हाम्रा विश्वास र व्यवहारको स्थापना गरी हाम्रा भावना र अनुभवहरूको वैधतालाई हामी निर्धारण गर्न सक्छौं । दिमाग हृदयको शत्रु होइन न ता सिद्धान्त र

आराधनाको लागि अवरोध हो । यी दुई अपरिहार्य तत्त्वहरू हुन् । त्यसैले यी दुईलाई छुट्याउनु हुँदैन । परमप्रभु परमेश्वरलाई हाम्रो सारा हृदयले हाम्रो सारा प्राणले र सारा समझले प्रेम गर्नुपर्छ (मत्ती २२:३७) र परमेश्वरलाई आत्मा र सत्यता दुवैमा पुज्नुपर्छ (युहन्ना ४:२४) भनी धर्मशास्त्रले हामीलाई आज्ञा दिन्छ ।

सिद्धान्तको अध्ययन दुवै बौद्धिक र आराधनायुक्त अनुशासन हो । यो परमेश्वरको सत्यताको लागि एउटा जोसिलो खोजी हो जसले सधैं महानतर रूपान्तरण, आज्ञाकारिता र भिन्न हृदयदेखिको आराधनातर्फ अगुवाइ गर्नुपर्छ । तसर्थ, परमेश्वरको व्यक्तित्वलाई नभई केवल अवैयक्तिक ज्ञानको खोजी गर्ने त्रुटीदेखि जोगिन विद्यार्थी होसियार हुनुपर्छ । न बुद्धिहीन आराधना न ता केवल बौद्धिक खोज फाइदाजनक छन् । यी दुईमध्ये कुनै एउटा मात्र तरिकामा परमेश्वरको आदर हुँदैन ।

पवित्र बाइबल

यस अध्ययनलाई पूरा गर्नको लागि बाइबल सोसाइटीद्वारा प्रकाशित पवित्र बाइबलको खाँचो पर्छ ।

मानिसको सृष्टि

धर्मशास्त्रले हामीलाई सिकाउँछ, कि मानिस संयोगवश यहाँ आइपुगेको होइन, न ता कुनै बुद्धिहीन प्राणीको नतिजा हो । बरु, मानिस त अनन्त परमेश्वरको सृजनात्मक कामको परिणाम हो । परमेश्वरले अन्य सबै सृष्टिहरू रचना गरिसक्नु भएपछि, भूमिको माटोबाट परमेश्वरले पहिलो मानिस आदमलाई सृष्टि गर्नुभयो अनि तिनको नाकमा जीवनको सास फुकिदिनुभयो अनि मानिस जीवित प्राणी भयो । त्यसपछि, परमेश्वरले आदमबाट हव्वा नाम गरेकी स्त्री बनाउनुभयो, आदमको साथी र सहयोगीको रूपमा । फलैफुल्लै, वृद्धि हुँदै पृथ्वीमा भरिँदै जान परमेश्वरले तिनीहरूलाई आज्ञा दिनुभयो जुन पृथ्वी तिनीहरूको अधिकारमा दिइएको थियो । आदम र हव्वा नै सम्पूर्ण मानव-जातिका अधिल्ला पूर्खा हुन् ।

यस तथ्यमा धर्मशास्त्र प्रस्ट छ कि स्त्री र पुरुष दुवै नै परमेश्वरद्वारा र परमेश्वरको निमित्त सृष्टि गरिएका हुन् । उहाँलाई प्रेम गर्ने, उहाँको महिमा गर्ने र उहाँको इच्छानुसार चल्ने कुरामा मात्रै तिनीहरूको अस्तित्वको अर्थ छ । सारा सृष्टिको बिचमा मानव-जाति अद्वितीय छ । केवल मानव-जातिलाई परमेश्वरको स्वरूपमा सृष्टि गरियो र तिनीहरूलाई मात्रै उहाँसितको व्यक्तिगत र अटुट सङ्गतिमा बाँच्ने मौका प्रदान गरियो ।

हाम्रो निमित्त यी सत्यताहरू निकै महत्वपूर्ण छन् किनकि हामी को हौं र हामीलाई किन बनाइयो भन्ने उद्देश्यलाई यिनले परिभाषित गर्छन् । हामी हाम्रो आफ्नै अस्तित्वको प्रवर्तक होइनौं, तर परमेश्वरको अनुग्रही इच्छा र शक्तिद्वारा हामी अस्तित्वमा ल्याइएका हौं । हामी हाम्रो आफ्नै अधीनमा छैनौं, तर हामी परमेश्वरको अधीनमा छौं जसले हामीलाई उहाँको आफ्नै उद्देश्य र इच्छानुसार बनाउनुभयो । परमेश्वरबाट छुट्टिन खोज्नु भनेको हामीले आफैलाई जीवनबाट अलग गराउन खोज्नु हो । उहाँको व्यक्तित्व र इच्छादेखि स्वतन्त्र भएर जिउन खोज्नु भनेको हामीलाई जुन उद्देश्यको निमित्त सृष्टि गरिएको थियो त्यस उद्देश्यलाई इन्कार गर्नु हो ।

१. उत्पत्ति २ अध्यायमा मानिसको सृष्टिवारे धर्मशास्त्रीय विवरण पाइन्छ । उत्पत्ति २:७ को आधारमा यस विवरणलाई सारांशमा ल्याउनुस् । मानिसको उत्पत्ति र परमेश्वरसित उसको सम्बन्धबारे यसले हामीलाई के सिकाउँछ ?

२. उत्पत्ति २ अध्यायमा पहिलो स्त्री हव्वाको सृष्टिको बारेमा धर्मशास्त्रीय विवरण पाइन्छ । उत्पत्ति २:२१-२३ मा आधारित रहेर स्त्रीको सृष्टिबारे बाइबलिय विवरणलाई सारांशमा ल्याउनुस् । उसको उत्पत्ति र परमेश्वरसित उसको सम्बन्धबारे यसले हामीलाई के सिकाउँछ ?

३. मानिस परमेश्वरको सृजनात्मक कामको नतिजा हो भन्ने तथ्यलाई स्थापित गरिसकेपछि अब हामीले बाँकी सृष्टिको विचमा उसको अद्वितीयतालाई विचार गर्नुपर्छ । उत्पत्ति १:२६ बाट उद्धृत तलको वाक्यांशअनुसार मानिस बाँकी सृष्टिबाट कसरी अद्वितीय छ ?

क. मानिसलाई बनाऔँ ।

अध्ययन सहयोगी: मानिसलाई सृष्टि गर्नुहुँदा परमेश्वरले “...होस्” भन्नुभएन जस्तो अन्य बाँकी कुराहरू सृष्टि गर्नुहुँदा भन्नुभयो (१:३, ६, १४) तर उहाँले “...बनाऔँ” भन्नुभयो । यसले महानतर व्यक्तिगत सम्बन्धलाई व्यक्त गर्दछ । “...बनाऔँ” भन्ने शब्दको दुईओटा सम्भाव्य अर्थ खोलाइहरू छन्: (१) यो ऐश्वर्यको बहुवचन हो । राजकीय व्यक्तित्वहरूलाई प्रस्तुत गर्दा बहुवचनमा व्यक्त गर्नु सामान्य चलन थियो । (२) यो त्रिएकताको सन्दर्भ हो । सृष्टिमा पिता, पवित्र आत्मा (उत्पत्ति १:२) र पुत्र (युहन्ना १:१-३, कलस्सी १:१६) सामेल हुनुभएका छन् ।

ख. हाम्रै स्वरूपमा...

अध्ययन सहयोगी: बाँकी सृष्टिलाई भैं परमेश्वरले आ-आफना किसिमअनुसार (१:११-१२, २१, २४-२५) भन्नुभएन, तर “हाम्रै स्वरूपमा” बनाऔं भन्नुभयो । सृष्टिको बिचमा मानव-जाति अद्वितीय छ, किनकि मानिसले मात्रै *परमेश्वरको स्वरूप* धारण गरेको छ, भनी बताइएको छ । परमेश्वरको स्वरूपले निम्नलिखित कुराहरूलाई उल्लेख गर्न सक्छ: *व्यक्तित्व*— आदम र हव्वा वैयक्तिक र आत्मचेतन प्राणीहरू थिए । केही उत्तेजनाहरूलाई प्रतिक्रिया दिन अन्तर्ज्ञान वा उपकरणद्वारा चलाइएका जनावरहरू थिएनन् तिनीहरू । *आध्यात्मिकता*—“परमेश्वर आत्मा हुनुहुन्छ,” (युहन्ना ४:२४) भनी धर्मशास्त्रले घोषणा गर्छ । तसर्थ, परमेश्वरको स्वरूपमा सृष्टि गरिएको मानिसमा पनि उही गुणको आशा गर्नु न्यायसङ्गत हुन्छ । आदम र हव्वा सचेत माटोभन्दा बढी नै थिए । परमेश्वरलाई चिन्ने र उहाँसित सङ्गति गर्ने अनि आज्ञाकारिता, प्रशंसा र कृतज्ञतामा परमेश्वरलाई प्रतिक्रिया दिने खुबी भएका आत्मिक प्राणीहरू थिए आदम र हव्वा । *ज्ञान*— कलस्सी ३:१० मा परमेश्वरको बारेमा साँचो ज्ञान हुनु परमेश्वरको स्वरूपको एउटा पक्ष हो भनी धर्मशास्त्रले उल्लेख गर्छ । आदम र हव्वालाई परमेश्वरको बारेमा सबै कुरा थाहा थियो भन्ने यसको अर्थ लाग्दैन । सीमित प्राणीले असीमित परमेश्वरलाई कहिल्यै पूर्ण रूपमा बुझ्न सक्दैन । बरु, यसको अर्थ हुन्छ कि तिनीहरूसँग भएको ज्ञान शुद्ध र असीमित थियो । *आत्मसङ्कल्प वा इच्छा*— आदम र हव्वालाई इच्छाशक्तिसहित सृष्टि गरिएको थियो । तिनीहरूसँग आत्मनिर्णय गर्ने खुबी थियो र तिनीहरूलाई छनौट गर्ने स्वतन्त्रता दिइएको थियो । *अमरत्व*— आदम र हव्वा सृष्टि गरिएका प्राणी भएकाले तिनीहरूको सुरुआत थियो र तिनीहरूको अस्तित्वको हरेक क्षण तिनीहरूका सृष्टिकर्ताको दयामाथि निर्भर भए तापनि तिनीहरूलाई अमरणशील आत्मा प्रदान गरिएको थियो जुन आत्माको एक पटक सृष्टि गरिएपछि कहिल्यै अन्त्य हुँदैनथ्यो । आत्माको अमरताको आत्मसङ्कल्पको महान् उत्तरदायित्वलाई होसियारीपूर्वक विचार गर्न सबै मानिसलाई अगुवाइ गर्नुपर्छ । आत्मा अनन्त भएकोले हामीले गर्ने छनौटले अनन्त परिणामहरू ल्याउनेछन् जसबाट हामी उम्कन सक्दैनौं ।

ग. ... *वशमा पादै जाओ ।*

अध्ययन सहयोगी: परमेश्वरका राजप्रतिनिधिको रूपमा स्त्री र पुरुषलाई सारा सृष्टिमाथि शासन गर्ने अधिकार र उत्तरदायित्व प्रदान गरियो । तिनीहरूको शासन परमेश्वरको शासनबाट स्वतन्त्र हुनुहुन्थेन, तर उहाँको इच्छाको सिद्ध सादृश्यमा हुनुपर्थ्यो । तिनीहरूले सृष्टिको हित र हेरचाहको लागि अनि परमेश्वरको महिमाको लागि शासन गर्नुपर्थ्यो ।

३. उत्पत्ति १:२६-२८ मा हामीले सिक्थौं कि सृष्टिको बिचमा मानिस अद्वितीय छ किनकि उसलाई मात्रै परमेश्वरको स्वरूपमा सृष्टि गरियो । तलका कुराहरूबाट हामी पत्ता लगाउनेछौं कि मानिस अद्वितीय भए तापनि बाँकी सृष्टिसित उसको उद्देश्य मेल खान्छ । उसको आफ्नै फाइदाको लागि होइन, तर परमेश्वरको महिमाको लागि मानिसलाई सृष्टि गरियो । यस सत्यताबारे तलका खण्डहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् त ?

भजनसंग्रह १०४:३१

रोमी ११:३६

कलस्सी १:१६

४. धर्मशास्त्रले प्रस्ट रूपमा सिकाउँछ कि स्त्री र पुरुष दुवै नै परमेश्वरद्वारा र परमेश्वरको निमित्त सृष्टि गरिएका हुन् । उहाँलाई प्रेम गर्ने, उहाँको महिमा गर्ने र उहाँको इच्छाअनुसार चल्ने कुरामा मात्रै तिनीहरूको अस्तित्वको अर्थ छ । हामी हाम्रो आफ्नै अस्तित्वको प्रवर्तक होइनौं, तर परमेश्वरको अनुग्रही इच्छा र शक्तिद्वारा हामी अस्तित्वमा ल्याइएका हौं । हामी हाम्रो आफ्नै अधीनमा छैनौं, तर हामी परमेश्वरको अधीनमा छौं जसले हामीलाई उहाँको आफ्नै उद्देश्य र इच्छाअनुसार बनाउनुभयो । यी महान् सत्यताहरूको प्रकाशको आधारमा मानव-जातिले कसरी प्रतिक्रिया देखाउनुपर्छ ?

क. आदर: भजनसंग्रह ३३:६-९

ख. आराधना: भजनसंग्रह ९५:६

ग. सेवा: भजनसंग्रह १००:२-४

घ. प्रेम: मर्कुस १२:३०

ड. महिमा र इज्जत: १ कोरिन्थी १०:३०

पाठ दुई

आदमको पतन

उहाँको आफ्नै उद्देश्य र इच्छाको लक्ष्यअनुसार परमेश्वरले आदम र हव्वालाई सृष्टि गर्नुभयो अनि असल र खराबको ज्ञान दिने रूखको फल नखान आदेश दिनुभयो । यस आदेशप्रतिको आज्ञाकारिताले परमेश्वरसितको हर्षपूर्ण सङ्गति र सृष्टिमाथिको अविच्छिन्न अधिकारको जीवनमा अगुवाइ गर्नेथियो । यस आदेशप्रतिको अनाज्ञाकारिताले आत्मिक र भौतिक मृत्युसाथै अन्य रोग व्याधीहरूतर्फ अगुवाइ गर्नेथियो ।

आदम र हव्वालाई परीक्षा लिइयो अनि तिनीहरूले आज्ञा तोडे । तिनीहरूको अनाज्ञाकारिताको कारणले परमेश्वरसित भएको तिनीहरूको सङ्गति टुट्यो अनि तिनीहरू धार्मिकता र पवित्रताको मूल अवस्थाबाट पतन भए । आदमको अनाज्ञाकारिताका यी विनाशकारी परिणामहरू तिनमा मात्र सीमित भएनन् तर सारा मानव-जाति नै पतनमा प्रवेश गर्‍यो । यस महान् सत्यता वरिपरि भएका सबै रहस्यहरूलाई धर्मशास्त्रले नहटाए तापनि धर्मशास्त्रले पुष्टि गर्छ कि आदमको पाप र दोष तिनका सबै सन्तानहरूमाथि दोषारोपण गरिएको छ । परिणाम स्वरूप सबै मानव-जाति आदमको त्यही पतित स्वभाव लिएर जन्मन्छ, र परमेश्वरप्रति भएको शत्रुतालाई उसले प्रदर्शन गर्दछ ।

आदमको पतन

परमेश्वरले आदमलाई आफ्नै स्वरूपमा सृष्टि गर्नुभएपछि उहाँले आदमलाई एउटा सामान्य आज्ञा दिनुभयो, “असल र खराबको ज्ञान दिने रूखको फलचाहिँ नखानू ।” यस निषेधाज्ञापछि एउटा चेतावनी आयो, “जुन दिन तैले त्यो खान्छस् तँ निश्चय नै मर्नेछस्” (उत्पत्ति २:१७) । परमेश्वरप्रति आदमको आज्ञाकारिताले आशिष्को सतत वा महानतर अवस्थामा अगुवाइ गर्नेथियो । तर तिनको अनाज्ञाकारिताले मृत्युमा पुऱ्याउनेथियो ।

१. उत्पत्ति २:१६-१७ मा आदमलाई दिइएको आज्ञा र चेतावनी पाइन्छ । यस खण्डको विषयवस्तुसित तपाईं चिरपरिचित नहोउञ्जेलसम्म यस खण्डलाई पढी तलका प्रश्नहरूको उत्तर दिनुस् ।

क. पद १६ अनुसार परमेश्वरले आदमलाई कस्तो सहूलियत दिनुभयो ? परमेश्वरले आदमको हेरचाह गर्नुहुन्थ्यो र तिनका आवश्यकताहरूलाई बेवास्ता गर्नुहुन्नथ्यो भनी यस सहूलियतले कसरी प्रमाणित गर्छ ?

ख. पद १७ अनुसार आदमलाई के गर्न मनाही गरियो ? आदमलाई के नगर्न आज्ञा दिइयो ?

ग. पद १७ अनुसार परमेश्वरको आज्ञा नमानेको खण्डमा कस्तो दण्ड आइपर्थ्यो ?

२. उत्पत्ति ३:१-६ मा परमेश्वरको आज्ञा उल्लङ्घन गर्न आदम र हव्वा कसरी परीक्षामा परे भन्ने बाइबलिय विवरण पाइन्छ । यस खण्डको विषयवस्तुसित तपाईं चिरपरिचित नहोउञ्जेलसम्म यस खण्डलाई पढी तलका प्रश्नहरूको उत्तर दिनुस् ।

क. पद १ मा धर्मशास्त्रले घोषणा गर्छ कि साँच्चैको सर्पले हव्वाको परीक्षा गर्यो । प्रकाश १२:९ र २०:२ अनुसार सर्पमा र सर्पद्वारा भएर काम गर्ने को थियो ?

ख. पदहरू ४-५ अनुसार सैतानले हव्वासित के प्रतिज्ञा गर्यो ?

ग. पद ६ अनुसार सर्पद्वारा गरिएको सैतानको परीक्षालाई हव्वा र उनका पति आदमले कस्तो प्रतिक्रिया देखाए ?

३. उत्पत्ति ३:७-१० मा आदम र हव्वाको अनाज्ञाकारिताका अविलम्ब परिणामहरू अभिलिखित छन् । यस खण्डको विषयवस्तुसित तपाईं चिरपरिचित नहोउञ्जेलसम्म यस खण्डलाई अनेक पटक पढी तपाईंका विचारहरूलाई लेख्नुस् । तिनीहरूको अनाज्ञाकारिताका के कस्ता परिणामहरू देखा परे ?

क. पद ७

ख. पदहरू ८-१०

अध्ययन सहयोगी: (क) आदम र हव्वाको अनाज्ञाकारिताको एउटै कार्यको कारणले तिनीहरू धार्मिकताले आफ्नो मूल अवस्थाबाट नैतिक भ्रष्टतामा पतन भए । अब तिनीहरूका हृदय र विचार शुद्ध रहेनन्, तर अशुद्ध र लाजमर्दो भए । अञ्जीरका पातहरूबाट बनाइएको वस्त्र तिनीहरूका पाप र भ्रष्टतालाई लुकाउने कमजोर प्रयास थियो । (ख) पापले सधैं परमेश्वरको डर र उहाँबाटोको विच्छेदमा पुऱ्याउँछ । पापी मानिस परमेश्वरको पवित्र उपस्थितिबाट भाग्छ र ऊ उहाँको पवित्र न्यायदेखि डराउँछ ।

४. आदमको अनाज्ञाकारिताका अविलम्ब परिणामहरूलाई हेरिसकेपछि अब हामी सर्प, हव्वा र आदममाथि आइपरेका ईश्वरीय न्यायहरूलाई विचार गर्नेछौं । उत्पत्ति ३:१५-२४ लाई पढी हामी सबैलाई प्रभाव पार्ने यी न्यायहरूलाई बयान गर्नुहोस् ।

क. सर्पमाथि ईश्वरीय न्याय (पद १४):

ख. स्त्रीमाथि ईश्वरीय न्याय (पद १६):

अध्ययन सहयोगी: “तेरो इच्छा पतितर्फ नै हुनेछ” भन्ने वाक्यले निम्नलिखित कुराहरूलाई अङ्कित गर्न सक्छ: (१) आफ्ना पतिसित स्त्रीको सम्बन्ध उत्कट अभिलाषा र समाप्तिको कमीद्वारा गरिनेथियो । (२) परमेश्वरबाट स्वाधीनता खोज्ने स्त्री पुरुषको निम्ति ज्यादा इच्छा वा तीव्र अभिलाषा राख्ने भइन् । (३) स्त्री र पुरुषबिचको सम्बन्धमा द्वन्द्व पैदा हुनेभयो । स्त्रीले आफ्ना पतिलाई वशमा राख्ने इच्छा गर्छिन् र उनका पतिले उनीमाथि आफ्नो शासन थोपर्न प्रयास गर्छ ।

ग. मानिसमाथि ईश्वरीय न्याय (पद १७-१९):

५. सर्पमाथि खन्याइएको ईश्वरीय न्यायमा (उत्पत्ति ३:१४-१५) पूरै बाइबलमा भएका प्रतिज्ञाहरूमध्ये उद्धारबारे एउटा महानतम प्रतिज्ञा पाइन्छ (पद १५) । यसलाई पहिलो सुसमचार भनिएको छ । यस खण्डबारे तपाईंका टिप्पणीहरू लेख्नुहोस् ।

नोट: येषु ख्रिष्ट स्त्री मरियमका सन्तान हुनुहुन्छ । क्रूसमा सैतानले ख्रिष्टको कुर्कुच्चो डस्यो (अर्थात् ख्रिष्टलाई घायल बनाइयो, साङ्घातिक रूपमा होइन किनकि उहाँ मृतकहरूबाट बौरी उठ्नुभयो । त्यही क्रूसबाट ख्रिष्टले सैतानको शिर कुच्याउनुभयो (अर्थात् सैतानलाई साङ्घातिक रूपमा घायल बनाइयो— त्यो सधैंको निम्ति पराजित भएको छ) ।

पतनबारे महत्त्वपूर्ण प्रश्नहरू

मानिसको वर्तमान पतित अवस्था र हाम्रो वरिपरि भएका दुष्टचाईको सम्बन्धमा “पतन” बारे भएको धर्मशास्त्रीय विवरणले मात्र पर्याप्त व्याख्या उपलब्ध गराउँछ । यही अन्धकारपूर्ण पृष्ठभूमिमा परमेश्वरको दया र अनुग्रहको महिमा चम्कन्छ । आदम र तिनको दण्डजाले निम्त्याएको दुःखद घटनालाई केही हदसम्म हामीले बुझ्यौं भने मात्र हामी ख्रिष्ट र उहाँको सुसमचारको महिमालाई बुझ्न सक्छौं ।

हामीले पतनको बारेमा अध्ययन गर्दा सम्पूर्ण धर्मशास्त्रमा नै सर्वाधिक महत्त्वपूर्ण र जटिल ईश्वरशास्त्रीय प्रश्नहरूमध्ये केहीको सामना गर्नुपर्छ । ती प्रश्नहरू थिए— दुष्टचाईको उदय, मानवीय स्वतन्त्रताको प्रकृति, परमेश्वरको सार्वभौमसत्ता, र उहाँको अनन्त उद्देश्य । यी विषयहरूबारे हामी जे जान्दछौं त्यो ज्ञान केही हदसम्म रहस्यपूर्ण कुराहरूसित मिसिए तापनि हामीले सकेजति जान्ने प्रयास गर्नु आवश्यक छ । तल हामी निम्नलिखित प्रश्नहरूको सम्बोधन गर्नेछौं ।

- एउटा धर्मी र पवित्र प्राणीको कसरी पतन हुन सक्छ ?
- के परमेश्वरले पतनको निर्धारण गर्नुभयो ?
- पतनमा परमेश्वरको अनन्त उद्देश्य के हो ?

कम्ली आत्मको पतन हुन सक्थ्यो ?

धर्मशास्त्रले पुष्टि गर्छ कि पतन सृष्टिकर्तामा भएको कुनै दोषको कारणले थिएन । परमेश्वरका सबै कामहरू सिद्ध छन् (भजनसंग्रह ३२:४) । पापद्वारा उहाँको परीक्षा हुन सक्दैन (याकुब १:१३) न ता पापमा फसाउने अभिप्रायले उहाँले कसैको परीक्षा गर्नुहुन्छ, (याकुब १:१३) । पतनको दोष सोभै आदमको काँधमा पर्छ । जस्तो उपदेशक ७:२९ ले बताउँछ, “यो मात्र मैले भेट्टाएको छु: परमेश्वरले मानिसलाई *सोभो* बनाउनुभयो, तर मानिसचाहिँ अनेक परिकल्पनाको खोजीमा लागेको छ ।”

यस सत्यताको प्रकाशमा सम्पूर्ण धर्मशास्त्रमा भएका समस्याहरूमध्ये एउटा महानतम ईश्वरशास्त्रीय समस्या पाइन्छ । त्यो समस्या हो— परमेश्वरको स्वरूपमा सृजित प्राणीले कसरी पाप र दुष्टचाईलाई छान्ने सम्भावना छ ? आदम र हव्वामा भलाइप्रति साँचो भुकाव थियो । तिनीहरूमा कुनै भ्रष्ट वा खराब कुरो थिएन जसको निमित्त तिनीहरू परीक्षामा पर्न सक्थे । कसरी यस्ता धर्मी प्राणीहरूले असलको साटो खराब र सृष्टिकर्ताको आज्ञा मान्नुको साटो सर्पका वचनहरूमाथि विश्वास गरे भन्ने कुरो मानवीय बुझाइभन्दा पर छ ।

आदमको पतनलाई व्याख्या गर्न इतिहासभरि अनगिन्ती प्रयासहरू गरिएका छन्, तर ती सबैमा केही न केही सीमाहरू छन् । परमेश्वरले मानिसलाई धर्मी र पवित्र जनको रूपमा सृष्टि गर्नुभए तापनि ऊ सीमित र परिवर्तन हुने खालको थियो र परमेश्वरको इच्छाको विरुद्धमा जान सक्ने क्षमता उसँग थियो भन्ने धर्मशास्त्रको सामान्य सत्यतासित हामी सहमत हुनुपर्छ ।

के पत्रेद्वबले पतनको निर्धारण गर्नुभयो ?

“निर्धारण गर्नु” को अर्थ व्यवस्थित गर्नु वा नियुक्त गर्नु वा मिलाएर राख्नु भन्ने हुन्छ । परमेश्वरले पतनको निर्धारण गर्नुभयो या भएन भनी सोध्नुको अर्थ उहाँले यसलाई व्यवस्थित गर्नुभयो कि भएन वा उहाँले यसलाई निर्धारण गर्नुभयो या भएन भन्नु हो । यसका अन्य पर्यायवाची शब्दहरू पनि छन्: फैसला सुनाउनु, पूर्वनिर्धारण गर्नु र पूर्वनियुक्ति गर्नु । पतन हुनैपर्थ्यो भनी के परमेश्वरले पहिले नै निर्धारण गर्नुभयो त ? यस प्रश्नको उत्तर हुन्छ, “गर्नुभयो ।” तर यसको अर्थ के हो र के होइन भनी बुझ्न हामी निकै होसियार हुनुपर्छ ।

परमेश्वरले पतनको निर्धारण गर्नुभएको थियो भन्नुको अर्थ हाम्रा प्रथम पुर्खालाई परीक्षा गर्नका लागि उहाँले सैतानलाई *जबरजस्ती गर्नुभयो भन्ने होइन*, न ता उहाँको आज्ञालाई बेवास्ता गर्न उहाँले तिनीहरूलाई बलजप्ती गर्नुभयो । परमेश्वरका सृजित प्राणीहरूले जे गरे तिनीहरूले राजीखुसीले गरे ।

परमेश्वर पवित्र, धर्मी र भलो हुनुहुन्छ । उहाँ पापको प्रवर्तक हुनुहुन्न । उहाँले पाप गर्नुहुन्न । उहाँ पाप गर्ने गरी परीक्षित हुन सक्नुहुन्न । र उहाँले कसैलाई पापमा फसाउन परीक्षा गर्नुहुन्न ।

परमेश्वरले पतनको निर्धारण गर्नुभएको थियो भन्नुको अर्थ यो *निश्चय नै हुनेथियो भन्ने हो* । आदमको जाँच होस् भन्ने परमेश्वरको इच्छा थियो । ईश्वरीय सहायताविना नै आदम कि जाँचमा सफल होस् कि पतन होस् भन्ने पनि परमेश्वरको इच्छा थियो । ईश्वरीय सहायता भइदिएको भए तिनी पतन हुनबाट जोगिन्थे । हव्वाको सामु परीक्षा ल्याउनबाट परमेश्वरले सैतानलाई रोक्न सक्नुहुन्थ्यो । वा परीक्षाको यस्तो घडीमा यसमाथि विजय हासिल गर्न उहाँले आदमलाई मजबुत बनाउन विशेष खालको अनुग्रह प्रदान गर्न सक्नुहुन्थ्यो । धर्मशास्त्रको साक्षीबाट हामी बुझ्छौं कि उहाँले त्यसो गर्नुभएन ।

अन्तमा परमेश्वरले पतनको निर्धारण गर्नुभएको थियो भन्नुको अर्थ *यो उहाँको अनन्त योजनाको एउटा भाग थियो भन्ने हो* । सृष्टिको जग बसाल्नुअगि, आदम र हव्वासाथै तिनीहरूलाई परीक्षा गर्ने सर्पको सृष्टिअगि, कुनै बगैँचा वा रूखको अस्तित्वअगि, परमेश्वरले आफ्नो महिमा र उहाँको सृष्टिको भलाइको लागि पतनको निर्धारण गर्नुभयो । हाम्रा प्रथम पुर्खाहरूलाई परीक्षामा पर्न दिई तिनीहरूले कस्तो छनौट गर्दारहेछन् भनी हेर्न मात्र उहाँले तिनीहरूलाई अनुमति दिनुभएन । बरु, पतन परमेश्वरको अनन्त योजनाको एउटा भाग थियो र यो हुनैपर्थ्यो भनी उहाँले पूर्वनिर्धारण गर्नुभयो । यस्तो निष्कर्षबाट तुरुन्तै उदय हुने प्रश्न हो:

“के परमेश्वर पापको प्रवर्तक हुनुहुन्छ त ?”

यसको लागि दृढ नकारात्मक उत्तर दिइनुपर्छ । परमेश्वर पापको प्रवर्तक हुनुहुन्न न ता उहाँको विरुद्धमा पाप गर्न उहाँले मानिसहरूलाई बलजपती गर्नुहुन्छ । पतन हुनैपर्थ्यो भनी उहाँले पूर्वनिर्धारित गर्नुभए तापनि यो सैतान, आदम र हव्वाको ऐच्छिक क्रियाकलापहरूद्वारा हुनुपर्थ्यो भनेर पनि उहाँले पूर्वनिर्धारण गर्नुभयो । परमेश्वर इतिहासको हरेक घटना र व्यक्तिको स्वतन्त्रतालाई नष्ट नगरी हरेक व्यक्तिमाथि कसरी पूर्णतः सार्वभौम हुन सक्नुहुन्छ भनी हाम्रो सीमित दिमागले नबुझे तापनि यो साँचो हो भन्ने कुरामा धर्मशास्त्रमा प्रशस्त्र उदाहरणहरू पाइन्छ । आफ्ना दाजुहरूको स्वेच्छाचारी पापको परिणाम स्वरूप योसेफलाई दासत्वमा बेचियो तथापी आखिरी कथा बताइएपछि योसेफले घोषणा गरे, “तिमीहरूले मेरो विरुद्धमा हानि गर्ने विचार गरेका थियौ, तर परमेश्वरले त्यही कामद्वारा भलाइ गर्ने विचार गर्नुभयो, ताकि जसरी आज भइरहेको छ त्यसरी नै धेरै जना मानिसहरू बाँचिरहून्” (उत्पत्ति ५०:२०) । मानिसको स्वेच्छाचारी पाप र परमेश्वरप्रति भएको शत्रुताको परिणाम स्वरूप परमेश्वरका पुत्र क्रूसमा चढाइनुभयो । तथापि संसारको जग बसाल्नुअगि नै परमेश्वरले ख्रिस्टको मृत्युको निर्धारण गरिसक्नुभएको थियो (प्रेरित ४:२७-२८; १ पत्रुस १:२०) । धर्मशास्त्रमा हामी पढ्छौं,

“परमेश्वरले ठहराउनुभएको निश्चित योजना र पूर्वज्ञानअनुसार पक्राउ पर्नुभएको यिनै येसुलाई अधर्मी मानिसहरूका हातद्वारा तपाईंहरूले क्रूसमा टाँगेर मार्नुभयो” (प्रेरित २:२३) ।

“किनभने साँच्चै तपाईंले अभिषेक गर्नुभएका, तपाईंका पवित्र सेवक येशुको विरुद्धमा हेरोद र पन्तियस पिलातस दुवै जना, अन्यजाति र इस्राएलीहरूसँग यसै सहरमा भेला भएका थिए । त्यही गर्नलाई जे तपाईंको बाहुलीबाट र तपाईंको योजनाअनुसार अधिवाटै ठहराइएको थियो” (प्रेरित ४:२७-२८) ।

धर्मशास्त्रमा हामी देख्छौं कि परमेश्वरले कुनै घटना घट्नुभन्दा पहिले नै त्यसको निर्धारण गर्नुहुन्छ । तथापि पापको प्रवर्तक नभईकन वा मानिसहरूको इच्छाको विरुद्धमा नगईकन उहाँले मानिसका स्वेच्छाचारी पापलाई प्रयोग गरी त्यसलाई पूरा गर्नुहुन्छ । भक्तिहीन मानिसहरूले जानाजानी येशु ख्रिस्टलाई क्रूसमा टाँगे र आफ्ना क्रियाकलापहरूको निम्ति तिनीहरू नै जवाफदेही थिए । तर सम्पूर्ण घटना परमेश्वरको पूर्वनिर्धारित योजनामुताबिक भएको थियो । सैतानको पतन अनि आदम र हव्वाद्वारा मानव-जातिको पछिल्लो पतन तिनीहरूका आफ्नै पापको नतिजा थियो जसको लागि तिनीहरू मात्रै जवाफदेही थिए । तथापि ती घटनाहरू परमेश्वरको पूर्वनिर्धारित, पूर्वयोजनामुताबिक नै हुन आए । उहाँको सृष्टिको निम्ति परमेश्वरले महान् अनन्त उद्देश्यको निर्णय गर्नुभएको छ, र उहाँले नै इतिहासको हरेक घटनाको निर्धारण गर्नुभएको छ, जसद्वारा उहाँको त्यो उद्देश्य पूरा हुँदै छ । परमेश्वरको सार्वभौम आदेशविना कुनै कुरो घट्दैन, मानिसको पतन वा परमेश्वरका पुत्रको मृत्यु पनि ।

“आहा! परमेश्वरको वैभव र बुद्धि र ज्ञान कति गहिरो! उहाँका इन्साफहरू कति अगम र उहाँका मार्ग बुझ्न नसकिने! किनभने प्रभुको मनलाई कसले जानको छ ? अथवा उहाँको सल्लाहकार को भएको छ ? अथवा, कसले उहाँलाई कुनै उपहार दिएको छ र परमेश्वरले उसलाई फिर्ता दिनुपरोस् ? किनकि सबै थोक उहाँबाट, उहाँद्वारा र उहाँकै निम्ति हुन् । उहाँलाई नै सदासर्वदा महिमा होस् । आमेन” (रोमी ११:३३-३६) ।

पतनमा पबभेद्वरको अन्न उद्देश्य के हो ?

पतन सृजित प्राणीको स्वेच्छाचारी अनाज्ञाकारिताको परिणाम थियो र पनि यो परमेश्वरको अनन्त उद्देश्य मुताबिक नै थियो भनेर पुष्टि गरिसकेपछि अब त्यो उद्देश्य के थियो भनी जान्ने प्रयास गर्नु आवश्यक हुन्छ । पतनको परिणाम स्वरूप देखा परेका दुष्टचाई र दुःखकष्टको प्रकाशमा कुनै असल उद्देश्य छ कि भनी स्वीकार गर्न कठिन हुन्छ, जस्तो देखिन्छ । तथापि असल उद्देश्य छ, भनी परमेश्वरको आदेशले हामीलाई सुनिश्चित बनाउँछ ।

धर्मशास्त्रबाट हामी जान्दछौं कि विश्वको सृष्टि, मानिसको पतन, इस्राएल जाति, ख्रिस्टको क्रूस, मन्डली र जाति-जातिहरूको न्याय सबैको एउटा महान् र अन्तिम उद्देश्य छ । यो उद्देश्य यही हो कि परमेश्वरका गुणहरूको पूर्णता उहाँको सृष्टिमा प्रकट हुन सकोस् र सारा सृष्टिले उहाँलाई चिनी उहाँलाई महिमा दिन सकोस् अनि उहाँ नै परमेश्वर हुनुहुन्छ भनी उहाँमा पूर्ण रूपमा रमाउन सकोस् ।

परमेश्वरका गुणहरूको पूर्ण प्रकाश

परमेश्वरले विश्वलाई एउटा रङ्गशाला हुन सृष्टि गर्नुभयो जसमाथि उहाँले आफ्नो व्यक्तित्व र गुणहरूको असीमित महिमा प्रदर्शन गर्न सकून् अनि आफ्नो सृष्टिद्वारा उहाँ पूर्ण रूपमा चिनिन सकियोस्, आराधना गर्न सकियोस् र रमाउन सकियोस् । धेरैले भनेका छन् कि मानिसको पतन अन्धकारपूर्ण आकाश हो जसमाथि परमेश्वरका गुणरूपी ताराहरू महिमाको महानतम तीव्रतासहित चम्कन्छन् । पतन र दुष्टचाइँको आगमनद्वारा मात्रै परमेश्वरको चरित्रको पूर्णतालाई साँचो रूपमा जान्न सकिन्छ ।

जब ख्रिस्टियानले परमेश्वरको आराधना गर्छ उसको लागि उहाँका कुन-कुन गुणहरू ज्यादै प्रिय देखिन्छन् ? के ती परमेश्वरका दया, अनुग्रह र सर्तविनाको प्रेम होइनन् र ? के यी मन्डलीमा गाइने महान् भजनहरूमा सर्वाधिक उच्चलिएका ईश्वरीय गुणहरू होइनन् र ? तथापि मानिसको पतनविना यी गुणहरू कसरी थाहा पाउन सकिन्थ्यो ? सर्तविनाको प्रेम सर्तहरू पूरा नगर्ने मानिसहरूमा मात्रै प्रदर्शन हुन सक्छ । दया परमेश्वरको सिंहासनबाट त्यस्ता मानिसहरूमाथि मात्र खन्याइनु सकिन्छ, जो दण्डजाका हकदार छन् । अनुग्रह त्यस्ता मानिसहरूलाई मात्र प्रदान गर्न सकिन्छ, जसले यसलाई प्राप्त गर्न केही गरेका छैनन् । हाम्रो पतन हाम्रो आफ्नै काम हो जसको निमित्त पूर्ण उत्तरदायित्व लिन हामी कृतज्ञ छौं । तथापि हाम्रो पतित अवस्थाको अन्धकारपूर्ण रङ्गशालाद्वारा नै परमेश्वरको अनुग्रह र दयाले मुख्य स्थान ओगटी स्रोताको रूपमा उपस्थित मानिस र स्वर्गदूत दुवैमाथि चम्कन्छ । पतित मान्छेको उद्धारमा नै परमेश्वरको बुद्धि, अनुग्रह र दया प्रकट हुन्छन्, मानिसको सामु मात्रै होइन तर स्वर्ग, पृथ्वी र नरकमा सृजित हरेक प्राणीको सामु (उपदेशक २:७; ३:१०) ।

ख्रिस्टको महिमाको पूर्ण प्रकाश

परमेश्वरको महानतम काम उहाँका मानिसहरूको उद्धारको निमित्त परमेश्वरका पुत्रको मृत्यु र पुनरुत्थान हो । तथापि यदि मान्छेको पतन नभएको भए न कुनै कलवरी हुनेथियो न ता कुनै मुक्तिदाता । परमेश्वरलाई सबैभन्दा उत्तम तरिकाले व्याख्या गर्ने (युहन्ना १:१८), हामीलाई उहाँकहाँ आकर्षित गर्ने (युहन्ना १२:३२) र उहाँलाई प्रेम गर्न लगाउने (१ युहन्ना ४:१०, १९) वास्तविक कुरो गायब हुनेथियो । यसको ठाउँमा के आउने थियो ? परमेश्वरका असीमित दयाहरूलाई प्रदर्शन गर्न अन्य के-कस्ता माध्यमहरू प्रयोग गर्न सकिन्थे ? ख्रिस्टको क्रूसारोहण हरेक सुयोग्य ख्रिस्टियान भजन, वचन, परिवर्तन र विचारको एउटा महान् विषयवस्तु हो । पतनविना छुटकारा हाम्रो लागि अज्ञात हुनेथियो । हामी स्वर्गदूतहरूजस्तै हुनेथियौं, यस्तो कुरोको चाहना गर्ने जसको हामीले कहिल्यै अनुभूति गर्न सक्दैनथ्यौं (१ पत्रुस १:१२) ।

ख्रिस्टको क्रूस केवल माध्यमिक योजना थियो जुन अदनको बगैँचामा आदमको गलत रोजाइको कारणले मात्र देखा परेको थियो भनी अनुमान गर्नु गलत वा भन्डै ईश्वरनिन्दा हुन्छ । क्रूस मुख्य घटना हो जसलाई परमेश्वरको हरेक प्रबन्धात्मक कार्यले अङ्कित गर्छ । सबै कुराहरू यसको छायामा खडा

छन् । एक अर्थमा, पतनको कारणले क्रूस आवश्यक थियो भने अर्को अर्थमा पतन आवश्यक थियो ताकि ख्रिस्टको क्रूसमा परमेश्वरको महिमा पूर्ण रूपमा ज्ञात हुन सकोस् ।

सृष्टिको निर्भरताको पूर्ण प्रकाश

परमेश्वरको विषयमा भएका सबैभन्दा तेजस्वी र नम्र सत्यताहरूमध्ये एउटा यो हो कि उहाँ कुनै पनि आवश्यकता वा निर्भरताबाट पूर्ण रूपमा स्वतन्त्र हुनुहुन्छ । उहाँको अस्तित्व, उहाँको इच्छाको समाप्ति, उहाँको खुसी वा लक्ष्य उहाँ आफैभन्दा बाहिर कुनै कुरा वा कुनै व्यक्तिमा आश्रित छैन । उहाँ मात्रै एउटा यस्तो प्राणी हुनुहुन्छ जो वास्तवमै स्वअस्तित्ववान्, स्वपर्याप्त, आत्मनिर्भर र स्वतन्त्र हुनुहुन्छ । अन्य सबै प्राणीहरूले आ-आफ्ना जीवन र आशिष् उहाँबाट पाउँछन्, तर परमेश्वरको अस्तित्व र सिद्ध खुसीको लागि आवश्यक सबै कुरो उहाँमा नै पाइन्छन् ।

विश्वको अस्तित्वको लागि सृष्टिको प्रारम्भिक कामको मात्रै खाँचो पर्दैन, तर यसलाई चालु राख्न परमेश्वरको अविच्छिन्न शक्तिको पनि खाँचो पर्छ । यदि उहाँले आफ्नो शक्तिलाई केवल एकै क्षणको लागि मात्र रोकिदिने हो भने यो सारा विश्व भद्रगोल अवस्थामा परिणत हुनेथियो वा नष्ट हुनेथियो । स्वर्गदूत र मानिसजस्ता नैतिकवान् प्राणीहरूको चरित्रको लागि पनि यो सत्यता लागु हुन्छ । स्वर्गलोकमा आदम र स्वर्गमा सैतान, यद्यपि तिनीहरू धर्मी र पवित्र जनको रूपमा सृष्टि गरिएको भए तापनि सर्वशक्तिमान् परमेश्वरको दिगो अनुग्रहविना तिनीहरू खडा हुन सक्दैनन् । उही दिगो अनुग्रहविना खडा हुन हामी कति धेरै दुर्बल छौं र कति छिट्टै हामी पतन हुँछौं । त्यसकारण पतनले परमेश्वरप्रति हाम्रो निरन्तर आवश्यकताको महानतम उदाहरणलाई उपलब्ध गराउँछ । परमेश्वरको संरक्षणविना हाम्रो अस्तित्वलाई हामी एक कदम अगाडि पनि बढाउन सक्षम छैनौं भने उहाँको अनुग्रहविना उहाँको सामु धार्मिकताको कुनै झलकलाई कायम राख्न हामी कति धेरै दुर्बल छौं ?

मानव-जातिको पतन

आदमको पतन र सारा मानव-जातिमाथि यसले निम्त्याएको विनाशकारी परिणामहरूबारे भएका तिन ओटा सत्यतालाई धर्मशास्त्रले प्रस्ट पार्छन् । यी सत्यताविना सृष्टि गरिएको यस असल संसारमा मानव-जातिको नैतिक भ्रष्टता र दुष्टचाडको विश्वव्यापी उपस्थितिको कारण दिन असम्भव छ । यी तिन ओटा सत्यताहरू निम्न लिखित छन्:

१. परमेश्वरले आदमलाई सारा मानव-जातिको प्रतिनिधि वा शिर बनाउनुभयो । शिरको रूपमा आदमले सारा मानव-जातिको पक्षमा काम गरे र तिनका क्रियाकलापका परिणामहरूले हामी सबैलाई प्रभाव पार्छन् ।
२. परमेश्वरले सबै मानिसहरूलाई आदमको पापको दोषको “अभियोग लगाउनुभयो ।” आदमको पापको कारणले सबै मानिसहरूले आदमको पाप र यसको दण्ड वहन गर्नुपर्छ ।
३. परमेश्वरले सबै मानिसहरूलाई नैतिक भ्रष्टतामा पुऱ्याइदिनुभयो । आदमको पापको दण्ड केवल मृत्यु थिएन, तर नैतिक भ्रष्टता पनि थियो । नैतिक भ्रष्टताको अर्थ हुन्छ— तिनी धार्मिकताको मूल अवस्थाबाट खसी नैतिक रूपमा भ्रष्ट प्राणी बने । सबै मानिसले आदमको पापको दोष वहन गर्ने भएकाले तिनीहरूले दण्ड (मृत्यु र नैतिक भ्रष्टता) लाई पनि वहन गर्छन् । आदमको प्रत्येक सन्तान दुष्टचाड र परमेश्वरको शत्रुताप्रति पूर्ण झुकावसहित जन्मन्छ ।

अखण्डनीय सत्यता, अव्याख्येय रहस्य

आदममा भएको मानव-जातिको पतन सधैं रहस्यले ढाकिनेछ । ख्रिस्टियमतमा यो एउटा महानतम र अपरिहार्य सिद्धान्तमध्ये एक हो । यो साँचो हो भनी धर्मशास्त्रमा स्पष्टतः बताइएको छ । मानव- जातिको विश्वव्यापी नैतिक भ्रष्टताको लागि केवल यसले पर्याप्त व्याख्या उपलब्ध गराउँछ । अर्कोतिर, यस सिद्धान्तको पुष्टि गर्ने उही धर्मशास्त्रले यस्तो कुरो कसरी हुन सक्छ भन्ने सम्बन्धमा थोरै व्याख्या उपलब्ध गराउँछ, र यस्ता कुराहरू अन्यायपूर्ण छन् भन्ने बारम्बार आरोपको विरुद्धमा कुनै प्रतिवाद उपलब्ध गराउँदैन । आदमको पापको दोष सम्पूर्ण मानव-जातिमा आरोपित गर्नु परमेश्वरको लागि कसरी न्यायपूर्ण हुन सक्छ ? तलका बुँदाहरू मननयोग्य छन्:

१. यस सिद्धान्तको सत्यता हामीले बुझ्न सक्ने हाम्रो योग्यताद्वारा पुष्टि हुँदैन, न ता हाम्रो असमर्थता यसको इन्कारको लागि आधार बन्छ । यदि यस्तो हुँदो हो त ख्रिस्टियान सिद्धान्त भन्ने कुरो नै हुँदैनथ्यो किनकि यस्तो प्रकटित सत्यता छैन जसमा रहस्यको केही न केही सत्यता हुँदैन । व्यवस्था २९:२९ मा बताइएको छ, “प्रकट नभएका कुराहरू परमप्रभु हाम्रा परमेश्वरका हुन् । तर हामीले

यस व्यवस्थाका सम्पूर्ण वचन पालन गर्नलाई प्रकट भएका कुराहरू हाम्रा र हाम्रा सन्तानका लागि सदाको निमित्त हुन् ।” । यो धर्मशास्त्रको महान् प्रतिज्ञा हो कि हामीले विश्वास गरेको तर अझै पूर्ण रूपमा नबुझिएको सत्यतालाई एक दिन हामी पूर्ण रूपमा थाहा गर्नेछौं र अझै बाँकी रहेको अनिश्चयता र आशङ्काको छाया परमेश्वरको पूर्ण प्रकाशको ज्योतिमा हटेर जानेछ । प्रेरित पावल लेख्छन्, “अहिले हामी ऐनामा जस्तै धमिलोसँग देख्छौं, तर त्यस बेलाचाहिँ छर्लङ्ग देख्नेछौं । अहिले म थोरै मात्र बुझ्छु, त्यस बेलाचाहिँ पूरै बुझ्नेछु, जसरी म पनि पूर्ण रूपले चिनिएको छु” (१ कोरिन्थी १३:१२)

२. धर्मशास्त्रभरि नै मानिससित व्यवहार गर्नुहुँदा परमेश्वरले आफैलाई सिद्ध न्यायकर्ताको रूपमा प्रमाणित गर्नुभएको छ । उहाँको न्यायको विरुद्धमा लगाइएको हरेक अभियोगले खरो हप्काइ भेटेको छ “मानिसभन्दा परमेश्वर महान् हुनुहुन्छ । परमेश्वरले मानिसको उजुरको जवाफ दिनुहुन्न भने, तपाईं किन परमेश्वरलाई दोष लाउनुहुन्छ ?” (अय्युब ३३:१२ख-१३), “तर मानिस भएर परमेश्वरलाई जवाफ लाग्ने तिमी को हो ?” (रोमी ९:२०) । यदि परमेश्वरले आदमलाई सारा मानव-जातिको शिर तुल्याउनुभएको छ र तिनको पाप सम्पूर्ण मानव-जातिमा आरोपित गर्नुभएको छ भने यो न्याय र पक्षपातरहित दुवै छ । आफ्नो उत्तम लक्ष्यअनुसार काम गर्ने ईश्वरीय अधिकार परमेश्वरसित छ ।
३. अन्य सबै मानिसको पक्षमा एउटा मानिसलाई परीक्षित हुने अनुमति दिने कार्य परमेश्वरको अनुग्रहको महान् प्रदर्शनी हो । सारा मानव-जातिमा आदम सबैभन्दा योग्य मानिस थिए र तिनी पाप र भ्रष्टताद्वारा दूषित नपारिएको ठाउँमा बस्थे । हाम्रो ठाउँमा खडा हुन हाम्रा विचबाट परमेश्वरले महानतम र सबैभन्दा आर्दशवान् व्यक्तिलाई चुन्नुभयो ।
४. धर्मशास्त्र, मानवीय इतिहास र विवेकको भित्री गवाहीको साक्षीले यही निश्चयतालाई अङ्कित गर्छ कि आदमको कुनै पनि सन्तानले तिनले भन्दा अझै राम्रो गर्दैनथ्यो ।
५. सक्षम हुने बित्तिकै आदमका सबै सन्तानहरू परमेश्वरको विरुद्धमा भएको आदमको विद्रोहमा जानाजानी सहभागी हुन्छन् र परमेश्वरले तिनीहरूलाई न्यायपूर्वक दोषी ठहराउनुहुन्छ, भनी तिनीहरू आफैले प्रमाणित गर्छन् ।
६. एउटै मानिस आदमको पतनद्वारा सम्पूर्ण मानव-जातिलाई दोषी ठहराउनु परमेश्वरको निमित्त गलत वा अन्यायपूर्ण हुन्छ भने एउटै मानिस येशु ख्रिस्टको आज्ञाकारिताद्वारा आफ्ना मानिसहरू (अर्थात् छुटकारा पाएकाहरू) लाई बचाउनु पनि परमेश्वरको लागि उत्तिकै गलत हुन्छ । यदि परमेश्वरले आदमको पाप मानव-जातिमा न्यायपूर्वक आरोपित गर्न सक्नुहुन्न भने मानव-जातिको पाप ख्रिस्टमा वा ख्रिस्टको धार्मिकता उहाँमाथि विश्वास गर्नेहरूमा न्यायपूर्वक उहाँले आरोपित गर्न सक्नुहुन्न ।

सबै मानिसहरू पापमा जन्मन्छन्

“सबै मानिसहरू पापमा जन्मन्छन्” भन्ने घोषणाको अर्थ हुन्छ, कि परमेश्वरले आदमको पापको दोष तिनको हरेक सन्तानमा हालिदिनुभएको छ । आदमको पापको कारणले जन्मैदेखि सबै मानिसहरू पापी ठहरिन्छन् । यो कुनै “ईश्वरशास्त्रीय सिद्धान्त” वा “दार्शनिक संरचना” होइन भनी विचार गर्नु महत्त्वपूर्ण हुन्छ । तर यो त धर्मशास्त्रको प्रस्ट शिक्षा हो र दैनिक जीवनमा यो निरन्तर रूपमा देखिएको छ ।

१. रोमी ५:१२-१९ मा आदमको पतन र सारा मानव-जातिमा तिनको पापको आरोपणबारे भएको धर्मशास्त्रकै सर्वाधिक महत्त्वपूर्ण छलफल पाइन्छ । खण्डको विषयवस्तुसित चिरपरिचित नहोउन्जेलसम्म यसलाई पढनुस अनि तलका हरेक कथनको अर्थको व्याख्या गर्नुस् ।

क. एक जना मानिसद्वारा संसारमा पाप आयो, पापबाट मृत्यु (पद १२):

अध्ययन सहयोगी: एक जना मानिसद्वारा संसारमा पाप आयो । परमेश्वरले सृष्टि गर्नुहुँदा सबै कुराहरू “राम्रो” (उत्पत्ति १:३१) थियो भनी धर्मशास्त्रले प्रस्ट पार्छ । परमेश्वरको असल संसारमा पापको उपस्थितिको लागि बाइबलिय व्याख्या यो हो कि एक जना मानिस आदमको कारणले वा आदमद्वारा पाप संसारमा प्रवेश गर्‍यो अनि पापबाट मृत्यु । आदमको अनाज्ञाकारिताको पहिलो कार्यद्वारा संसारमा पाप आयो अनि पापद्वारा संसारमा मृत्यु आयो । यहाँ हामी घटनाहरूको विध्वंसकारी श्रृङ्खला देख्छौं । पापको “स्वाभाविक परिणाम” स्वरूप नभई पापको निमित्त दण्डको रूपमा मृत्यु हाम्रो संसारमा आयो भनी विचार गर्नु ज्यादै महत्त्वपूर्ण हुन्छ । मृत्यु पापको दण्ड वा ज्याला हो (उत्पत्ति २:१७; इजकिएल १८:४; रोमी ६:२३) ।

ख. यसरी सबै मानिसले पाप गरेका हुनाले सबै मानिसमा मृत्यु फैलियो (पद १२):

अध्ययन सहयोगी: यसरी सबै मानिसमा मृत्यु फैलियो । मृत्यु परमेश्वरको संसारमा कसरी आयो भनी व्याख्या गरिसकेपछि हामी सबैले जानेको सत्यतालाई पावलले पुष्टि गरेका छन् अर्थात् सबै मानिसमा मृत्यु फैलियो । सबै जीवन पक्कै पनि मृत्युमा पुग्छ । मानिसहरू मर्नका लागि जन्मन्छन् । किनभने सबैले पाप गरे । सबै मानिसहरूमा मृत्युको फैलावटको लागि भएको पावलको व्याख्या संक्षिप्त तर शक्तिशाली छ । मृत्यु पापको दण्ड वा ज्याला हो । (रोमी ६:२३) र मृत्यु सबै मानिसहरूमा फैलिएको छ, किनकि “सबैले पाप गरे ।” “पाप गरे” भन्ने क्रियापद सामान्य भूतकाल (ग्रिकमा आओरिस्ट काल) मा लेखिएको छ, जसलाई इतिहासको कुनै समयमा भएको क्षणिक क्रियाकलापलाई व्याख्या गर्न साधारणतया प्रयोग गरिन्छ । यहाँ पावलले जुन ऐतिहासिक घटनालाई उल्लेख गर्दै छन्, त्यो आदमको पाप र पतन हो । यस खण्डको व्याकरण र सन्दर्भ (अर्थात् पछिल्ला पदहरू) अनुसार यस वाक्यको अर्थ सबै मानिसले व्यक्तिगत रूपमा “पाप गरेका” हुनाले सबै मानिसमा मृत्यु फैलियो भन्ने होइन, तर त्यस बगैँचामा आदमले पाप गरेको ऐतिहासिक क्षणमा “सबैले पाप गरेका” हुनाले मृत्यु सबै मानिसमा फैलियो भन्ने हो । आदमको पापद्वारा सबै जना पापी बनाइए (पद १९) । यही कारणले गर्दा मृत्युको दण्ड सबै मानिसमा फैलियो, शिशुहरूमा पनि जसले व्यक्तिगत रूपमा पाप गरेका हुँदैनन् ।

ग. व्यवस्था दिइए अघि पनि संसारमा पाप थियो तर जहाँ व्यवस्था छैन, त्यहाँ पापको लेखा पनि हुँदैन । आदमदेखि लिएर मोसासम्मका मानिसहरूमाथि मृत्युले राज्य गर्‍यो, तिनीहरूमाथि पनि जसले आदमले गरे जस्तो अपराध गरेका थिएनन् (पद १३-१४):

अध्ययन सहयोगी: आदममा सबै जना पापी बनाइएका छन् भन्ने तथ्यको प्रमाणको लागि यी पदहरू दिइएका छन् । तर्क निकै प्रस्ट छ: (१) धर्मशास्त्र अनुसार (रोमी ६:२३) मृत्यु पापको ज्याला वा परमेश्वरको व्यवस्था उल्लङ्घनको दण्ड हो । केवल पापीहरू वा व्यवस्था उल्लङ्घन गर्नेहरू मर्छन् । (२) तथापि मोसाको व्यवस्था दिइनु अघि पनि अनगिन्ती मानिसहरू मरे र शिशुहरूले व्यक्तिगत रूपमा कहिल्यै पाप नगरे तापनि वा परमेश्वरको व्यवस्था उल्लङ्घन नगरे तापनि अनगिन्ती शिशुहरू गर्भमा मरेका छन् । (३) आदमले जस्तै कहिल्यै व्यक्तिगत रूपमा पाप नगरेकाहरूको मृत्यु आदमको पाप तिनीहरूमा आरोपित गरिएको छ र तिनीहरू आदममा पापी गनिएका छन् भन्ने तथ्यद्वारा मात्रै व्याख्या गर्न सकिन्छ ।

घ. एक जना मानिसको अपराधले गर्दा धेरै जना मरे (पद १५):

अध्ययन सहयोगी: यो “धेरै” भन्ने शब्दले आदमबाट व्युत्पन्न भएको मानव-जातिको ठुलो भिडलाई उल्लेख गर्छ । फेरि पावल यहाँ देखाउँदै छन् कि सबै मानिसद्वारा अनुभव गरिएको मृत्यु एउटा मानिस अर्थात् आदमको पापको परिणाम हो । तिनको अपराधद्वारा धेरैले “पाप गरे” (५:१२) । तसर्थ, “धेरै मरे” ।

ङ. एउटा अपराधको इन्साफले दण्डको आज्ञा ल्यायो (पद १६):

अध्ययन सहयोगी: यो “न्याय” शब्दले न्यायिक दण्ड, फैसला वा निर्णयलाई उल्लेख गर्छ । “दण्डको आज्ञा” भन्ने वाक्यांशले दण्डात्मक सजाय वा दोषी फैसलालाई उल्लेख गर्छ । आदमको अपराधको कारणले तिनीमाथि न्याय पऱ्यो । परिणाम स्वरूप तिनीमाथि दण्डको आज्ञा आयो । तिनको अपराधको निम्ति दिइएको दण्ड मृत्यु थियो । यो दण्डको आज्ञा सबै मानिसमा सरेको छ किनकि आदममा “सबैले पाप गरेका छन् ।”

च. एउटै मानिसको अपराधले गर्दा त्यस मानिसद्वारा मृत्युले राज्य गऱ्यो (पद १७):

अध्ययन सहयोगी: आदमको एउटा पापद्वारा मृत्युले सबै मानिसमाथि पूर्ण अधिकार जमायो अर्थात् सबै मानिस मर्नुपर्ने भयो । आदमको पाप सबै मानिसमाथि आरोपित गरिएको कारणले र सबै नै पापी बनाइएको कारणले यो साँचो भएको हो । पापी भएकाले तिनीहरू सबै नै मृत्युको ईश्वरीय न्यायमुनि आए ।

छ. एउटै मानिसको अपराधले सबै मानिसहरू दण्डका भागिदार बने (पद १८):

अध्ययन सहयोगी: एउटै मानिसको अपराधले सबै मानिसहरू दण्डका भागिदार बने । पदहरू १२-१७ मा पहिले नै जे भनिएको छ त्यसलाई यस कथनले सारांशमा ल्याउने काम मात्र गर्दछ । आदमको एउटा अपराधद्वारा सबै मानिसहरू पापी बनाइए (पदहरू १२,१९), दोषी ठहराइए (पदहरू १६-१७) र मृत्युका भागिदार बने (पदहरू १२,१४,१५,१७) ।

ज. एउटै मानिसको अनाज्ञाकारिताले धेरै जना पापी बनाइए (पद १९):

अध्ययन सहयोगी: “बनाइए” शब्दको अर्थ हुन्छ, “घोषणा गरिए”, “स्थापित गरिए ।” आदमको अनाज्ञाकारिताको परिणाम स्वरूप सबै मानिसहरू अहिले पापी ठहरिएका छन् । यो ध्यान दिनु महत्त्वपूर्ण छ कि आदमको पापको परिणाम स्वरूप धेरै जना पापी बनाइए (अर्थात् तिनीहरू पाप स्वभाव लिएर जन्मने भए) जसले तिनीहरूलाई पापपूर्ण जीवन जिउनतर्फ अगुवाइ गर्‍यो अनि तिनीहरू मृत्युको दण्डाज्ञामुनि आए भनी पावलले भनेका छैनन् । बरु, धेरै जना पापी बनाइए अनि तिनीहरूले व्यक्तिगत रूपमा पाप गर्ने मौका पाउनुअगि तिनीहरू मृत्युको दण्डमुनि ल्याइए भनिएको छ ।

मानिस नैतिक विकृतिमा जन्मन्छ

आदमको पापको दण्ड केवल मृत्यु थिएन तर नैतिक विकृति पनि थियो । तिनी धार्मिकताको मौलिक अवस्थाबाट खसी नैतिक रूपमा भ्रष्ट प्राणी भए । सबै मानिसहरूले आदमको पापको दोष धारण गर्ने भएकाले तिनीहरूले दण्ड (मृत्यु र नैतिक विकृति) पनि धारण गर्छन् । आदमको हरेक सन्तान मृत्यु, नैतिक विकृति र पाप गर्ने पूर्ण भुकाव लिएर जन्मन्छ ।

हरेक व्यक्तिसाथै सम्पूर्ण मानव-जातिको अनुभवबाट यो प्रस्ट छ कि मानिसको नैतिक विकृति सिकिएको वा नक्कल गरिएको व्यवहार होइन, तर यो त हृदयमा गहिरो गरी जरा गाडेको नैसर्गिक गुण

हो । मानिसको आफ्नै नैतिक विकृति र पाप गर्ने भुकावप्रति भएको उसको सङ्घर्षका उपमाहरूले मानवीय इतिहास, सेकुलरसाथै पवित्र साहित्य, दर्शनशास्त्र र धर्म भरिएका छन् । प्रेरित पावलका ईश्वरीय वचनहरू हरेक मान्छे, जसले उसको आफ्नै नैतिक विकृतिलाई बुझ्छ, उसको क्रन्दन भएको छ, “म के गर्दछु, त्यो बुझ्दैनं । किनकि म जे चाहन्छु, त्यो गर्दैनं । तर, त्यही गर्दछु, जो म घृणा गर्दछु” (रोमी ७:१५) ।

मानिसको नैसर्गिक नैतिक विकृति वा भ्रष्टताको गहिराइलाई व्याख्या गर्न ईश्वरशास्त्रीहरूद्वारा प्रयोग गरिएको एउटा महत्त्वपूर्ण वाक्यांश हो— “पूर्ण दूराचारिता ।” यो “दूराचारिता” भन्ने शब्द ल्याटिन नामायोगी डे (यसले तीव्रता/प्रबलताको अर्थ जाहेर गर्छ) र *प्राभस* (यसको अर्थ हुन्छ— बाङ्गिएको) बाट आउँछ । कुनै कुरो दूराचारी छ भन्नुको अर्थ यसको मूल अवस्था वा रूप पूर्ण रूपमा बाङ्गिएको छ भन्नु हो । मानिस दूराचारी छ भन्नुको अर्थ ऊ धार्मिकताको मूल अवस्थाबाट पतन भई उसको वास्तविक स्वभाव नै पूर्ण रूपमा भ्रष्ट भएको छ भन्नु हो । ईश्वरशास्त्रीहरूले “पूर्ण, विस्तृत, सर्वाङ्गीण दूराचारिता” भन्दा यसको अर्थ के हो र के होइन भनी जान्नु महत्त्वपूर्ण हुन्छ ।

पूर्ण दूराचारिता भन्नाले निम्नलिखित अर्थ लाग्दैन:

१. यसको अर्थ पतनको समयमा मानिसमा भएको परमेश्वरको स्वरूप पूर्णतः नष्ट भयो भन्ने होइन । उत्पत्ति ९:६; १ कोरिन्थी ११:७ र याकुब ३:९ अनुसार मानिसमा भएको परमेश्वरको स्वरूप अझै पनि उसँग छ । तसर्थ, वास्तविक अर्थमा हरेक मानिसमा अझै पनि परमेश्वरको स्वरूप छ ।
२. यसको अर्थ परमेश्वरको व्यक्तित्व र इच्छाबारे मानिसमा कुनै ज्ञान छैन भन्ने होइन । धर्मशास्त्रले हामीलाई सिकाउँछ, कि साँचो परमेश्वर र उहाँको सत्यताबारे मानिसमा पर्याप्त ज्ञान छ तर उसले यसलाई इन्कार गर्ने प्रयास गर्छ (रोमी १:३०; १:१८) ।
३. यसको अर्थ मानिसमा विवेक छैन वा ऊ असल र खराबप्रति पूर्ण रूपमा असंवेदनशील छ भन्ने होइन । रोमी २:१५ मा धर्मशास्त्रले सिकाउँछ, कि सबै मानिसमा विवेक छ । मानिसको विवेकलाई तातो फलामले नडामेको भए (१ तिमोथी ४:२) यस्तो विवेकले मान्छेलाई चरित्रवान् गुण र क्रियाकलापहरूको प्रशंसा गर्न लगाउँथ्यो ।
४. यसको अर्थ सद्गुण देखाउन मानिस असक्षम छ भन्ने होइन । आफ्ना परिवारहरूलाई प्रेम गर्ने, अरूहरूको जीवन बचाउन आफ्नै जीवन बलिदान गर्ने अनि उदारता र परोपकारिताका महान् कामहरू गर्ने मानिसहरू छन् । अरूहरूलाई प्रेम गर्न, नागरिक कर्तव्य पूरा गर्न साथै असल धार्मिक कामहरू गर्न मानिस सक्षम छ भन्ने कुरो बुझिएको तथ्य हो ।

५. यसको अर्थ सबै मानिसहरू अधर्मी छन् वा सबै मानिसहरू समान रूपमा नैतिकहीन छन् वा हरेक मानिस विद्यमान हरेक दुष्ट कार्यमा संलग्न हुन्छ भन्ने होइन । सबै मानिसहरू कर्तव्य पूरा नगर्ने, व्यभिचारी वा हत्याराहरू छैनन् तर सबैले नै यस्ता कार्यहरू गर्न सक्छन् । तिनीहरूलाई यसबाट जोगाउने कुरो त परमेश्वरको अनुग्रह हो ।

पूर्ण दूराचारिता भन्नाले निम्नलिखित अर्थ लाग्छ:

१. यसको अर्थ हुन्छ कि मानिसमा भएको परमेश्वरको स्वरूप गम्भीर रूपमा विरूप पारिएको छ र नैतिक विकृतिले सारा व्यक्तित्वलाई दूषित पारेको छ । यसले शरीर (रोमी ६:६,१२; ७:२४; ८:१०,१३), तर्कशक्ति (रोमी १:२१; २ कोरिन्थी ३:१४-१५; ४:४; एफिसी ४:१७-१९), भावना (रोमी १:२६-२७; गलाती ५:२४; २ तिमोथी ३:२४) र इच्छा (रोमी ६:१७; ७:१४-१५) लाई दूषित पारेको छ ।
२. यसको अर्थ हुन्छ कि मानिस पाप गर्ने तीव्र भुकावसहित जन्मेको हुन्छ । सबै मानिसहरू महानतम खराबी, सर्वाधिक अवर्णनीय अपराध र सर्वाधिक लज्जास्पद पथभ्रष्टतामा संलग्न हुन सक्छन् ।
३. यसको अर्थ हुन्छ कि मानिसले गर्ने सबै क्रियाकलाप तिनीहरूका आफ्नै नैतिक विकृतिद्वारा दूषित पारिएका छन् । मानिसको नैतिक विकृति र पाप उसका सबैभन्दा प्रशंसनीय कामहरूसम्म फैलिन्छन् (यसैया ६४:६)
४. यसको अर्थ हुन्छ कि मानिसका कामहरू परमेश्वरप्रतिको प्रेम वा उहाँका आज्ञाहरू मान्ने कुनै इच्छाबाट प्रेरित भएका हुँदैनन् । कुनै पनि मानिसले परमेश्वरलाई उचित ढङ्गमा प्रेम गर्दैन जस्तो व्यवस्थाले आज्ञा दिन्छ (व्यस्था ६:४-५; मत्ती २२:३७), न ता हरेक मन, वचन कर्ममा कसैले परमेश्वरको महिमा गर्छ (१ कोरिन्थी १०:३१; रोमी १:२१) । सबै मानिसहरूले आफ्नै स्वार्थ खोज्छन् (२ तिमोथी ३:२-४) । सबै परोपकारिता, वीरतापूर्ण कार्य, नागरिक कर्तव्यसाथै धार्मिक कामहरू आत्माप्रेमद्वारा प्रेरित भएका छन्, परमेश्वरप्रति भएको प्रेमद्वारा होइन ।
५. यसको अर्थ हुन्छ कि मानिसको मन परमेश्वरप्रति शत्रुतापूर्ण छ र ऊ आफै परमेश्वरको इच्छामुनि आउन सक्दैन र उसले परमेश्वरलाई प्रसन्न पार्न सक्दैन (रोमी ८:७-८) ।
६. यसको अर्थ हुन्छ कि मानिसको भुकाव अभै बढी नैतिक विकृतितर्फ छ र मानिसको दुष्टचाइलाई परमेश्वरको अनुग्रहले नरोक्ने हो भने यो खराब अवस्था भन् खराब हुँदै तीव्र रूपमा फैलिन्थ्यो ।
७. यसको अर्थ हुन्छ कि मानिसले आफैलाई उसको पापपूर्ण र दूराचारी अवस्थाबाट बचाउन सक्दैन । ऊ आत्मिक रूपमा मरेको छ (एफिसी २:१३), नैतिक रूपमा भ्रष्ट छ (भजनसंग्रह ५१:५) र उसले आफैलाई बदल्न सक्दैन (यर्मिया १३:२३) ।

पूर्ण दूराचारिताको अर्थलाई हामीले सारांशमा ल्याएका छौं । अब हामी धर्मशास्त्रको शिक्षालाई विचार गर्नेछौं । हामीले जे सिकेका छौं त्यसको लागि हामीसँग प्रचुर धर्मशास्त्रीय साक्षी छ । सबै मानिसमा आदमको पापको दोष भएकोले तिनीहरूले यसको दण्ड (मृत्यु र नैतिक भ्रष्टता) पनि बोक्नुपर्छ । आदमको हरेक सन्तान नैतिक रूपमा भ्रष्ट छ र तिनीहरूमा दुष्टचाइँप्रति भुकाव हुन्छ ।

१. उत्पत्ति ५:१-३ को होसियार अध्ययनबाट पतनका विनाशकारी नतिजाहरू र मानव- जातिद्वारा फैलिएको नैतिक विकृतिलाई हामी प्रस्ट रूपमा देख्नेछौं । खण्डको विषयवस्तुसित चिरपरिचित नहोउञ्जेलसम्म उक्त खण्डलाई पढी तलका प्रश्नहरूको उत्तर दिनुस्:

क. उत्पत्ति ५:१ अनुसार आदमलाई कसको स्वरूपमा बनाइयो ?

ख. उत्पत्ति ५:३ अनुसार कसको प्रतिरूपमा आदमका सन्तानहरू बनाइए ? यस सत्यताको महत्त्वलाई व्याख्या गर्नुस् ।

अध्ययन सहयोगी: आदम “परमेश्वरको स्वरूप” मा बनाइए । तर आदमका सन्तानहरू आदमको पतित र दूराचारी स्वरूपमा बनाइए । एउटा छोराले जसरी उसको पिताको शारीरिक गुणहरू वशाणुगत रूपमा पाउँछ त्यसै गरी मानिसहरूले आदमको नैतिक विकृति वशाणुगत रूपमा पाउँदैन । आदमका सन्तानहरूको नैतिक भ्रष्टता परमेश्वरको न्यायको परिणाम स्वरूप आएको हो । आदमले पाप गरे र तिनी पाप र नैतिक विकृतिको दण्डको अधीनमुनि आए । आदमको पाप तिनका सबै सन्तानहरूमा सरेको छ । तसर्थ, तिनीहरू पनि उही दण्ड (मृत्यु र भ्रष्टता) को अधीनमा छन् ।

२. आदमको पतनदेखि सबै मानिस नैतिक रूपमा भ्रष्ट स्वभाव लिएर जन्मन्छ, जुन स्वभावमा भलाइको कमी छ, यो परमेश्वरप्रति शत्रुतापूर्ण छ र दुष्टचाइँप्रति यसको भुकाव छ । यस सत्यताबारे निम्नलिखित धर्मशास्त्रीय खण्डहरूले के सिकाउँछन् ? मानिसको नैतिक विकृति सिकिएको व्यवहार नभई उसको वास्तविक स्वभावको परिवर्तन हो भनी तिनीहरूले कसरी प्रदर्शन गर्दछन् ?

भजनसंग्रह ५१:५

अध्ययन सहयोगी: यसको अर्थ यो होइन कि दाउदका बुबाआमाको बिचमा भएको यौनिक सम्बन्धले उसको जन्मलाई पापपूर्ण बनायो । मानिसहरू गुणनात्मक रूपमा वृद्धि भई तिनीहरूलाई छोराछोरी जन्माउने आज्ञा परमेश्वरले दिनुभयो (उत्पत्ति १:२८) । यहाँ दाउदले सत्यतालाई व्यक्त गरेका मात्र हुन् जुन सत्यता धर्मशास्त्रमा प्रस्ट छ र मानव-जातिको इतिहासमा छर्लङ्ग छ । त्यो सत्यता हो— मानिसको नैतिक भ्रष्टता र दुष्टचाइँप्रति उसको भुकाव । यो केवल सिकिएको व्यवहार होइन् तर उसको वास्तविक स्वभावको एउटा भाग हो ।

भजनसंग्रह ५८:३

उत्पत्ति ८:२१

अध्ययन सहयोगी: यहाँ उल्लिखित “बालक काल” शब्दले मानिसको सुरुको जीवनलाई उल्लेख गर्छ । एउटा बच्चालाई स्वार्थी हुन वा भुट बोल्न वा चालबाजी गर्न सिकाउनु पर्दैन । यस्ता पापमय धारणाहरू वा क्रियाकलापहरू उसको वास्तविक स्वभावबाटै उदय हुन्छन् ।

३. सबै मानिस आदमको नैतिक भ्रष्टता लिएर जन्मन्छन् भन्ने सत्यतालाई स्थापित गरिसकेपछि यस नैतिक भ्रष्टताको गहिराइलाई प्रस्ट पने धर्मशास्त्रका खण्डहरूलाई अब हामी विचार गर्नेछौं । तलका खण्डहरूले मानिसको भ्रष्टताको गहिराइ र फैलावटबारे हामीलाई के सिकाउँछन् ?

उत्पत्ति ६:५

अध्ययन सहयोगी: यस बुँदालाई प्रस्ट पार्न म एउटा उपमा अगि सार्छु । मानौं, कुनै एक जना व्यक्तिको बाल्यकालदेखि हालसम्म उत्पन्न भएका सबै विचारहरूलाई भिडियोमा राखिएको छ । त्यसपछि त्यस भिडियोलाई उसको सबैभन्दा नजिकका मित्रहरू र परिवारलाई देखाइयो । यी ती मानिसहरू थिए जसलाई उसले उसका सबैभन्दा घनिष्ठ विचारहरू र कमजोरीहरू बाँडेका थिए । ऊ यति धेरै लज्जित हुन्छ, कि फेरि ऊ कहिल्यै तिनीहरूको सामु देखा पर्न सक्दैन भन्दा अत्युक्ति नहोला ।

अय्युब १५:१४-१६

अय्युब २५:४६

उपदेशक ९:३

यसैया ६४:६

अध्ययन सहयोगी: मानिसका महानतम र सबैभन्दा प्रशंसनीय कामहरू परमेश्वरको सामु भुत्रा टालोवाहेक केही होइन । कसैले एउटा कुष्ठरोगीका खटिराहरूलाई ढाक्न सबैभन्दा राम्रो सेतो रेशमी कपडा लगाइदिन सक्छ उसलाई । तर उसको शरीरको भ्रष्टता तुरुन्तै रगतद्वारा देखिन्छ, जसले सेतो कपडालाई रातै बनाइदिन्छ । मानिसले जतिसुकै लुकाउने प्रयास गरे तापनि ऊ अधर्मी नै हो भनी देखाइदिन्छ । मानिसका असल कामहरू परमेश्वरको सामु यस्तै हुन् ।

४. मानिसको नैतिक भ्रष्टताबारे चर्चा गर्दा हृदयलाई विशेष ध्यान दिइनुपर्छ । धर्मशास्त्रमा हृदयले इच्छा र भावनाको केन्द्रस्थललाई उल्लेख गर्छ । यसले कसैको अस्तित्वको सारतत्त्वलाई प्रतिनिधित्व गर्छ । धर्मशास्त्रअनुसार मानिसको हृदय नै भ्रष्ट छ र यसबाट नै पाप, विद्रोह र विकृतिका हरेक रूपको उदय हुन्छ ।

क. यर्मिया १७:९ मा मानिसको हृदयलाई कसरी वयान गरिएको छ ?

ख. मती १५:१९-२० र मार्कुस ७:२०-२३ अनुसार कसरी मानिसको भ्रष्ट हृदयले ऊ को हो र उसले के गर्छ भन्ने सबै कुरालाई असर गर्छ ?

५. मानिसको नैतिक भ्रष्टताबारे भएको हाम्रो अध्ययनको यस भागलाई निष्कर्षमा ल्याउन मती ७:११ मा प्रभु येशु ख्रिस्टले भन्नुभएको संक्षिप्त तर निकै शक्तिशाली कथनलाई हामी विचार गर्नेछौं । यो भनाइ के हो र मानिसको नैतिक दूराचारितामाथि भएको ख्रिष्टको दृढ विश्वासलाई यसले कसरी देखाउँछ ?

“तिमीहरू दुः..... भएर.....।”

६. धर्मशास्त्रमा आधारित रहेर हामीले बुँदाहरू १-५ सम्म अध्ययन गरेका छौं । मानिसको नैतिक भ्रष्टताबारे तपाईंले सिक्नुभएका कुराहरूलाई सारांशमा ल्याउनुस् ।

आत्मिक मृत्यु र नैतिक असमर्थता

आत्मिक मृत्युको अर्थ

मानिसको नैतिक भ्रष्टताको गहिराइलाई व्याख्या गर्न ईश्वरशास्त्रीहरूद्वारा प्रयोग गरिएको एउटा महत्वपूर्ण वाक्यांश हो— आत्मिक मृत्यु । धर्मशास्त्रअनुसार आदममाथि आइपरेको ईश्वरीय न्यायले तिनको शारीरिक मृत्यु मात्र ल्याएन तर आत्मिक मृत्यु पनि ल्यायो । मानवीय र सैतानिक दुवै खालका दुष्ट उत्तेजनाप्रति तिनी उत्तरदायी बने ।

धर्मशास्त्रले हामीलाई सिकाउँछ कि आदममाथि आइपरेको ईश्वरीय न्यायको यस पक्ष तिनमा मात्र सीमित रहेन तर यसमा सारा मानव-जाति सामेल रह्यो । यस धरतीमा जन्मने हरेक मानिस आत्मिक मृतकको रूपमा जन्मन्छ र परमेश्वरप्रति उसको आत्मिक जीवन शून्य हुन्छ अनि ऊ परमेश्वरको इच्छाप्रति अनुत्तरदायी हुन्छ । एउटा पतित मान्छेलाई प्रेम र आज्ञाकारितामा परमेश्वरप्रति प्रतिक्रिया देखाउनका लागि परमेश्वरको अनुग्रह र शक्तिको अलौकिक कामद्वारा आत्मिक पुनरुत्थान हुनैपर्छ ।

१. उत्पत्ति २:१७ मा आदमले परमेश्वरबाट अनाज्ञाकारिताको डरलाग्दो परिणामबारे चेताउनी पाए । यस खण्डअनुसार आदमले परमेश्वरको आज्ञा उल्लङ्घन गरेको दिनमा के हुनेथियो ? आदमको पापको परिणाम स्वरूप तिनीमाथि आइपरेको आत्मिक मृत्युबारे यस खण्डले हामीलाई के सिकाउँछ ?

अध्ययन सहयोगी: आदमको पापको दण्ड मृत्यु थियो (रोमी ६:२३) । यो मृत्यु शारीरिक मात्र थिएन, तर आत्मिक पनि । मानवीय र सैतानिक दुवै खालका दुष्ट उत्तेजनाप्रति तिनी उत्तरदायी बने ।

२. धर्मशास्त्रले हामीलाई सिकाउँछ कि आदममाथि आइपरेको ईश्वरीय न्यायको यस पक्ष तिनमा मात्र सीमित रहेन तर यसमा सारा मानव-जाति सामेल रह्यो । यस धरतीमा जन्मने हरेक मानिस आत्मिक मृतकको रूपमा जन्मन्छ र परमेश्वरप्रति उसको आत्मिक जीवन शून्य हुन्छ अनि ऊ परमेश्वरको इच्छाप्रति अनुत्तरदायी हुन्छ । एफिसी २:१-३ मा पतित मान्छेको आत्मिक मृत्युबारे ज्यादै प्रस्ट व्याख्या उल्लिखित छ । यस खण्डको विषयवस्तुसित तपाईं चिरपरिचित नहुउञ्जेलसम्म यसलाई पटक-पटक पढ्नुस् । त्यसपछि आफ्नै शब्दमा प्रत्येक पदको अर्थ खोल्नुस् ।

क. तिमीहरू आफ्ना अपराध र पापहरूद्वारा मरेका थियौ (पद १) ।

अध्ययन सहयोगी: येसुमा आउनुअगि हरेक व्यक्ति आत्मिक रूपमा मरेको हुन्छ । यो आत्मिक मृत्यु हाम्रा पापहरूको नतिजा स्वरूप हामीमा आउँछ, भनी धर्मशास्त्रले उल्लेख गर्छ । हाम्रा पापहरू भन्नाले हामीमा आरोपित आदमको पाप (रोमी ५:१२), “हामीले गर्ने पापहरू हुन्” (पद २)

ख. यिनैमा यस संसारको रीतिअनुसार ... तिमीहरू एकपल्ट चल्दैथियो (पद २) ।

अध्ययन सहयोगी: येसुमा आउनुअगि हरेक व्यक्तिले पापलाई जीवनशैलीको रूपमा अभ्यास गर्छ । ऊ त्यसैमा चल्छ । तिनीहरू परमेश्वरको इच्छाअनुसार चल्दैनन्, तर पतित संसारको मार्गअनुसार चल्छन् जुन संसार परमेश्वरप्रति शत्रुतापूर्ण र अनाज्ञाकारी छ ।

ग. र आकाशको शक्तिको मालिकअनुसार अनाज्ञाकारिताको सन्तानमा अहिले काम गर्ने आत्माअनुसर (पद २) ।

अध्ययन सहयोगी: येसुमा आउनुअगि हरेक व्यक्ति पतित मानव-जातिका मार्गहरूमा चले मात्र होइन तर तिनीहरू सैतानको इच्छाअनुसार जिउँछन् । यो एउटा डरलाग्दो सत्यता हो ।

घ. तिनीहरूमध्ये हामी सबै पनि शरीर मनका इच्छा पूरा गरेर आफ्नो पापमय स्वभावका लालसमा अधि जिउँथ्यौँ (पद ३) ।

अध्ययन सहयोगी: येसुमा आउनुअगि अपवादविनै हरेक व्यक्ति शरीरको लालसाद्वारा चलाइएको हुन्छ (अर्थात् शरीरको लालसा भन्नाले पतित मानव- जातिको दुष्ट विचारहरू हुन् जुन परमेश्वरप्रति शत्रुतापूर्ण र विद्रोही हुन्छ) तिनीहरू आफ्ना दुष्ट विचार र इच्छाहरूमा लिप्त हुन्छन् ।

ड. र बाँकी मानिसजस्तै हामी स्वभावैले क्रोधका सन्तान थियौं (पद ३) ।

अध्ययन सहयोगी: येसुमा आउनुअगि परमेश्वरको क्रोध मान्छेमाथि रहन्छ (युहन्ना ३:३६) । मान्छेले के गर्छ, भन्ने कारणले मात्र नभई ऊ को हो भन्ने कारणले गर्दा परमेश्वरको क्रोध उसमाथि लक्षित भएको हो भनी बुझ्नु महत्त्वपूर्ण हुन्छ । मानिसको पतित र दुष्ट स्वभावले परमेश्वरको क्रोधको उत्पन्न गराउँछ ।

३. एफिसी ४:१७-१८ मा आत्मिक मृत्युबारे अर्को एउटा महत्त्वपूर्ण व्याख्या पाइन्छ, जुन येसुमा आउनुअगि हरेक मान्छेको हृदयमा वास बसेको हुन्छ । यस खण्डको विषयवस्तुसित तपाईं चिरपरिचित नहुन्जेलसम्म यसलाई पटक-पटक पढ्नुस् । त्यसपछि, तलका हरेक सत्यताको अर्थलाई व्याख्या गर्नुस् ।

क. र पतित मानिसहरू तिनीहरूका विचारको व्यर्थतामा जिउँदछन्... र तिनीहरूको समझ अन्धकारले भरिएको छ (पद १७-१८) ।

अध्ययन सहयोगी: आत्मिक रूपमा मरेको मान्छेको “विचार” ले विज्ञान, वास्तुशास्त्र, साहित्य आदिमा ठुलठुला सफलताहरू हासिल गर्न सक्छन् होला तर परमेश्वरको सम्बन्धमा यो रित्तो छ, र व्यर्थता, अधार्मिकता अनि तार्किक बेमेलताहरूले भरिएको हुन्छ । जब पतित मानिसहरू “आत्मिक” वा “धार्मिक” हुन खोज्छन् नतिजा भीषण र अर्थहीन हुन्छ ।

ख. परमेश्वरको जीवनदेखि बिराना भएका छन् (पद १८) ।

ग. तिनीहरूका हृदयको कठोरताले ल्याएको तिनीहरूका अज्ञानताको कारणले (पद १८) ।

अध्ययन सहयोगी: आफूले मद्दतै गर्न नसकिने कुनै अपरिहार्य अज्ञानताको कारणले मानिस परमेश्वरबाट अलग भएको होइन भनी हामीले बुझ्नु महत्त्वपूर्ण हुन्छ। मानिसको अज्ञानता उसले आफैमाथि लादेको एउटा सत्यता हो। ऊ परमेश्वरप्रति शत्रुतापूर्ण छ र उसले परमेश्वरलाई वा उहाँको इच्छालाई जान्न चाहँदैन। आफ्नो आँखा बन्द गरी परमेश्वरलाई हेर्न नचाहेकोले मानिस आत्मिक कुराहरूबारे अज्ञान छ।

घ. तिनीहरू कठोर भएका छन्, र हरकिसिमका अशुद्ध काम गर्ने लालचमा परेर तिनीहरू छाडा भएका छन् (पद १९)।

अध्ययन सहयोगी: आफ्नो हृदयलाई परमेश्वरको विरुद्धमा लगाउँदा पतित मानिस सबै आत्मिक सत्यता र आचरणमा कठोर हुन्छ। त्यसपछि परमेश्वरले विरोध गर्नुभएको हरेक दुष्ट कार्यप्रति उसले आफूलाई जानाजानी सुम्पन्छ।

४. धर्मशास्त्रमा पतित मानिसको आत्मिक मृत्युबारे व्याख्या गर्ने उपमाहरू धेरै छन् जसले आत्मिक रूपमा मरेको भनेको के हो भनी प्रस्ट पार्छन्। तलको हरेक खाली ठाउँलाई भरी यसको अर्थलाई व्याख्या गर्नुस्:

क. पतित मानिसहरू जी..... भएर पनि म का छन् (१ तिमोथी ५:६)।

अध्ययन सहयोगी: येषुमा आउनुअगि मानिस आत्मिक लाश हो, यद्यपि शारीरिक रूपमा ऊ बाँचेको हुन्छ तर आत्मिक रूपमा मरेको हुन्छ। परमेश्वरको वास्तविकता र उहाँको इच्छाप्रति ऊ मरेको छ।

ख. पतित मानिसहरूका जी भन्ने ठाउँ त हुन्छ, तर तिनीहरू म.... हुन्छन् (प्रकाश ३:१)।

अध्ययन सहयोगी: येसुमा आउनुअगि मानिस निकै धार्मिक र परमेश्वरको आदर गर्ने जस्तो देखिन्छ, होला तर उसका सबै कामहरू देखावटी र स्वार्थी हुन्छन् । उसको हृदयमा उसले परमेश्वरलाई प्रेम गर्दैन न ता उसले परमेश्वरको महिमा खोज्छ ।

ग. पतित मानिसहरूका हृदय दु... को हुन्छ (इजकिएल ११:१९) ।

अध्ययन सहयोगी: ढुङ्गाको मूर्ति निर्जीव हुन्छ, र यो कुनै पनि किसिमको उत्तेजनाप्रति अनुत्तरदायी हुन्छ । कसैले यसलाई चिमोटेन सक्छ, वा धोक्न सक्छ, वा धकेल्न सक्छ, तर पनि यसले कुनै प्रतिक्रिया देखाउँदैन । त्यसै गरी पतित मानिसको हृदयले पनि ईश्वरीय उत्तेजनाप्रति कुनै प्रतिक्रिया देखाउँदैन । यो परमेश्वरको निम्ति ढुङ्गाजस्तै मरेको हुन्छ ।

घ. पतित मानिसहरू हिउँदका फ... वृक्षजस्ता, जो दु... पल्ट मरिसकेका र ज उखेलिएका हुन्छन् (यहुदा ११) ।

अध्ययन सहयोगी: मानिसको मृत अवस्थाको अझै प्रस्ट वर्णन पाउन कठिन छ । येसुमा आउनुअगि मानिसमा कुनै आत्मिक जीवन हुँदैन ।

ड. पतित मानिसहरूले धार्मिक कर्तव्य र विधिहरू पालन गर्छन् जसलाई परमेश्वरले म... कामहरू ठान्नुहुन्छ (हिब्रु ६:१,९:१४) ।

अध्ययन सहयोगी: फेरि पनि, येसुमा आउनुअगि मानिस निकै धार्मिकजस्तो देखिएला, तर उसका सबै कामहरू देखावटी र स्वार्थी हुन्छन् । ऊ फलविहीन वृक्षजस्तै मरेको सरह हो ।

नैतिक असमर्थताको अर्थ

नैतिक असमर्थता अर्को एउटा पदावली हो जसलाई मानिसको भ्रष्टता वा पूर्ण दूराचारिताको विस्तारलाई व्याख्या गर्न बाइबलका विद्यार्थीहरूद्वारा सामान्य रूपमा प्रयोग गरिएको छ। यस सिद्धान्तले हामीलाई सिकाउँछ कि पतित मानिस परमेश्वरलाई प्रेम गर्न, उहाँप्रति आज्ञाकारी हुन र उहाँलाई खुसी पार्न *असक्षम* छ।

यस्तो सिद्धान्तलाई सुनेर कसैले प्रश्न गर्न सक्छ, “परमेश्वरले आज्ञा गर्नुभएको कुनै पनि कुरो गर्न यदि मानिस *असक्षम* छ भने ऊ परमेश्वरको सामु कसरी जवाफदेही हुन्छ त ?” यस प्रश्नको उत्तर ज्यादै महत्त्वपूर्ण छ। परमेश्वरका आज्ञाहरू मान्न मानिसमा मानसिक सामर्थ्यको कमी थियो वा कुनै तरिकाले उसलाई शारीरिक रोकबाट भएकोले उसले परमेश्वरलाई प्रेम गरेन वा उहाँको आज्ञा मानेन भने परमेश्वरले उसबाट लेखा लिनुहुन्छ भने उहाँ वास्तवमा पक्षपातपूर्ण भएको देखिन्छ। ऊ बलिको बोको बन्छ। तथापि मानिसको सम्बन्धमा यो साँचो छैन। उसको असमर्थता नैतिकतासँग जोडिएको छ र यो परमेश्वरप्रति भएको शत्रुतापूर्ण व्यवहारबाट उदय हुन्छ। मानिसले परमेश्वरलाई घृणा गरेकोले उहाँलाई प्रेम गर्न ऊ *असक्षम* छ। मानिसले परमेश्वरको आज्ञालाई *तिरस्कार* गरेको हुनाले उहाँप्रति आज्ञाकारी हुन ऊ *असक्षम* छ। मानिस *परमेश्वरको महिमा र उहाँको लक्ष्यअनुसार नहिँडेकोले* उहाँलाई प्रसन्न पार्न ऊ *असक्षम* छ। मानिस बलिको बोको होइन तर ऊ अभियुक्त हो। उसले गर्न सक्दैन किनकि उसले *गर्न चाहँदैन*। उसको भ्रष्टता र परमेश्वरप्रति उसको शत्रुता यति विशाल छ कि परमेश्वरलाई परमेश्वरको रूपमा चिन्नु र उहाँको सर्वोच्च अधिकारको अधीनतामा आउनुभन्दा बरु ऊ अनन्त विनाशमा नै नष्ट हुन चाहन्छ। यसकारणले गर्दा *नैतिक असमर्थतालाई ऐच्छिक शत्रुता* पनि भन्न सकिन्छ। “नैतिक असमर्थता” वा “ऐच्छिक शत्रुता” को उत्कृष्ट उदाहरण उत्पत्ति ३७:४ मा पाइन्छ।

“तर तिनका बुबाले अरू दाजुभाइहरूलाई भन्दा तिनलाई बढी माया गरेको देखी तिनका [योसेफका] दाजुहरूले तिनीसित *दुश्मनी राखे* र तिनीसँग राम्ररी *बोल्दैनथे*।”

योसेफका दाजुहरूले तिनीसित राम्ररी बोल्दैनथे। तिनीहरूमा बोल्नको लागि चाहिने शारीरिक क्षमता (अर्थात् तिनीहरू गुड्गा थिएनन्) को कमी भएकोले होइन तर योसेफप्रति तिनीहरूको घृणा यति विशाल थियो कि तिनीहरू तिनीसँग राम्ररी बोल्न पनि अनिच्छुक थिए। यसरी नै परमेश्वरप्रति मानिसको शत्रुता यति विशाल छ कि परमेश्वरको अधीनतामा रहन उसले आफूलाई परमेश्वरको सामु ल्याउन सक्दैन।

इच्छाको दाम्ना

मानिसको इच्छा उसको स्वभावको अभिव्यक्ति हो। यदि मानिसमा नैतिक रूपमा शुद्ध स्वभाव भएको भए उसको इच्छा यस्ता कामहरू गर्न अभिप्रेरित हुन्थ्यो जुन नैतिक रूपमा शुद्ध हुन्थे। यदि मानिस पवित्र र धर्मी हुँदो हो त उसले पवित्र र धर्मी परमेश्वरलाई प्रेम गर्दथ्यो र उहाँका आज्ञाहरूलाई

प्रेम गरी तिनप्रति आज्ञाकारी हुन्थ्यो । तर पतित मान्छेमा नैतिक रूपमा भ्रष्ट स्वभाव छ । तसर्थ, उसको इच्छा नै नैतिक रूपमा भ्रष्ट कार्यहरू गर्न अभिप्रेरित हुन्छ । पतित मानिस अपवित्र र अधर्मी हुन्छ । त्यसैले उसले पवित्र र धर्मी परमेश्वरलाई घृणा गर्छ; ऊ उहाँको सत्यताको विरुद्धमा उत्रन्छ, र उहाँका आज्ञाहरूको अधीनतामा आउन त्यसले इन्कार गर्छ । प्रायः विवादित प्रश्नको उत्तरलाई हामी यहाँ तल देख्छौं:

के मानिसमा स्वतन्त्र इच्छा हुन्छ ?

धर्मशास्त्रको उत्तर यो हो कि आफूलाई खुसी लागेअनुसार छनौट गर्न मानिस “स्वतन्त्र” छ तर उसको स्वभाव नै नैतिक रूपमा विकृत भएकोले राम्रा कुराहरूबाट टाढा भई खराब कुराहरू रोज्न र सत्यतालाई घृणा गरी झुट कुराहरूलाई विश्वास गर्न र परमेश्वरलाई इन्कार गरी उहाँको इच्छाको विरुद्धमा लडाईं गर्न मानिसलाई खुसी लाग्छ । एक अर्थमा पतित मानिसमा “स्वतन्त्र इच्छा” छ, नै तर उसमा “असल इच्छा” भने छैन । तसर्थ, उसले सधैं “स्वतन्त्रतापूर्वक” परमेश्वरको इच्छाको विरुद्धमा भएका कुराहरूलाई छनौट गर्छ । मानिस जे हो ऊ त्यसबाट भाग्न सक्दैन । स्वभावैले ऊ दुष्ट छ र उसले “जानाजानी” र “स्वतन्त्रतापूर्वक” दुष्ट कामहरू गर्छ ।

१. मत्ती ७:१६-२० मा माथि उल्लिखित सत्यतालाई राम्ररी प्रस्तुत गरिएको छ । यो सत्यता यही हो कि मानिसको इच्छा उसको स्वभावको अभिव्यक्ति हो । यस खण्डसित तपाईं चिरपरिचित नहोउञ्जेल यसलाई पटक-पटक पढी तलका भनाइका अर्थहरूलाई व्याख्या गर्नुस् ।

क. तिनीहरूका फलबाट तिमीहरूले तिनीहरूलाई चिन्नेछौं । के काँडाको बोटबाट अंगूर अथवा सिउँडीबाट अञ्जीर टिपीन्छ र ? (पद १६) ।

अध्ययन सहयोगी: रूखले उत्पादन गर्ने फलबाट हामी रूखको स्वभावलाई चिन्नेछौं । त्यसै गरी मानिसको साँचो स्वभाव वा चरित्र उसले भन्ने कुराहरूबाट नभई उसले गर्ने कुराहरूबाट प्रकट हुन्छ ।

ख. त्यसै गरी हरेक असल रूखले असल फल फलाउँछ (पद १७) ।

अध्ययन सहयोगी: रूखको स्वभाव र त्यसले फलाउने फलको विचमा प्रत्यक्ष र अपरिहार्य सम्बन्ध हुन्छ । मानिसको स्वभाव र उसका कामहरूको विचमा पनि यो सत्यता लागु हुन्छ । भ्रष्ट स्वभावले केवल भ्रष्ट कामहरू उत्पादन गर्न सक्छ ।

ग. असल रूखले खराब फल फलाउन सक्दैन, न ता खराब रूखले असल फल फलाउन सक्तछ (पद १८) ।

घ. असल फल नफलाउने हरेक रूख काटी ढालिन्छ र आगोमा फालिन्छ (पद १९) ।

ङ. यसरी ती अगमवक्ताहरूलाई तिनीहरूका फलबाट चिन्नेछौ (पद २०) ।

२. मत्ती १२:३४-३५ मा पतित मानिसको नैतिक असमर्थताबारे अभै उत्कृष्ट उपमा पाइन्छ । यस खण्डको विषयवस्तुसित चिरपरिचित नहोउञ्जेल यसलाई पटक-पटक पढ्नुस् अनि तलका हरेक वाक्यको अर्थलाई व्याख्या गर्नुस् ।

क. ए सर्पका बच्चा हो! तिमीहरू आफै दुष्ट छौ, असल कुरा कसरी बोल्न सक्छौ ? (पद ३४) ।

अध्ययन सहयोगी: हाम्रा प्रभु येशु ख्रिस्टको यस शिक्षामा जे पाइन्छ, नैतिक असमर्थताका अर्को उत्कृष्ट उदाहरण पाउन गाह्रो छ ।

ख. किनभने हृदयमा भरिएका कुराहरू नै मुखबाट निस्कन्छ (पद ३४) ।

अध्ययन सहयोगी: धर्मशास्त्रमा मानिसको हृदय वा स्वभाव र उसका वचनसाथै कामहरूको विचमा सधैं प्रत्यक्ष सम्बन्ध हुन्छ। मानिसको स्वभावअनुसार उसले इच्छा गर्छ, बोल्छ र काम गर्छ।

ग. असल मानिसले आफूभित्र भरिएका असल थोकबाट असलै थोक निकाल्छ, तर दुष्ट मानिसले आफूमा भरिएको दुष्टताबाट दुष्ट थोक नै निकाल्छ (पद ३५)।

पतित मानिसले परमेश्वरलाई 'प्रेम गर्न सक्दैन'

धेरैजसो मानिसहरूसाथै अधर्मीहरूले पनि परमेश्वरप्रति केही प्रेम वा स्नेह भएको दाबी गर्छन्। विरलै हामी यस्ता व्यक्तिसित भेट गर्छौं जसले उहाँलाई घृणा गरेको स्वीकार गर्ने साहस गर्छ। तथापि धर्मशास्त्रले गवाही दिन्छ, कि पतित मानिसले परमेश्वरलाई प्रेम “गर्न सक्दैन।” वास्तवमा आदमका सबै सन्तानहरूले परमेश्वरलाई घृणा गर्छन् र तिनीहरू उहाँको विरुद्धमा जिउँछन्। परमेश्वरप्रति विशुद्ध प्रेम गर्नेहरू धेरैजसोलाई उहाँका गुणहरू र कामहरू जुन धर्मशास्त्रमा प्रकट गरिएका छन् त्यसबारे थोरै मात्र ज्ञान छ। तसर्थ, तिनीहरूले प्रेम गर्ने “देव” तिनीहरूको आफ्नै बनावटी कुराबाहेक केही होइन। तिनीहरूले आफ्नै स्वरूपमा “देव” निर्माण गरेका छन् र तिनीहरूले बनाएका कुरालाई तिनीहरू प्रेम गर्छन्। जस्तो भजनसंग्रह ५०:२१ मा बताइएको छ, “तैले सोचिस् म सर्वथा तँजस्तै छु। तर म तँलाई हप्काउनेछु ...।”

परमेश्वरलाई प्रेम गर्छौं भनी दाबी गर्ने पतित मानिसहरूले धर्मशास्त्रलाई अनुसन्धान गर्ने हो भने तिनीहरूले आफै निर्माण गरेका देवभन्दा फरक परमेश्वरलाई तिनीहरूले निश्चय नै फेला पार्नेछन्। पवित्रता, न्याय, सर्वोच्चता र क्रोधजस्ता परमेश्वरका गुणहरूलाई तिनीहरूले अध्ययन गर्ने हो भने पक्कै पनि तिनीहरूले घृणासहित यसो भन्छन्, “मेरो परमेश्वर त्यस्तो छैन।” वा “त्यस्तो परमेश्वरलाई म कहिल्यै प्रेम गर्न सक्दिनँ।” हामी छिट्टै देख्छौं कि जब पतित मानिसको धर्मशास्त्रको साँचो परमेश्वरसित जम्काभेट हुन्छ, उसको प्रतिक्रिया घृणा र शत्रुता मात्रै हुन्छ। यस प्रतिकूल प्रतिक्रियाको कारण के हो? मानिसको सारतत्त्वमा ऊ के हो भन्ने नै यसको उत्तर हो। मानिस स्वभावैले पवित्र र धर्मी हुँदो हो त उसले सजिलैसित पवित्र र धर्मी परमेश्वरलाई प्रेम गर्न सक्थ्यो र खुसी भएर उहाँका नियमहरूको अधीनमा बस्थ्यो। तथापि, मानिस स्वभावैले विकृत र भ्रष्ट छ। त्यसैले उसले त्यसो गर्न सक्दैन।

१. धर्मशास्त्रमा नाउँको ठुलो महत्त्व हुन्छ र यसले त्यस व्यक्तिबारे केही कुरो बताउँछ । तलका खण्डहरूमा पतित मानिसलाई के कस्ता नाउँहरू दिइएका छन् ? मानिसको नैतिक भ्रष्टता र परमेश्वरप्रति उसको शत्रुताबारे यी नामहरूले हामीलाई के बताउँछन् ?

क. परमेश्वरलाई घृ... गर्ने (रोमी १:३०) ।

ख. हामी पा... छँदै (रोमी ५:१०) ।

२. जुन परमेश्वरले हरेक सृष्टिलाई अस्तित्वमा ल्याई उसलाई निस्वार्थ रूपमा जीवित राख्नुभयो त्यही परमेश्वरलाई किन एउटा विवेकशील प्राणीले घृणा गर्छ ? किन पतित मानिसले परमेश्वरलाई घृणा गरी उहाँको विरुद्धमा जिउँछ ? तलका खण्डहरूमा धर्मशास्त्रले हामीलाई के भन्छ ? तलका कथनहरूलाई खण्डहरूसित जोडा मिलाउनुहोस् ।

___ रोमी ८:७

क. पतित मानिसले दुष्टचाइँलाई प्रेम गरी ऊ दुष्ट कार्यहरूमा सामेल भएकोले उसले परमेश्वरलाई घृणा गर्छ । उसका दुष्कर्महरू उदाङ्गो हुन्छन् भन्ने डरले ऊ परमेश्वरकहाँ आउँदैन ।

___ युहन्ना ३:१९-२०; कलस्सी १:२१

ख. पतित मानिसले परमेश्वरलाई प्रेम गर्नुको साटो ऊ पापमय कुराहरूमा रमाउने भएकोले उसले परमेश्वरलाई घृणा गर्छ ।

___ २ तिमोथी ३:४

ग. पतित मान्छेको विचार विकृत भई शरीरका कुराहरूमा केन्द्रित भएकोले उसले परमेश्वरलाई घृणा गर्छ (अर्थात् यो शरीर नैतिक रूपमा भ्रष्ट छ र उसले त्यस्ता कुराहरूमा चाह गर्छ जुन कुराहरूलाई पवित्र र धर्मी परमेश्वरले विरोध गर्नुहुन्छ ।

पतित मानिसले परमेश्वरका कुत्राहरूलाई 'जान्न सक्दैन ।'

परमेश्वरको अनुग्रहमय प्रबन्धद्वारा मानव-जातिले विज्ञान, प्रविधि, औषधी आदिजस्ता क्षेत्रहरूमा ठुलो सफलता हासिल गरेको भए तापनि परमेश्वरबारे भएको पतित मानिसको ज्ञान विधर्मको टेढिएको भ्रम र व्यर्थ सोचाइभन्दा अरू केही होइन । अज्ञानता “लुकिएको परमेश्वरको” परिणाम होइन तर “लुकाउने मानिस” को नतिजा हो । सृष्टि, इतिहासमा उहाँको सार्वभौम कार्यहरू, धर्मशास्त्र र अन्तमा उहाँको अवतारी पुत्रद्वारा परमेश्वरले आफैलाई मानिसकहाँ स्पष्ट रूपमा प्रकट गराउनुभयो । मानिस आत्मिक रूपमा मरेको र नैतिक रूपमा भ्रष्ट भएकोले यस प्रकाशलाई आफ्नो आँखा र कान बन्द गरी उसले प्रतिक्रिया देखाएको छ । मानिसले सत्यतालाई घृणा गरी यसलाई दबाउन खोजेकोले उसले सत्यतालाई जान्न “सक्दैन ।” उसले सत्यतालाई घृणा गर्छ किनकि यो परमेश्वरको सत्यता हो र यस सत्यताले मानिसको विरुद्धमा बोल्छ । तसर्थ, उसले यसलाई सहन सक्दैन ।

१. १ कोरिन्थी २:१४ अनुसार के पवित्र आत्माद्वारा सिकाइएका परमेश्वरका कुत्राहरूलाई पतित मानिसले बुझ्न सक्छ ? वर्णन गर्नुहोस् ।

२. नैतिक असमर्थताबारे भएको हाम्रो अध्ययनको पहिलो भागमा हामीले सिक्थौं कि परमेश्वरप्रति मानिसको शत्रुता भएकोले उसले उहाँलाई प्रेम गर्न सक्दैन । अब हामी देख्छौं कि परमेश्वरप्रति मानिसको शत्रुता उहाँको सत्यतालाई विरोध गर्ने कुरामा पनि प्रतिबिम्बित हुन्छ । मानिस आत्मिक सत्यतालाई विशुद्ध रूपमा चाह गर्ने सहाराविहीन शिकार होइन तर उसले यस सत्यतालाई प्राप्त गर्न सक्दैन भनी बुझ्नु महत्त्वपूर्ण हुन्छ । मानिसहरूले सत्यतालाई घृणा गर्छ र यसलाई इन्कार गरी दबाउनको लागि उसको सबै शक्ति खर्च गर्छ । यस सत्यताको विषयमा तलका खण्डहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ?

अय्युब २१:१४-१५

रोमी १:१८

अध्ययन सहयोगी: “दबाउनु” भन्ने शब्द एउटा ग्रीक शब्दबाट उदय हुन्छ, जसलाई यी शब्दहरूले पनि अनुवाद गर्न सकिन्छ, “नियन्त्रण गर्नु, बाधा दिनु, रोक्नु ।”

३. रोमी १:२१-३२ मा परमेश्वर र उहाँको सत्यताप्रति मानव-जातिको शत्रुताबारे एउटा महत्वपूर्ण बयानलाई हामी पाउँछौं । यसले देखाउँछ, कि पतित मानिस एउटा शिकार होइन जसले परमेश्वरको सत्यताको चाह गर्छ, तर यस सत्यतालाई जान्ने क्षमता नै उसमा छैन । ऊ यस सत्यतालाई घृणा गर्ने व्यक्ति हो जसले यस सत्यतालाई जान्ने चाहँदैन । यस खण्डको विषयवस्तुसित चिरपरिचित नहोउञ्जेल यस खण्डलाई पटक-पटक पढ्नुस् । त्यसपछि, तलका पदहरूलाई बयान गर्नुहोस् ।

क. किनकि परमेश्वरलाई चिनेर पनि तिनीहरूले परमेश्वरलाई दिनुपर्ने महिमा दिएनन्, न त धन्यवाद नै चढाए (पद २१) ।

ख. तर तिनीहरू आफ्ना विचारमा बेकम्मा भए, र तिनीहरूको मूर्ख मन अझ अँध्यारो भयो (पद २१) ।

ग. बुद्धिमान् छु भन्ने दाबी गरे तापनि तिनीहरू मूर्खै भए (पद २२) ।

घ. र तिनीहरूले विनाशी मानिस, चराचुरुङ्गी, चारखुट्टे जनावर र घस्रने जीवहरूका मूर्तिका रूपसँग अविनाशी परमेश्वरको महिमा साटफेर गरे (पद २३) ।

ङ. किनकि तिनीहरूले परमेश्वरको सत्यतालाई झुटसँग साटे (पद २५) ।

च. तिनीहरू सदासर्वदाका परमधन्य सृष्टिकर्तालाई त्यागेर बरु सृष्टि गरिएका थोकहरूको पूजा र सेवा गरे (पद २५) ।

पतित मानिसले परमेश्वरलाई 'प्रसन्न पार्न सक्दैन वा उहाँप्रति आज्ञाकारी' हुन सक्दैन

ख्रिस्टियमतभन्दा बाहिरका धर्महरूमा एउटा महान् साझा अंश पाइन्छ । त्यो हो— तिनीहरू सबैले विश्वास गर्छन् कि परमेश्वरसितको सही सम्बन्ध आज्ञाकारिता, व्यक्तिगत योग्यता, वा अन्य कुनै खुबीमा आधारित हुन्छ जसले परमेश्वरलाई रिभाउन सक्छन् । मानिस आशाविहीन र सहाराविहीन तवरले हराएको छ, भन्ने घोषणामा ख्रिस्टियमत एकलै उभिन्छ । परमेश्वरको सामु भएको उसको हैसियतलाई यसले “सुधार्न सक्दैन ।” ऊ परमेश्वरप्रति “आज्ञाकारी हुन सक्दैन ।” उसले परमेश्वरलाई “प्रसन्न पार्न सक्दैन ।” यदि उसले उद्धार पाउनुपर्ने हो भने परमेश्वरले नै उसलाई बचाउनुपर्छ । यो एउटा यस्तो सत्यता हो जसलाई पतित मानिसले औधी घृणा गर्छ, किनकि यसको लागि ऊ परमेश्वरको सामु विनम्र हुनुपर्छ अनि उसले पापको महसुस गर्नुपर्छ र उहाँलाई दयाको निम्ति विन्ती गर्नुपर्छ ।

१. रोमी ८:७-८ मानिसको अमसर्थताबारे भएका व्याख्याहरूमध्ये एउटा ज्यादै महत्त्वपूर्ण बयान हो । यस खण्डको विषयवस्तुसित तपाईं चिरपरिचित नहोउञ्जेलसम्म यसलाई पटक-पटक पढी तलका हरेक वाक्यको अर्थलाई व्याख्या गर्नुस् । परमेश्वरलाई रिभाउने वा उहाँप्रति आज्ञाकारी हुने मानिसको असक्षमताबारे तलका हरेक वाक्यले हामीलाई के सिकाउँछ ?

क. किनभने पापमय शरीरतिर लागेको मनचाहिँ परमेश्वरप्रति शत्रुता हो (पद ७) ।

अध्ययन सहयोगी: “पापमय शरीरतिर लागेको मन” ले पतित मानिसको मनलाई उल्लेख गर्छ, जो अझै परिवर्तन नभएको र पुर्नजीवन नपाएको ख्रिस्टविनाको अवस्थालाई उल्लेख गर्छ ।

ख. परमेश्वरका व्यवस्थाको अधीनमा त्यो हुँदैन (पद ७) ।

ग. न ता त्यो कहिल्यै हुन सक्छ (पद ७) ।

घ. पाप-स्वभावको वशमा हुनेहरूले परमेश्वरलाई प्रसन्न पार्न सक्दैन (पद ८) ।

पतित मानिसले परमेश्वरलाई 'बोज्ज म्कदैन'

“परमेश्वरको खोजी गर्ने” स्वघोषित मानिसहरूले भरिएको संसारमा हामी बाँचिरहेका छौं । तर यस्तो खालको अहमलाई धर्मशास्त्रको एकै वाक्यले चकनाचुर पार्छ— परमेश्वरलाई खोज्ने कोही छैन । भर्खरै ख्रिस्टमा आएका मानिसहरूले यस्तो गवाही दिएको हामी प्रायः सुन्ने गर्छौं, “वर्षौंसम्म मैले परमेश्वरको खोजी गर्दै थिएँ ।” तर धर्मशास्त्रले फेरि जवाफ दिन्छ— परमेश्वरलाई खोज्ने कोही छैन । मानिस पूर्ण रूपमा पतित प्राणी हो जसको स्वभाव विकृत र पथभ्रष्ट छ । उसले पवित्र परमेश्वरलाई घृणा गर्छ र उहाँको सत्यताको विरोध गर्छ किनकि उहाँको सत्यताले उसको विकृति र विद्रोहको सम्बन्धमा उसलाई दोषी ठहराउँछ । ऊ परमेश्वरकहाँ आउँदैन । उहाँबाट भाग्न र उहाँलाई बिसर्न उसले सकेजति सबै गर्छ । परमेश्वर धर्मी हुनुहुन्छ र मानिस व्यवस्थाको उल्लङ्घनकर्ता हो । त्यसैले जसरी एउटा भागेको अपराधीले व्यवस्थाको अफिसरलाई खोज्न चाहँदैन त्यसै गरी मानिसले परमेश्वरलाई खोज्न चाहँदैन ।

१. प्रायः हामी सुन्ने गर्छौं कि मानिसहरू “सत्यताको खोजी गर्ने” वा “परमेश्वरको खोजी गर्ने” प्राणीहरू हुन् भनी तिनीहरू दावी गर्छन् । तर धर्मशास्त्रले यस्ता दावीहरूप्रति कस्तो प्रतिक्रिया देखाउँछ त ?

क. रोमी १:१८ अनुसार के पतित मानिसले इमान्दारीपूर्वक सत्यताको खोजी गर्छ त ?

ख. रोमी ३:११ अनुसार के पतित मानिसले इमान्दारीपूर्वक सत्यताको खोजी गर्छ त ?

२. पतित मानिसले परमेश्वरको खोजी गर्दै न भनी हामीले सिकेका छौं । किन मानिसमा परमेश्वरप्रति यस्तो द्वेष छ ? किन पतित मानिस उहाँको खोजी गर्दै न ? युहन्ना ३:१९-२० ले हामीलाई के सिकाउँछ ?
३. धर्मशास्त्रले हामीलाई सिकाउँछ कि पतित मानिसहरूले परमेश्वरको “खोजी गर्दै न” न ता उसले “गर्न सक्छ ।” युहन्ना ६:४४ र ६:६५ मा अभिव्यक्त येशुको शिक्षामुताबिक मानिसले परमेश्वरको खोजी गर्नुअगाि के हुनैपर्छ ?

पतित मानिसले आफैलाई ‘परिवर्तन गर्न वा मुधान गर्न सक्दैन’

अझै महान् र उत्तम प्राणीको रूपमा विकास हुने मानिसको क्षमताबारे महान् आशाका साथ बिसौ शताब्दीको आरम्भ भयो । यो सुधारको युग हुनुपर्थ्यो तर निराश र भ्रमको अचेतनासहित यसको अन्त्य भयो । धर्मशास्त्रले प्रस्ट रूपमा सिकाउँछ कि मानिस आत्मिक रूपमा मृत जन्मन्छ, र ऊ नैतिक रूपमा विकृत छ । सुधारको निम्ति गरिने हरेक मानवीय पहल आशाविहीन छ । आफैलाई परमेश्वरको सामु ग्रहणयोग्य तुल्याउने हरेक प्रयास अन्तमा पूर्ण असफलतामा गएर टुङ्गिन्छ । मानिसमा एउटै मात्र आशा छ— परमेश्वरको दया र अनुग्रह ।

१. परमेश्वरलाई प्रेम गर्ने, उहाँको आज्ञा मान्ने र उहाँलाई प्रसन्न पार्ने मानिसको असक्षमतालाई स्थापित गरिसकेपछि, अब हामी परमेश्वरको सामु आफैलाई सही बनाउन उसले गर्ने सुधार वा परिवर्तनको असक्षमताबारे धर्मशास्त्रले के सिकाउँछ, भनी हामी हेर्नेछौं । यस सत्यताबारे तलका खण्डहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ?

अय्युब ९:२९-३१

अय्युब १४:४

यर्मिय २:२२

यर्मिया १३:२३

सैतानको दासत्व

पापको चरित्र र सर्वव्यापकताबारे अध्ययन गर्नुअगि सैतानसित पतित मानिसको सम्बन्धलाई विचार गर्नु महत्त्वपूर्ण हुन्छ। हामी देखेछौं कि पतित मानिस परमेश्वरबाट बिराना मात्र भएको छैन तर सैतानसित मिली ऊ परमेश्वरको शत्रु भएको छ र ऊ परमेश्वरको विरुद्धमा उत्रन्छ।

सुरुमा परमेश्वरको आज्ञा मानी सारा पृथ्वीभरि अधिकार गर्न आदम स्वतन्त्र थियो। परमेश्वरको विरुद्धमा भएको उसको विद्रोहको परिणाम स्वरूप ऊ र उसको सारा वंश दुवै नै भ्रष्टता र दासत्वमा फसे। पतनको समयदेखि आदमको हरेक छोरा र छोरी पाप र सैतानको दासत्वमा जन्मन्छ। केही मानिसहरूले मात्र आफूलाई दुष्टका “अनुयायी” हरूको रूपमा हेरे तापनि धर्मशास्त्रले गवाही दिन्छ कि सबै जना उसको प्रभुत्वमुनि जन्मन्छ र उसको इच्छा पूरा गर्न मानिसहरू दासदासी बनाइएका छन्। “दासत्व” भन्ने शब्दलाई प्रयोग गर्नु उचित भए तापनि आफ्नो इच्छाको लागि मानिस आफै दोषी छ भनी हामीले बुझ्नुपर्छ। पतित मानिसले परमेश्वरको नियमलाई इन्कार गरेको छ र आफैलाई सैतानको नियममुनि सुम्पेको छ।

सैतानको नियम

सैतानको नियम र शक्तिको विषयमा बोल्दा हामी निकै होसियार हुनुपर्छ। विश्वमाथि विजय हासिल गर्न कुनै युद्धमा होमिएको समान शक्तिहरू होइनन् परमेश्वर र सैतान। सैतान सीमित प्राणी हो जसलाई परमेश्वरले सृष्टि गर्नुभयो र त्यसमाथि परमेश्वरको पूर्ण नियन्त्रण छ। परमेश्वरको विरुद्धमा भएको सैतानको विद्रोह त्यसको आफ्नै इच्छामुताबिक भए तापनि परमेश्वरको उद्देश्य र महिमाको लागि यसको योजना पहिले नै बनाइएको थियो र यसलाई परमेश्वरले अनुमति दिनुभएको थियो।

परमेश्वरको पूर्ण सर्वोच्चताबारे भएको सत्यतालाई न्यूनीकरण नगरी वा यसलाई इन्कार नगरीकनै हामी भन्न सक्छौं कि वास्तविक अर्थमा नै यस विद्यमान पतित संसार र पतित बासिन्दाहरू सैतानको शक्तिमा छन्। यस सत्यताको लागि प्रशस्त धर्मशास्त्रीय साक्षीहरू छन्।

१. लुका ४:५-६ मा सैतानले आफ्नो र यस पतित संसारसित उसको सम्बन्धबारे बताउँछ। त्यसले के बताउँछ र यसको अर्थ के हो ?

अध्ययन सहयोगी: यहाँ ध्यान दिन योग्य दुई ओटा कुराहरू छन्: पहिलो, सैतानको दाबीलाई येशुले अस्वीकार गर्नुभएन । वास्तविक अर्थमा नै यस संसारमाथि सैतानको प्रभुत्व छ । दोस्रोमा, सैतानले जुन प्रभुत्वको घमण्ड गर्‍यो त्यो त्यसलाई “सुम्पिएको” थियो । सैतानको शासनलाई परमेश्वरद्वारा अनुमति प्रदान गरिएको छ र यो शासन सीमित पनि छ ।

२. लुका ४:६ मा उल्लिखित सैतानको घोषणा केवल फोस्रो घमण्ड मात्र होइन भनी बुझ्नु महत्पूर्ण हुन्छ । यस सत्यताबारे १ युहन्ना ५:१९ ले हामीलाई के सिकाउँछ ?

अध्ययन सहयोगी: धर्मशास्त्रले बताउँछ कि यस पतित संसार र यसका बासिन्दाहरू मजबुत तवरले सैतानको पकडमा छन् । पतित मानिसले परमेश्वरबाट स्वतन्त्रता खोज्छ र सचेत नभई ऊ सैतानको दास बनेको छ । यो एउटा डरलाग्दो सत्यता हो ।

३. धर्मशास्त्रमा नाम महत्त्वपूर्ण हुन्छ किनकि त्यस व्यक्तिको बारेमा नामले प्रायः केही न केही कुरो व्यक्त गर्छ । धर्मशास्त्रका निम्नलिखित खण्डहरूमा सैतानलाई के-कस्ता नामहरू दिइएका छन् ?

क. यस सं _____ को शा _____ (युहन्ना १२:३१; १४:३०; १६:११) । परमेश्वर सबै थोकहरूको सर्वोच्च शासक हुनुहुन्छ । तथापि यस पतित संसारमाथि शासन गर्न सैतानलाई वास्तविक अर्थमा अधिकार दिइएको छ । यस्तो शासक भएको संसार दुष्टचाइँले भरिनु र पतित मानिसले यस्तो दुर्दशा व्यहोर्नुमा के कुनै छक्क पर्ने कुरो छ र ?

ख. यस सं _____ को दे _____ (२ कोरिन्थी ४:४) । केवल एक मात्र साँचो परमेश्वर हुनुहुन्छ भनी धर्मशास्त्रले साँचो गवाही दिन्छ । यहाँ सैतानलाई “यस संसारको देव” भनी उल्लेख गरिएको छ । त्यसो भन्नुको कारण यही मात्र हो कि त्यसले यस वर्तमान दुष्ट युगको शक्तिसित काम गरिरहेको छ र पतित मानिसहरूले त्यसलाई आ-आफ्नो “देव” तुल्याएका छन् र तिनीहरू त्यसको इच्छाअनुसार जिउँछन् ।

ग. आ _____ को श _____ को मा _____ (एफिसी २:२) । सैतान एउटा आत्मा हो र मानिसका भौतिक नियन्त्रणहरूले त्यसलाई अवरोध गर्न सक्दैनन् । त्यसको शक्ति र अधिकार पृथ्वीमा मात्र सीमित मालिकको भन्दा पर छ ।

सैतान र पतित मानिस

सैतान र मानिस दुवै पतित प्राणीहरू हुन् । तिनीहरूको बिचमा प्रबल आकर्षण छ, (अर्थात् तिनीहरूका धेरै कुराहरू मिल्दाजुल्दा छन्) । तिनीहरूको नैतिक विकृति र परमेश्वरप्रतिको शत्रुतामा तिनीहरू उस्तै छन् । धेरैको लागि यो अरुचिकर भए तापनि यो साँचो हो । पतित मानिस र सैतानको बिचमा यस्तो नैतिक समानता छ, कि येषुमा आउनुअगि सबै मानिसहरू सैतानका प्रजाहरू मात्र हौइनन् तिनीहरू त्यसका सन्तानहरू पनि हुन् ।

१. धर्मशास्त्रलाई अध्ययन गरेर हामीले सिकेका छौं कि आदमको पतित जातिको शासक र देव दुवैको रूपमा सैतानलाई प्रस्तुत गरिएको छ, र त्यसले प्रभावकारी ढङ्गमा तिनीहरूको बिचमा काम गर्छ । तलका खण्डहरूअनुसार पतित मानिसलाई कसरी व्याख्या गरिएको छ ? खाली ठाउँमा भरी तपाईंका विचारहरूलाई लेख्नुस् ।

क. पतित मानिस दि___ को स___ हो (१युहन्ना ३:८,१०; युहन्ना ८:४४) ।

अध्ययन सहयोगी: परमेश्वरको विश्वव्यापी पितृभावलाई धर्मशास्त्रले इन्कार गर्छ । आदमका सन्तानहरूलाई धर्मशास्त्रले दुई भागमा वर्गीकरण गर्छ: सैतानका सन्तानहरू र परमेश्वरका सन्तानहरू । परमेश्वरको कृपाको प्रस्तावलाई अस्वीकार गरी आफ्नै विद्रोहमा रहिरहनेहरू सैतानका सन्तानहरू हुन् । सैतानका पापमय कामहरू गरी तिनीहरूले आफैलाई सैतानका सन्तानहरूको रूपमा चिनाउँछन् । परमेश्वरको क्षमालाई ग्रहण गरी येषु ख्रिस्टको प्रायश्चित्त गर्ने मृत्युलाई स्वीकार गर्नेहरू परमेश्वरका सन्तानहरू हुन् । तिनीहरूका स्वर्गीय पिताका धार्मिक कामहरू गरी तिनीहरूले आफैलाई परमेश्वरका सन्तानहरूको रूपमा चिनाउँछन् ।

ख. पतित मानिस स___ को श___ मा जिउँछ (प्रेरित २६:१८; कलस्सी १:१३ लाई पनि हेर्नुहोस्)
/

अध्ययन सहयोगी: “शक्ति” शब्दले प्रभुत्व, अधिकारसाथै सैतानको कार्यक्षेत्रलाई उल्लेख गर्छ । सैतानको प्रभुत्वमुनि जिउनु भनेको त्यसको शासनमुनि जिउनु हो ।

ग. पतित मानिस यस संसारको रीति _____ र आकाशको शक्तिको मा _____ अनुसार जिउँछ (एफिसी २:२) ।

घ. पतित मानिस सै _____ को पा _____ मा परेको छ (२ तिमोथी २:२६) ।

अध्ययन सहयोगी: पासो एक प्रकारको जालो हो जुन चराचुरुङ्गी वा अन्य जनावरहरूलाई समात्न प्राचीन समयमा प्रयोग गरिन्थ्यो । यसलाई लुकाएर राखिन्थ्यो जसमा जनावर अपेक्षा नगरी अकस्मात् अल्भन्थ्यो । सैतानको घातक कामको उत्कृष्ट उपमाको लागि यसले निकै मद्दत गर्छ ।

ड. पतित मानिसलाई सैतानले त्यसको इ... अनुसार चलनलाई कै... बनाएको छ (२ तिमोथी २:२६) ।

अध्ययन सहयोगी: मानिसहरूलाई कैदी बनाउन सैतानले तिनीहरूलाई पक्रन्छ, र यस पतित संसारमा त्यसको इच्छालाई पूरा गर्न सैतानले तिनीहरूलाई प्रयोग गर्छ ।

२. धर्मशास्त्रलाई अध्ययन गरी हामीले सिकेका छौं कि सैतान आदमको पतित जातिमाथि शासक र देव दुवै हो । तलका खण्डहरूअनुसार पतित मानिसहरूको बिचमा त्यसले कसरी काम गर्छ ? कसरी त्यसले पतित मानिसलाई त्यसका प्रजाहरू बनाई त्यसका इच्छाहरू पूरा गर्न तिनीहरूलाई कैदी बनाउँछ ?

क. सैतानले आफ्नो साँचो पहिचान बनाउँछ, (२ कोरिन्थी ११:१४-१५) ।

ख. सैतानले भुट बोल्छ (युहन्ना ८:४४) र छल गर्छ (प्रकाश १२:९) ।

ग. सैतानले सत्यता नदेखोस् भनी पतित मानिसलाई अन्धो तुल्याउँछ (२ कोरिन्थी ४:४) ।

घ. सैतानले परीक्षा गर्छ (मत्ती ४:३; १ थेसलोनिकी ३:५) ।

पापको चरित्र र सर्वव्यापकता

पापको पापमयपना

आदमको विद्रोहमा मानिसको व्यक्तिगत सहभागिताको विषयमा हाम्रो अध्ययनलाई आरम्भ गर्नका लागि पापको चरित्र वा स्वभावबारे हामीले सही तरिकाले बुझेको हुनुपर्छ । त्यसकारण धर्मशास्त्रमा प्रकट भएअनुसार पापका मनगगे गुणहरूलाई अध्ययन गर्नु आवश्यक छ । त्यसो गर्न हामीले पत्ता लगाउनेछौं कि पाप नैतिक इन्साफमा भएको त्रुटीभन्दा बढी हो । पाप कुनै अवैयक्तिक नियमप्रति भएको अनाज्ञाकारिताभन्दा बेसी हो । पाप परमेश्वरको व्यक्तित्वको विरुद्धमा भएको अपराध हो । हाम्रो अध्ययनमा हामीले पापको परिभाषाभन्दा बेसी अध्ययन गर्नुपर्छ । पापको पापमयपनावारे बाइबलिय बुझाइलाई हामीले पुनः प्राप्त गर्नुपर्छ । हामी संसारमा जिउँछौं, मन्डलीमा आराधना गर्छौं । तथापी हामीमध्ये धेरैजसोले पापको जघन्य स्वभावलाई बुझ्दैनौं । त्यसैले जे हराएको छ, त्यसलाई पुनः पत्ता लगाउन हामीले प्रयास गर्नेपर्छ । परमेश्वर र ख्रिस्टमा प्राप्त हुने हाम्रो उद्धारबारे हाम्रो बुझाइ यसैमा आश्रित छ ।

पाप सधैं परमेश्वरको विरुद्धमा हुन्छ

पाप सधैं सर्वप्रथम परमेश्वरको विरुद्धमा हुन्छ, र यो उहाँको व्यक्तित्वप्रति अपमान हो । ईश्वरीय आज्ञा नमान्नु भनेको मुट्टीलाई समाती जीवनदाता र सारा थोकहरू सृजनुहुनेको सामु मुट्टीलाई यताउता हल्लाउनु हो । आज मानिसहरूले पापको विषयमा बोले भने तिनीहरूले मानिस, समाज र प्रकृतिको विरुद्धमा गरिने पापको चर्चा गर्छन् । तर परमेश्वरको विरुद्धमा गरिने पापको चर्चा हामी विरलै सुन्छौं । आफ्ना सहकर्मीहरूसँग असल भएकोले कुनै व्यक्तिलाई राम्रो हो भनी विचार गरिन्छ, यद्यपि तिनीहरू परमेश्वर र उहाँको इच्छा विपरीत जिउँछन् । एउटा असल नास्तिकलाई परमेश्वरले कसरी न्याय गर्न सक्नुहुन्छ, भनी प्रायः सोधिन्छ । तर आफ्नो सृष्टिकर्तालाई इन्कार गरी सबै कुरा प्रदान गर्नुहुने परमेश्वरलाई कुनै जस नदिने व्यक्ति असल हुन सक्दैन भन्ने सत्यतालाई भने हामी आँखा चिम्लिदिन्छौं । धर्मशास्त्रले उल्लेख गर्छ कि राजा दाउदले आफ्ना मानिसहरूलाई भुट बोले; तिनी व्यभिचारमा फसे र तिनले निर्दोष मानिसको हत्याको निम्ति बन्दोबस्त मिलाए । तथापि आफ्नो पापको सामना गर्नुपर्दा तिनले परमेश्वरलाई यसरी पुकारे, “तपाईंको विरुद्धमा, केवल तपाईंको विरुद्धमा मैले पाप गरेको छु, र तपाईंको दृष्टिमा जे खराबी छ, त्यही गरेको छु” (भजनसंग्रह ५१:४) । सबै पाप सर्वप्रथम परमेश्वरको विरुद्धमा हुन्छ, भनी दाउदलाई थाहा थियो । यस सत्यतालाई नबुझेसम्म पापको जघन्य स्वभावलाई बुझ्नै सकिँदैन ।

पाप परमेश्वरलाई प्रेम गर्नबाट चुक्नु हो

सबभन्दा ठुलो पाप सबैभन्दा महान् आज्ञाको उल्लङ्घन हो, “तैले परमप्रभु आफ्ना परमेश्वरलाई तेरो सारा हृदयले, तेरो सारा प्राणले, तेरो सारा समझले, र तेरो सारा शक्तिले प्रेम गर्” (मर्कुस १२:३०) । ख्रिस्टले भन्नुभयो, “तिमीहरूले मलाई प्रेम गर्छौं भने मेरा आज्ञाहरू पालन गर्नेछौं” (युहन्ना १४:१५) । त्यसकारण, सबै अनाज्ञाकारिता परमेश्वरप्रति हाम्रो प्रेमको कमीको प्रदर्शनी हो । यही कारणले गर्दा रोमीको पुस्तकका अधिल्ला तिन ओटा अध्यायहरूमा प्रेरित पावलले मानव-जातिको दुराचारितालाई प्रमाणित गर्न खोज्दा तिनले आदमका सन्तानहरूलाई “परमेश्वरलाई घृणा गर्ने” (रोमी १:३०) भनी उल्लेख गरे । पतित मानव-जातिको विरुद्धमा अर्को कुनै महानतर कुरो दोषारोपण गर्न सकिँदैन । परमेश्वरलाई प्रेम नगर्ने कार्य सम्पूर्ण विद्रोहको वास्तविक केन्द्रमा छ । यो पनि विचार गरिनुपर्छ कि कुनै मानिस धार्मिक र ईश्वरीय व्यवस्थासाथै कर्तव्यप्रति निकै सचेत होला तर पनि परमेश्वरको सामु ऊ एउटा डरलाग्दो पापी हो यदि परमेश्वरप्रति भएको प्रेमको अतिरिक्त अन्य कुनै कुराबाट उसको आज्ञाकारिता अभिप्रेरित छ भने ।

पाप परमेश्वरलाई महिमा गर्नबाट चुक्नु हो

धर्मशास्त्रले घोषणा गर्छ कि मानिसलाई परमेश्वरको महिमाको लागि सृष्टि गरियो र मानिसले गर्ने सबै कुराहरू अर्थात् खाने र पिउनेजस्ता ससाना कुराहरू पनि परमेश्वरको महिमाको लागि गरिनुपर्छ (१ कोरिन्थी १०:३१) । मानिसले परमेश्वरको महिमा गर्नु भनेको उहाँको सर्वोच्चता र गुणलाई सबै थोकहरूभन्दा माथि उचाल्नु हो; उहाँमा रमाउनु हो अनि सबै थोकहरूभन्दा माथि उहाँमा सन्तुष्ट हुनु हो र उहाँको सामुन्ने आदर, आभार र उपयुक्त आराधनासहित जिउनु हो । पाप परमेश्वरलाई महिमा दिनुको ठिक विपरीत कुरो हो । जब मानिसले पाप गर्छ, परमेश्वरले उसलाई जे हुन सृष्टि गर्नुभएको थियो ऊ त्यसको विपरीत हुन्छ । पापमय मानिस एउटा प्राणी हो जसले आफैलाई अस्तव्यस्त पारेको छ, र उसको अस्तित्वको उद्देश्यलाई पथभ्रष्ट पारेको छ । उसले परमेश्वरको ठाउँमा अहम्लाई र परमेश्वरको इच्छाको ठाउँमा आफ्नो इच्छालाई राखेको छ । प्रेरित पावल लेख्छन्, “परमेश्वरलाई चिनेर पनि तिनीहरूले परमेश्वरलाई दिनुपर्ने महिमा दिएनन्” र “तिनीहरूले परमेश्वरको सत्यतालाई झुटसँग साटेर सदासर्वदाका परमधन्य सृष्टिकर्तालाई त्यागेर बरु सृष्टि गरिएका थोकहरूको पूजा र सेवा गरे” (रोमी १:२१,२५) । सतहमा जे देखिन्छ, पापको जरा त्योभन्दा भित्रसम्म गडेको हुन्छ । पाप परमेश्वरको रूपमा परमेश्वरको अधिकारलाई पहिचान गर्न इन्कार गर्नु हो । पाप आफैलाई आफ्ना सृष्टिकर्ताभन्दा माथि स्थापित गर्ने, उहाँको सिंहासन हडप्ने अनि उहाँको महिमाको चोरी गर्ने मानिसको सङ्कल्प हो । पाप आधारभूत रूपमा परमेश्वरलाई परमेश्वरको रूपमा महिमा दिन अस्वीकार गर्नु हो । र, परमेश्वरको महिमाभन्दा आफ्नै महिमा माथि देखाउन खोज्दा यो पाप कुनै पनि बेला देखिन्छ ।

पाप अधर्म र भक्तिहीनता हो

अधर्म भन्ने शब्दले परमेश्वरलाई परमेश्वरको रूपमा चिन्न अस्वीकार गर्ने अवस्थालाई अङ्कित गर्छ। यो अधर्मी जीवन जिउन चाह गर्ने इच्छा हो र यो उहाँको सर्वोच्चता र व्यवस्थाबाट स्वतन्त्र हुन्छ। यस शब्दले परमेश्वरको चरित्र र इच्छासित समरूप हुन अस्वीकार गर्ने अवस्थालाई अङ्कित गर्छ। परमेश्वरजस्तै हुन खोज्ने भन्दा बरु नैतिक दूराचारिताको तिरसना हो यो। भनिन्छ, अर्को व्यक्तिलाई गर्न सकिने महानतम प्रशंसा भनेको उसितै वा उजस्तै हुने चाहना हो। पापले परमेश्वरविना जिउने र उहाँभन्दा फरक हुने भित्री इच्छालाई प्रकट गर्छ। यो परमेश्वरको लागि ठूलो अपमान हो।

पाप आज्ञा उल्लङ्घन र हठी हुनु हो

१ समुएल १५:२३ मा धर्मशास्त्रले बताउँछ, “उहाँको आज्ञा उल्लङ्घन गर्नु तन्त्रमन्त्रको पापजस्तै हो, र हठी हुनु मुर्तिपूजा गर्नुजस्तै खराब हो।” आज्ञा उल्लङ्घन भन्ने पदावली हिब्रु शब्द मेरीबाट अनुवाद गरिएको हो जसको अर्थ हुन्छ— विद्रोही हुनु वा अनाज्ञाकारी हुनु। “हठी हुनु” भन्ने पदावली हिब्रु शब्द पात्सरबाट अनुवाद गरिएको हो जसको अक्षरशः अर्थ हुन्छ, “दबाउनु वा धकेल्नु।” यसले आत्मा प्रशंसा गर्ने, अति घमन्डी, अहङ्कारी र हठी व्यक्तिलाई अङ्कित गर्छ। ससाना पापहरू भन्ने कुरो छँदै छैन किनकि सबै पाप विद्रोह र हठी हुनु हो। विद्रोहको कुनै पनि रूपको अभ्यास गर्नु भनेको कुनै सैतानिक विधिमा संलग्न हुनुसरह हो। हठको कुनै पनि रूपको अभ्यास गर्नु भनेको घृणित अपराधमा संलग्न हुनु वा झुटो देवलाई पुज्नुसरह हो।

पाप व्यवस्था भङ्ग हो

१ युहन्ना ३:४ मा धर्मशास्त्रले बताउँछ, “पाप गर्ने हरेकले व्यवस्था भङ्ग गर्दछ। पाप नै व्यवस्था भङ्ग हो।” यहाँ उल्लिखित पदावली “व्यवस्था भङ्ग” ग्रीक शब्द अनोभिया (अर्थात् व्यवस्थाविना) बाट अनुवाद गरिएको हो। “व्यवस्था भङ्ग” को अभ्यास गर्नु भनेको “व्यवस्थाविना” जिउनु हो वा परमेश्वरले आफ्नो इच्छा कहिल्यै मानव-जातिलाई प्रकट गराउनु भएको थिएन भन्ने विचार गरेर जिउनु हो। परमेश्वरको नियम र व्यवस्थालाई खुल्लमखुल्ला तिरस्कार गरेर वा जानाजानी अज्ञानी भएर मानिसले “व्यवस्था भङ्गको अभ्यास” गर्न सक्छ। यी दुईमध्ये कुनै पनि अवस्थामा मानिसले परमेश्वर र उहाँको व्यवस्थाप्रति उपेक्षा गर्दै छ। “व्यवस्था उल्लङ्घनको अभ्यास” को घृणास्पद स्वभाव ख्रिस्ट-विरोधीलाई “व्यवस्था भङ्ग गर्ने मानिस” (नेपाली बाइबलमा “पापको मानिस”, २ थेसलोनिकी २:३) को रूपमा उल्लेख गरिएको तथ्यमा पाइन्छ।

पाप धोका हो

“धोका” शब्दले अरूको विरुद्धमा गरिने छलपूर्ण र अविश्वासयोग्य कामलाई अङ्कित गर्छ । धर्मशास्त्रभरि नै धोका सबै पाप (इजकिएल १८:२४), विद्रोह (यसैया ४८:८) र मूर्तिहरूको निम्ति साँचो परमेश्वरलाई गरिने इन्कार (२ इतिहास ५:२५) र विश्वास-त्यागको कुनै पनि रूप वा परमेश्वरबाट पछि हट्ने काम (भजनसंग्रह ७८:५७) को एउटा पक्षको रूपमा देखिन्छ । हामीलाई सृष्टि गर्नुहुने र हाम्रा जीवनहरूलाई प्रेमपूर्वक जीवित राख्नुहुनेलाई धोका दिनु नै पाप हो ।

पाप ईश्वरनिन्दा हो

पापको बारेमा एउटै मात्र कुरो भनिने हो भने पाप अरू कुनै पनि कुरोभन्दा बढी परमेश्वरको विरुद्धमा गरिने ईश्वरनिन्दा हो । परमप्रभुको दृष्टिमा ईश्वरनिन्दा भनेको घृणित, निन्दनीय र तिरस्कारपूर्ण कुरो हो । यो परमेश्वरको निम्ति घृणास्पद विकर्षक हुन्छ, र यो उहाँको घृणाको वस्तु हो (हितोपदेश ६:१६) । धर्मशास्त्रमा सबै पापहरू ईश्वरनिन्दा हुन् र पाप गर्नु भनेको ईश्वरनिन्दनीय ढङ्गमा कार्य गर्नु हो (इजकिएल १६:५२) । हितोपदेश २८:९ ले बताउँछ, “यदि कसैले व्यवस्थाप्रति आफ्नो कान बन्द गर्छ भने, त्यसका प्रार्थनाहरूसमेत घृणित हुन्छन् ।” दुष्टको जीवनशैली र बलिदान घृणित हुन्छ भनी हितोपदेश १५:८-९ ले बताउँछ । सबै मूर्तिपूजा (व्यवस्था ७:२५) र कुनै पनि अधर्मी काम (व्यवस्था २५:१६) परमप्रभुको सामु घृणित हुन्छ । साथै कुनै पनि व्यक्ति जो कुटिल छ (हितोपदेश ३:३२; १५:२६), जसले झुट बोल्छ (हितोपदेश १२:२२), जसको हृदय कुटिल छ (हितोपदेश ११:२०) वा हृदयमा घमन्ड छ भने ऊ पनि परमेश्वरको सामु घृणित हुन्छ । प्रकाश २१:८, २७ मा घिनलाग्दा भएकाहरू र घृणित कुरा गर्नेहरू अनन्त दण्डको भागिदार हुनेछन् भन्ने चेतावनीसहित धर्मशास्त्र टुङ्गिन्छ ।

पाप निसाना चुकाउनु हो

पापको लागि प्रयोग गरिएको सबैभन्दा सामान्य शब्द हो— चाटा जसको अर्थ हुन्छ निसाना चुकाउनु वा बाटो बिराउनु वा गलत मार्गतर्फ लाग्नु । न्यायकर्ता २०:१६ मा हामी पढ्छौं कि बेन्यामिनीहरूले “घुँचोले कुनै निसाना [चाटा] पनि चुकाउँदैनथे ।” हितोपदेश १९:२ मा हामी पढ्छौं, “हतार गर्नेले बाटो बिराउँछ [चाटा] ।” नयाँ करारमा पापको लागि प्रयोग भएको सबैभन्दा सामान्य शब्द हो— हमारटानो जसलाई निसाना चुकाउनु, गल्ती गर्नु, भुल गर्नु वा बाटोबाट बरालिनु भनेर पनि अनुवाद गर्न सकिन्छ । धर्मशास्त्रअनुसार मानिसले इच्छा गर्नुपर्ने लक्ष्य वा निसाना भनेको परमेश्वरको महिमा हो । कुनै विचार वा कर्म जसले परमेश्वरको महिमा गर्दैन त्यो पाप हो । यो विचार गर्नु महत्त्वपूर्ण छ कि पाप [चाटा वा हमारटानो] लाई कहिल्यै पनि निर्दोष त्रुटी वा इमान्दार गल्तीको रूपमा हेरिएको छैन, बरु यो त सधैं मानिसको नैतिक विकृति र परमेश्वरको विरुद्धमा भएको विद्रोहबाट उत्पन्न अनाज्ञाकारिताको स्वेच्छिक कार्य हो ।

पाप सीमा उल्लङ्घन गर्नु हो

यो “उल्लङ्घन गर्नु” भन्ने क्रियापद हिब्रु शब्द *अवारबाट* अनुवाद गरिएको हो जसको अर्थ हुन्छ— पार गर्नु वा भएर जानु । परमेश्वरको आज्ञा उल्लङ्घन गर्नु भनेको परमेश्वरको आज्ञाद्वारा जे अनुमति दिइएको छ त्योभन्दा पर जानु हो । परमेश्वरको व्यवस्थाद्वारा हामीलाई तोकिएको सीमा पार गरी त्यसको बारबाट जानु हो । नयाँ करारमा “उल्लङ्घन गर्नु” क्रियापदलाई ग्रीक शब्द *पाराबाइनोबाट* अनुवाद गरिएको छ जसको अर्थ हुन्छ किनारा भएर जानु । मत्ती १५:२-३ मा *पाराबाइनोको* एउटा उत्कृष्ट उदाहरण पाइन्छ । फरिसीहरूले येसुलाई सोधे, “तपाईंका चेलाहरूले पूर्खाहरूको परम्परा किन भङ्ग गर्दछन् [पाराबाइनो] ? किनकि तिनीहरू खान अघि आफ्ना हात धुँदैनन् ।” अनि येसुले तिनीहरूलाई जवाफ दिनुभयो, “तिमीहरू पनि किन आफ्ना परम्पराको खातिर परमेश्वरका आज्ञा भङ्ग गर्दछौ (पाराबाइनो) ?

पापको सर्वव्यापकता

हामीले पापको पापमयपनाबारे केही कुरो हेरिराखेका छौं । अब हामी धर्मशास्त्रमा उल्लिखित एक महत्त्वपूर्ण सिद्धान्ततर्फ हाम्रो ध्यान लगाउनेछौं । त्यो हो— पापको सर्वव्यापकता । पाप सानो सङ्ख्यामा रहेका मानिसहरूको बिचमा कैद गरिएको दुर्लभ वा असामान्य कुरो होइन । तर यो विश्वव्यापी छ । “सबैले पाप गरेका छन् र परमेश्वरको महिमासम्म पुग्नबाट चुकेका छन्” भनी धर्मशास्त्रले प्रस्ट रूपमा बताएको छ । आदमको सन्तानमा एउटै यस्तो सदस्य छैन जो तिनले आरम्भ गरेको विद्रोहमा सहभागी भएन । यस्तो सत्यतालाई इन्कार गर्नेहरूले धर्मशास्त्र, मानवीय इतिहास र तिनीहरूका आफ्नै विचार, वचन र कर्मका साक्षीलाई इन्कार गर्नेपर्छ ।

१. रोमी ३:२३ मा सबै मानिसहरूले पापमय अवस्था र अनाज्ञाकारिताको सम्बन्धमा धर्मशास्त्रभरिमा नै एउटा ज्यादै महत्त्वपूर्ण खण्ड पाइन्छ । यस खण्डले हामीलाई के सिकाउँछ ?

अध्ययन सहयोगी: “परमेश्वरको महिमासम्म पुग्नबाट चुकेका छन्” भन्ने वाक्यांश सम्भवतः परमेश्वरको महिमा, प्रशंसा र लक्ष्यको निमित्त सबै कुराहरू गर्न मानिस निरन्तर रूपमा असफल भएको छ भन्ने सन्दर्भ हो । “किनकि परमेश्वरलाई चिनेर पनि तिनीहरूले परमेश्वरलाई दिनुपर्ने महिमा दिएनन्...” (रोमी १:२१)

२. परमेश्वर र उहाँको इच्छा विरुद्ध भएको मानिसको पापमय अवस्था र ऐच्छिक अनाज्ञाकारिताको सन्दर्भमा धर्मशास्त्रमा असङ्ख्य खण्डहरू पाइन्छन् । सबै मानिसहरूको विश्वव्यापी अनाज्ञाकारिताबारे तलका खण्डहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ?

१ राजा ८:४६

भजनसंग्रह १४३:२

हितोपदेश २०:९

उपदेशक ७:२०

यसैया ५३:६

३. रोमी ३:९-१२ मा पुरानो करारका उद्धरणहरूको सङ्कलन पाइन्छ । परमेश्वरको विरुद्धमा मानव-जातिको विश्वव्यापी पापमय अवस्था र ऐच्छिक अनाज्ञाकारितालाई देखाउन प्रेरित पावलले मिलाएर राखेका छन् । यसको विषयवस्तुसित तपाईं चिरपरिचित नहोउञ्जेलसम्म यसलाई पटक-पटक पढ्नुहोस् अनि हरेक पदको बारेमा तपाईंका विचारहरूलाई लेख्नुहोस् ।

क. उसो भए के हामी यहूदीहरू अझ असल छौं त ? अवश्य छैनौं, किनकि सबै मानिस, यहूदी र अन्यजातिहरू दुवै पापको वशमा छन् भनी मैले दोष लगाइसकेको छु (पद ९)

ख. जसो लेखिएको छ, “धर्मी कोही छैन, एक जना पनि छैन” (पद १०) ।

ग. बुझ्ने कोही छैन, परमेश्वरलाई खोज्ने कोही छैन (पद ११) ।

घ. ती सबै बरालिएका छन्, तिनीहरू एकसाथ बेकम्मा भएका छन् (पद १२) ।

ङ. कसैले असल गर्दैन, असल गर्ने एक जना पनि छैन (पद १२) ।

४. सबै मानिसको विरुद्धमा धर्मशास्त्रको साक्षी अप्रिय छ र केहीले यसलाई सत्यताको रूपमा स्वीकार गर्न चाहँदैन । मानिसको विरुद्धमा भएको बाइबलिय साक्षीलाई इन्कार गरी तिनीहरू पापी छैनन् भनी घोषणा गर्नेहरूलाई १ युहन्ना १:८-१० मा कस्तो चेतावनी दिइएको छ ?

पापीप्रति परमेश्वरको मनोवृत्ति

धर्मशास्त्रले सिकाउँछ, कि परमेश्वर पवित्र र आफ्नो सृष्टिको धार्मिक न्यायकर्ता हुनुहुन्छ। उहाँ दयालु र अनुग्रही, रिस गर्नमा ढिलो र प्रेमले भरिपूर्ण हुनु भए तापनि उहाँले दोषीलाई कुनै किसिमले पनि सजाय दिनुहुन्छ (प्रस्थान ३४:६-७)। जब परमेश्वरको पवित्रता, धार्मिकता र प्रेमले मानिसको दूराचारिता र खुला विद्रोहसित जम्काभेट गर्छ, तब ईश्वरीय न्याय परिणामको रूपमा देखा पर्छ।

उपदेशकका लेखकले बताए, “यो मात्र मैले भेट्टाएको छु: परमेश्वरले मानिसलाई सोभो बनाउनुभयो, तर मानिसचाहिँ अनेक परिकल्पनाको खोजीमा लागेको छ” (उपदेशक ७:२९)। मानिसमा भएको यस परिवर्तनले अपरिहार्य रूपमा मानिसप्रति परमेश्वरको मनोवृत्तिमा पनि परिवर्तन ल्याउनेपर्छ। मानिसलाई “सोभो” सृष्टि गरियो र ऊ परमेश्वरको निम्ति बडो सन्तुष्टिको स्रोत थियो। मानिसको सृष्टि “राम्रो” थियो (उत्पत्ति १:३१) र उहाँले मानिसलाई मनगरे आशिषहरू दिनुभयो (उत्पत्ति १:२६-३०) भन्ने सत्यतामा परमेश्वरको सन्तुष्टि छर्लङ्ग हुन्छ। पापको आगमनसँगै परमेश्वरको मनोवृत्ति परिवर्तन भयो। आनन्द शोकमा परिणत भयो; सन्तुष्टि रिसमा परिणत भयो; स्नेह घृणामा अनि शान्ति शत्रुतामा परिणत भयो।

शोक

के सबै कुराले सम्पन्न सर्वशक्तिमान् परमेश्वरले शोकको अनुभूति गर्न सक्नुहुन्छ? बाइबलको परमेश्वर आफै निर्णय गर्नुहुने (अर्थात् उहाँको मनोवृत्ति र क्रियाकलाप अरूको मनोवृत्ति र क्रियाकलापद्वारा नियन्त्रित हुँदैन) र आफ्नो सिद्धान्तमा उहाँ अपरिवर्तनशिल हुनु भए तापनि हामीले समान रूपमा विश्वास गर्नुपर्छ कि उहाँ अचल हुनुहुन्छ अर्थात् उहाँको सृष्टिको प्रतिक्रियाद्वारा उहाँ प्रभावित हुनुहुन्छ भन्ने होइन। उहाँ वास्तविक व्यक्तित्व हुनुहुन्छ, जसले अनुभूति गर्नुहुन्छ; प्रेम गर्नुहुन्छ; घृणा गर्नुहुन्छ; शोक गर्नुहुन्छ र उहाँ व्यक्तिगत सम्बन्धमा प्रवेश गर्न सक्षम हुनुहुन्छ।

धर्मशास्त्रले परमेश्वरको शोकको बारेमा बताउँदा यो सधैं मानिसको पापको सन्दर्भमा मात्र पाइन्छ। परमेश्वर पाप र उहाँका सृष्टिहरूको विद्रोहमाथि शोक गर्नुहुन्छ। उहाँको पवित्र व्यक्तित्वप्रति पापले ल्याउने अपमानजनक अवस्था र उहाँको सृष्टिमाथि यसले ल्याउने विनाश, दुर्दशा र क्षतिको परिणाम हो उहाँको शोक।

१. उत्पत्ति ६:६ मा उहाँको सृष्टिको पापमय अवस्था र विद्रोहप्रति परमेश्वरको प्रतिक्रियाको सम्बन्धमा एउटा महानतम धर्मशास्त्रीय शिक्षा पाइन्छ। यस खण्डबारे तपाईंका विचारहरूलाई लेख्नुस्। यसले हामीलाई के सिकाउँछ?

२. पुरानो करारमा अन्य तिन ओटा महत्त्वपूर्ण खण्डहरू छन् जसले मानिसका पापहरूप्रति परमेश्वरको शोकलाई उल्लेख गर्छन् । धर्मशास्त्रका यी खण्डहरूबारे तपाईंका विचारहरू लेख्नुहोस् । यी खण्डहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ?

भजनसंग्रह ७८:४०

यसैया ६३:१०

इजकिएल ६:९

३. नयाँ करारमा मानिसको पापमय अवस्था र परमेश्वरको विरुद्धमा भएको मानिसको विद्रोहमाथि परमेश्वरको शोकको सम्बन्धमा एउटा महत्त्वपूर्ण खण्ड पाइन्छ । एफिसी ४:३० बारे तपाईंका विचारहरू लेख्नुहोस् । यसले हामीलाई के सिकाउँछ ?

४. धर्मशास्त्रमा पापलाई परमेश्वरलाई शोकित तुल्याउने थोकको रूपमा वर्णन गरिएको छैन, तर यो उहाँको निम्ति एउटा बोझको रूपमा वर्णित छ भनी बुझ्नु महत्त्वपूर्ण हुन्छ । यस सत्यताबारे तलका खण्डहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ?

यसैया ४३:२४

आमोस २:१३

अध्ययन सहयोगी: हाम्रो पापद्वारा परमेश्वर कमजोर तुल्याइनुहुन्न न ता उहाँको शक्ति घटाइन्छ भनी बुझ्नु महत्त्वपूर्ण छ । मानिसका पापहरूले परमेश्वरको हृदयलाई कसरी शोकित तुल्याउँछ, भनी प्रस्ट पार्न आलंकारिक भाषाको प्रयोग भएको छ ।

क्रोध वा रिस

जब परमेश्वरको पवित्रता, न्याय र प्रेमले मानिसको दूराचारिता, अन्याय र प्रेमविहीन अवस्थालाई भेट गर्छ, तब ईश्वरीय क्रोध वा परमेश्वरको रिस अवश्यम्भावी परिणामको रूपमा देखा पर्छ । पुरानो करारमा अनूदित “क्रोध” शब्द हिब्रु शब्दहरू *केटसेप* (क्रोध, रिस), *हेमा* (क्रोध, रिस, विरक्ति, बेखुसी, कडा रिस, शेष, विष), आफ (यसको अक्षरशः अर्थ नाक हुन्छ) बाट आउँछ । नयाँ करारमा “क्रोध” शब्दलाई ग्रीक शब्दहरू *ओर्ज* (रिस, क्रोध) र *थुमोस* (रिस, रोष, क्रोध, कडा रिस) जस्ता शब्दहरूबाट अनुवाद गरिएको छ । धर्मशास्त्रमा ईश्वरीय क्रोधले परमेश्वरको अप्रसन्नता र पापी र उसको पापप्रति लक्षित धार्मिक रोषलाई उल्लेख गर्छ ।

परमेश्वरको क्रोधको बारेमा हेर्दा यो बुझ्नु महत्त्वपूर्ण हुन्छ कि यो अनियन्त्रित, अवैदिक वा स्वार्थी आवेग होइन तर उहाँको पवित्रता, धार्मिकता र प्रेमको परिणाम हो । त्यसले यो उहाँको शासनको एउटा आवश्यक तत्व हो । परमेश्वरको पवित्र चरित्रको कारणले उहाँले पापप्रति शत्रुतापूर्ण तवरले प्रतिक्रिया देखाउनैपर्छ । *परमेश्वर पवित्र हुनुहुन्छ*, त्यसैले उहाँ दुष्टचाइँद्वारा विकर्षित हुनुहुन्छ, अनि दुष्टहरूसित उहाँको सङ्गति हट्छ । *परमेश्वर प्रेम हुनुहुन्छ*, त्यसैले डाही भएर उहाँले असल कुराहरूलाई प्रेम गर्नुहुन्छ । धार्मिकताको निम्ति भएको यस्तो उत्कट प्रेम सबै दुष्ट कुराहरूप्रति भएको उत्कट घृणाप्रति पनि समान रूपमा प्रदर्शित हुन्छ । *परमेश्वर धर्मी हुनुहुन्छ*, त्यसैले उहाँले दुष्टतालाई न्याय गरी यसलाई दोषी ठहराउनैपर्छ । उहाँको पवित्रता, धार्मिकता र प्रेममा परमेश्वरले पापलाई घृणा गर्नुहुन्छ, अनि पापको विरुद्धमा भयङ्कर डरलाग्दो र प्रायः हिंसात्मक क्रोधसहित उहाँ देखा पर्नुहुन्छ । यदि मानिस परमेश्वरको क्रोधको तारो हो भने उसले परमेश्वरको सार्वभौमसत्तालाई चुनौती दिने रोजाइ गरेकोले उहाँको इच्छालाई उल्लङ्घन गर्न चाहेकोले र आफैलाई न्यायको अगि तेर्साएको कारणले त्यसो भएको हो ।

आज धेरैले ईश्वरीय क्रोध वा त्यही जस्तै सिद्धान्तलाई इन्कार गर्छन् । किनकि प्रेमिलो र दयाले भरिपूर्ण परमेश्वर क्रोधी हुन सक्नुहुन्न वा उहाँको यस्तो क्रोध पापीमाथि खन्याइने न्याय वा दण्डाज्ञामा मात्र देखापर्छ, भन्ने तिनीहरूको बुझाइ छ । यस्तो अवधारणा परमेश्वरलाई शत्रुतापूर्ण, बदला लिनुहुने र क्रूर परमेश्वरको रूपमा देख्ने प्राचीन मानिसहरूको त्रुटीपूर्ण निष्कर्षवाहेक केही होइन भनी तिनीहरू तर्क गर्छन् । हामी ख्रिस्टियान भएको नाताले हाम्रो परमेश्वरलाई क्रूर परमेश्वरको रूपमा बयान गर्ने वा उहाँको दयालाई बेवास्ता गर्ने कुनै पनि शिक्षालाई हामीले इन्कार गर्नुपर्छ । तथापि, ईश्वरीय क्रोध र दण्डको विषयमा भएको प्रस्ट धर्मशास्त्रीय शिक्षालाई भने हामीले त्याग्नुहुँदैन । परमेश्वरको प्रेम, दया र करुणाको बारेमा भन्दा परमेश्वरको रिस र क्रोधको बारेमा धर्मशास्त्रमा बढी सन्दर्भहरू पाइन्छन् । परमेश्वर दयालु र अनुग्रही, रिसाउनमा ढिलो, प्रेमले भरिपूर्ण हुनुहुन्छ, तथापि उहाँले आफ्ना सृष्टिहरूको

बिचमा न्याय सम्पादन गर्ने र उहाँको पवित्र नाउँलाई पुष्टि गर्ने हेतुले पापीलाई कुनै पनि किसिमले सजाय दिनुहुन्छ ।

१. परमेश्वरको क्रोधको अध्ययनको विषयमा हामी थप अगाडि बढ्नु भन्दा अगि परमेश्वरको क्रोधको पवित्र र धार्मिक स्वभावलाई बुझ्नु अत्यन्तै महत्त्वपूर्ण छ । मानिसको क्रोध प्रायजसो पापपूर्ण आवेगको नतिजा भए तापनि परमेश्वरको क्रोध उहाँको धार्मिकता र पवित्रताको प्रदर्शनी हो ।

क. रोमी १:१८ अनुसार किन परमेश्वरको क्रोध मानिसमाथि पर्छ ?

ख. प्रस्थान १५:७ अनुसार परमेश्वरका कुन-कुन गुणहरू उहाँको क्रोधको प्रत्येक रूपमा प्रकट हुन्छन् ?

२. नहुम १:२ बाट लिइएका तलका वाक्यांशहरूमा परमेश्वरलाई कसरी बयान गरिएको छ ? यी व्याख्याहरूबारे तपाईंका विचारहरू लेख्नुहोस् । परमेश्वरको विषयमा तिनले हामीलाई के बताउँछन् ?

क. परमप्रभुले व _____ लिनुहुन्छ र क्रो _____ ले भरिपूर हुनुहुन्छ ।

ख. परमप्रभुले _____ श _____ का लागि क्रो _____ साँचिराख्नुहुन्छ ।

३. परमेश्वर बदला लिनुहुने र क्रोधले भरिपूर हुनुहुन्छ भन्ने बयान पुरानो करारमा मात्र सीमित छैन भनी बुझ्नु महत्त्वपूर्ण हुन्छ । नयाँ करारका यी खण्डहरूमा परमेश्वरलाई कसरी बयान गरिएको छ ? यी बयानहरूको अर्थलाई व्याख्या गर्नुस् ।

क. के परमेश्वरको क्रो _____ हामीमाथि आ _____ उहाँले अभ्यास गर्नुहुन्छ ?

ख. हाम्रा परमेश्वर भ _____ पार्ने आ _____ हुनुहुन्छ (हिब्रु १२:२९) ।

४. धर्मशास्त्रभरि परमेश्वरको क्रोधलाई व्याख्या गर्न विभिन्न शब्दहरू प्रयोग गरिएका छन् । यी शब्दहरूका अर्थलाई विचार गर्नु आवश्यक हुन्छ ताकि ईश्वरीय क्रोधको विषयमा हामीले अभै राम्रोसँग बुझ्न सकौं ।

क. तलका खण्डहरूअनुसार परमेश्वरको क्रोधलाई व्याख्या गर्न प्रयोग गरिएका शब्दहरूलाई पहिचान गर्नुस् ।

अ. ज _____ क्रो _____ (प्रस्थान १५:७)

आ. रि _____ र क्रो _____ (व्यवस्था ९:१९)

इ. क्रो _____ (भजनसंग्रह ७:११)

ई. क्रो _____ (भजनसंग्रह ९०:११)

उ. परमप्रभुको भ _____ रि _____ (यर्मिया ३०:२४)

ख. यी शब्दहरूले परमेश्वरको क्रोधको बारेमा बताउँछन् भनी आफ्नै भाषामा व्याख्या गर्नुस् ।

५. पापी र उसको पापको विरुद्धमा भएको परमेश्वरको क्रोधको उग्र स्वभावलाई अङ्कित गर्न धर्मशास्त्रभरि मनगरे रूपकहरू पाइन्छन् । हामी तलका खण्डहरूलाई विचार गर्नेछौं ।

क. तल उल्लिखित खण्डहरूअनुसार परमेश्वरको क्रोधलाई व्याख्या गर्न प्रयोग गरिएका रूपकहरूलाई पहिचान गर्नुस् ।

अ. सल्काउने आ _____ (व्यवस्था ३२:२२)

आ. शान लगाइएको त _____ (भजनसंग्रह ७:१२)

इ. घातक शस्त्रहरूका छ, _____ (भजनसंग्रह ७:१२-१३)

ई. भु _____ को भो _____ (यर्मिया ३०:२३)

उ. उ _____ भ _____ (नहुम १:८)

ऊ. _____ ठु _____ न _____ (प्रकाश १४:१९; यसैया ६३:२-६)

ख. परमेश्वरको क्रोधको विषयमा यी रूपकहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ? आफ्नै भाषामा बयान गर्नुस् ।

६. भजनसंग्रह ७:११-१३ मा पापको विरुद्धमा प्रदर्शित परमेश्वरको क्रोधको विषयमा एउटा निकै महत्त्वपूर्ण व्याख्या पाइन्छ । यसको विषयवस्तुसित तपाईं चिरपरिचित नहोउञ्जेल यसलाई पटक-पटक पढ्नुस् । त्यसपछि आफ्ना विचारहरूलाई लेख्नुहोस् । परमेश्वरको क्रोधको बारेमा यस खण्डले हामीलाई के सिकाउँछ ?

७. धर्मशास्त्रअनुसार परमेश्वरको क्रोध यति प्रबल हुन्छ कि कुनै मानिस वा जातिले यसलाई सहन सक्दैन न यसमाथि विजय हासिल गर्न सकिन्छ, न ता यसको विरोध गर्न नै सकिन्छ । यस सत्यताबारे तलका खण्डहरूले हामीलाई के-के सिकाउँछन् ?

यर्मिया १०:१०

यर्मिया २३:१९-२०

नहुम १:६

८. धर्मशास्त्रले हामीलाई यो पनि सिकाउँछ कि परमेश्वरको क्रोध यति प्रबल हुन्छ कि यसलाई पूर्ण रूपमा नापनै सकिँदैन वा यसलाई मानिसले पूर्णतः बुझ्नै सक्दैन । यस सत्यताबारे भजनसंग्रह ९०:११ ले हामीलाई के सिकाउँछ ?

९. हामीले पहिले नै बताइसकेका छौं कि क्रोध पुरानो करारमा मात्र सीमित छैन तर नयाँ करारका धेरै खण्डहरूमा पनि यसलाई स्पष्ट रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ भनी बुझ्नु महत्त्वपूर्ण हुन्छ । परमेश्वरको क्रोधको सम्बन्धमा नयाँ करारका यी खण्डहरूले हामीलाई के-के सिकाउँछन् ?

रोमी १:१८

रोमी २:५

एफिसी २:३

एफिसी ५:६ (कलस्सी ३:६)

१०. धर्मशास्त्रबाट यो प्रस्ट छ कि परमेश्वर प्रेम र दयाको परमेश्वर मात्र हुनुहुन्छ उहाँ क्रोध र बदलाको परमेश्वर पनि हुनुहुन्छ । उहाँको पवित्रता, धार्मिकता र प्रेममा परमेश्वरले पापलाई घृणा गर्नुहुन्छ र यसको विरुद्धमा उहाँ डरलाग्दोसाथै हिंसात्मक बदलासहित उत्रनुहुन्छ । यदि मानिसले परमेश्वरको सर्वोच्चतालाई चुनौती दिई उहाँको इच्छा उल्लङ्घन गर्छ भने उहाँले आफ्नो क्रोध प्रकट गर्नुहुन्छ । तलका खण्डहरूअनुसार मानिसहरूले यस सत्यताप्रति कसरी प्रतिक्रिया देखाउनुपर्छ ?

भजनसंग्रह ७६:७

भजनसंग्रह ९०:११-१२

११. परमेश्वरको क्रोधको सत्यतालाई इन्कार गर्न नसकिने भए तापनि उहाँ दयालु हुनुहुन्छ भनेर पनि हामीले बुझ्नुपर्छ । दुष्टहरूको मृत्युमा परमेश्वर प्रसन्न हुनुहुन्छ । तर उहाँले आफ्नो क्रोध खन्याउन विलम्ब गर्नुहुन्छ र आफ्नो पापबाट फर्कन पापीलाई उहाँले प्रशस्त मौका दिनुहुन्छ । तथापि, विद्रोह गरिरहनेहरूले निश्चय नै परमेश्वरको क्रोधको सामना गर्नुपर्ने हुन्छ । यस सत्यताबारे तलका खण्डहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ?

घृणा

परमेश्वरको रिस वा क्रोधसित सामीप्य रूपमा जोडिएको अर्को विषय हो— उहाँको घृणा । परमेश्वरको घृणासित प्रायः जोडिएर आउने शब्दहरू हुन्: तिरस्कार, घिन, छि:छि आदि । परमेश्वर प्रेम हुनुभएकोले उहाँले घृणा गर्न सक्नुहुन्न भन्ने गलत अनुमानमा आधारित रही धेरैले परमेश्वरको घृणासँग सम्बन्धित कुनै पनि शिक्षालाई इन्कार गर्छन् । परमेश्वरको प्रेम एउटा वास्तविकता हो जुन समझभन्दा पर छ । यस सत्यताको बावजूत पनि हामीले यो बुझ्नु महत्वपूर्ण हुन्छ कि परमेश्वरको प्रेमकै कारणले उहाँको घृणाको शिक्षा उदय भएको हो । परमेश्वर प्रेम हुनुहुन्छ, त्यसकारण उहाँले घृणा गर्न सक्नुहुन्न भनी हामीले भन्नुहुँदैन । बरु परमेश्वर प्रेम हुनुहुन्छ, त्यसकारण उहाँले घृणा गर्नेपछि । यदि कुनै व्यक्तिले उसको जीवनलाई साँच्चै प्रेम गर्छ, यसको पवित्रतालाई महसुस गर्छ, सबै छोराछोरीहरूलाई परमेश्वरको वरदान ठानी हुर्काउँछ, भने उसले गर्भपतनलाई घृणा गर्नेपछि । छोराछोरीहरूलाई दयालु भई शुद्ध रूपमा प्रेम गरी गर्भमा नै तिनीहरूलाई तुहाउने काम गर्नु असम्भव छ । त्यसरी नै जे कुरो सोभो र असल छ, यदि परमेश्वरले त्यसलाई महानतम उत्कटतासहित प्रेम गर्नुहुन्छ, भने त्यही उत्कटतासहित जे कुरो दुष्ट र कुटिल छ, त्यसलाई उहाँले घृणा गर्नेपछि ।

धर्मशास्त्रले हामीलाई सिकाउँछ कि परमेश्वरले पापलाई घृणा मात्र गर्नुहुन्न तर पापलाई अभ्यास गर्नेहरूप्रति पनि उहाँको घृणा लक्षित छ । हामीलाई सिकाइएको छ कि परमेश्वरले पापीलाई प्रेम गर्नुहुन्छ र पापलाई घृणा गर्नुहुन्छ । तर यस्तो खालको शिक्षा धर्मशास्त्रको इन्कार हो किनभने धर्मशास्त्रले प्रस्ट रूपमा बताउँछ कि परमेश्वरले “अधर्म” लाई घृणा मात्र गर्नुहुन्न, तर दुष्ट काम गर्नेहरू सबैलाई उहाँले घृणा गर्नुहुन्छ, (भजनसंग्रह ५:५) । पापीबाट पापलाई अलग गर्न असम्भव छ भनी हामीले बुझ्नुपर्छ । परमेश्वरले पापलाई दण्ड दिनुहुन्न तर उहाँले पापीलाई दण्ड दिनुहुन्छ । नरकमा फ्याँकिने पाप होइन तर यसलाई अभ्यास गर्ने मानिस हो ।

परमेश्वरले पापीहरूलाई घृणा गर्नुहुन्छ भनी धर्मशास्त्रले बताउँदा यसको अर्थ के हो ? यी कुराहरूलाई ध्यान दिनुपर्छ: पहिलो, कसैप्रति अत्यन्तै शत्रुभाव राख्नु वा सक्रिय शत्रुताको दृष्टिकोणबाट

कसैलाई हेर्नु वा अरूप्रति दृढ अनिच्छा व्यक्त गर्नु नै घृणा हो भनी वेबस्टरको शब्दकोशले परिभाषित गर्छ । घृणाका थुप्रै पर्यायवाचीहरू छन्: तिरस्कार, हेला, घिन आदि । यी कडा शब्दहरू भए तापनि यी सबै नभए पनि धेरैजसोलाई भने पाप र पापसित परमेश्वरको सम्बन्धलाई व्याख्या गर्न धर्मशास्त्रमा प्रयोग गरिएको छ । *दोस्रोमा*, हामीले बुझ्नुपर्छ कि परमेश्वरको घृणा उहाँका अन्य गुणहरूसित सिद्ध सामञ्जस्यतामा खडा छ । मानिसको विपरीत परमेश्वरको घृणा पवित्र र धार्मिक छ, अनि यो उहाँको प्रेमको नतिजा हो । *तेस्रोमा*, हामीले बुझ्नुपर्छ कि परमेश्वरको घृणा उहाँको प्रेमको इन्कार होइन । भजनसंग्रह ५:५; युहन्ना ३:१६ वा मत्ती ५:४४-४५ । परमेश्वरको क्रोध पापीमाथि भए तापनि वा हरेक दिन उहाँ दुष्टहरूसित क्रोधित हुनु भए तापनि वा अधर्म गर्नेहरू सबैलाई उहाँले घृणा गर्ने भए तापनि उहाँको प्रेमको स्वभाव यस्तो छ कि उहाँको घृणाको वास्तविक तारोहरूलाई प्रेम गरी तिनीहरूको उद्धारको लागि तिनीहरूको पक्षमा वकालत गर्न उहाँ सक्षम हुनुहुन्छ । *चौथोमा*, उहाँको घृणाका तारोहरूप्रति परमेश्वर धैर्यवान् हुनुभए तापनि तिनीहरूले उद्धार पाओस् भनी उहाँले प्रतिक्षा गर्नुभए तापनि एउटा यस्तो समय आउनेछ जहाँ उहाँले आफ्नो प्रस्ताव रोक्नुहुनेछ अनि मिलाप सम्भव हुनेछैन । पापी मानिसहरूले थरथर काँप्दै भयका साथ यस सत्यतालाई विचार गर्नुपर्छ ।

१. धर्मशास्त्रले प्रस्ट रूपमा सिकाउँछ कि परमेश्वरले पापलाई मात्र घृणा गर्नुहुन्छ तर उहाँको घृणा पाप गर्नेहरूप्रति पनि लक्षित छ । भजनसंग्रह ५:४-५ ले यस सत्यताको सम्बन्धमा के सिकाउँछ ?

२. पाप र पाप गर्नेहरूको विरुद्धमा परमेश्वरको पवित्र घृणालाई पुष्टि गर्ने खण्ड भजनसंग्रह ५:५ मात्र होइन । परमेश्वरको घृणाको सम्बन्धमा भजनसंग्रह ११:४-७ अर्को एउटा निकै महत्त्वपूर्ण खण्ड हो । यस खण्डले हामीलाई के सिकाउँछ ? तलको हरेक वाक्यांशको सम्बन्धमा तपाईंका विचारहरूलाई लेख्नुहोस् :

क. परमप्रभु आफ्नै पवित्र मन्दिरमा हुनुहुन्छ, परमप्रभु आफ्नो स्वर्गीय सिंहासनमा विराजमान हुनुहुन्छ (पद ४) ।

ख. मानिसका सन्तानलाई उहाँले नियालेर हेर्नुहुन्छ, उहाँले आफ्ना आँखाले तिनीहरूको जाँच गर्नुहुन्छ । परमप्रभुले धर्मीहरूको जाँच गर्नुहुन्छ (पदहरू ४-५) ।

ग. तर दुष्ट र हिंसा रुचाउनेहरूलाई उहाँले घृणा गर्नुहुन्छ (पद ५) ।

घ. दुष्टहरूमाथि उहाँले आगो र गन्धक बर्साउनुहुनेछ । पिल्स्याउने तातो हावा तिनीहरूको भाग हुनेछ (पद ६) ।

ङ. किनभने परमप्रभु धर्मी हुनुहुन्छ, धार्मिक कामहरू उहाँ मन पराउनुहुन्छ । सोभ्राहरूले उहाँको मुहारको दर्शन गर्नेछन् (पद ७) ।

३. तल हामी धर्मशास्त्रको पाँच ओटा खण्डलाई हेर्नेछौं जसले घृणा, घिन, तिरस्कारजस्ता शब्दहरूलाई अङ्कित गर्छन् । पाप र पापीप्रति परमेश्वरको पवित्र घृणालाई गहिरो तरिकाले बुझ्नु हाम्रो उद्देश्य हो । हरेक खण्डलाई होसियारीपूर्वक पढी तपाईंका विचारहरू लेख्नुहोस् । तिनीहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ?

लेवी २०:२३

व्यवस्था १८:१२; २५:१६

भजनसंग्रह ९५:१०

तितस १:१६

प्रकाश २१:८

शत्रुता

परमेश्वरको विरुद्ध पापी मानिसको अविरल युद्धबारे हामी प्रायः सुन्ने गर्छौं । तर दुष्टहरूको विरुद्ध परमेश्वरको अविरल युद्धको बारेमा थोरै मात्र सिकाइएको छ । परमेश्वर र पापीको विचमा भएको शत्रुता एक पक्षीय मात्र नभई पारस्परिक हो । धर्मशास्त्रले प्रस्ट रूपमा सिकाउँछ कि परमेश्वरले पापीलाई उहाँको शत्रु ठान्नुहुन्छ, र त्यसको विरुद्धमा युद्धको घोषणा गर्नुभएको छ । पापीको एउटै मात्र आशा भनेको ढिलो हुनु अगावै आफ्नो हतियार राखी समर्पणको सेता झन्डा माथि उठाउनु हो । यो धर्मशास्त्रको प्रस्ट शिक्षा हो ।

१. नहुम १:२ मा पापीप्रति भएको परमेश्वरको शत्रुता र त्यसपछि आइपर्ने न्यायको सन्दर्भ पाइन्छ । यस खण्डलाई पढी तलका वाक्यांशहरूबारे आफ्ना विचारहरू लेख्नुहोस् ।

क. *परमप्रभुले आफ्ना दुश्मनहरूलाई बदला लिनुहुन्छ ।*

ख. *र शत्रुहरूका लागि क्रोध साँचिराख्नुहुन्छ ।*

२. पापीको विरुद्ध परमेश्वरको शत्रुताको सम्बन्धमा पाइने पुरानो करारको अर्को महत्त्वपूर्ण खण्ड हो— यसैया ६३:१० । यस खण्डले पापीको विरुद्ध परमेश्वरको शत्रुतालाई देखाउने काम मात्र गर्दै न तर यस्तो शत्रुताको निमित्त कारण पनि प्रकट गर्छ । यस खण्डलाई पढी तपाईंका विचारहरू लेख्नुहोस् ।

३. पापीको विरुद्ध परमेश्वरको शत्रुताको सम्बन्धमा धर्मशास्त्रमा पाइने अर्को निकै महत्त्वपूर्ण खण्ड हो— रोमी ५:१० । यो सिद्धान्त पुरानो करारमा मात्र सीमित नभई नयाँ करारमा पनि फैलिएको छ भनी यस खण्डले देखाउँछ । यस खण्डबारे तपाईंका विचारहरू लेख्नुस् ।

अध्ययन सहयोगी: मानिस परमेश्वरको शत्रु हो तर परमेश्वर कहिल्यै मानिसको शत्रु हुनुहुन्न भनी प्रायः अङ्गीकार गरिन्छ । तर यो कथन ज्यादै भ्रामक छ । रोमी ५:१० मा दुवै अवधारणा विद्यमान छन् । तर पाठकले यो मनमा राख्नुपर्छ कि परमेश्वरप्रति पापीको विरोध केवल माध्यमिक कुरो हो । यस खण्डको प्राथमिक विचार त पापीप्रति परमेश्वरको पवित्र विरोध हो ।

बदला

परमेश्वरको क्रोधसित सामीप्य रूपमा सम्बन्धित अर्को विषय हो— उहाँको बदला । धर्मशास्त्रमा बदलाको निम्ति हुने इच्छालाई प्रायः दुष्ट मानिसहरूको आवाजको रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ (लेवी १९:१८; १ समुएल २५:२५; ३०:३३) । तसर्थ, पवित्र र प्रेमिलो परमेश्वर कसरी बदला लिने हुन सक्नुहुन्छ भनी बुझ्न कठिन छ । हामीले बुझ्नु पर्ने कुरो यो हो कि परमेश्वरको बदला सधैं पवित्रता र न्यायको निम्ति भएको उहाँको जोसद्वारा अभिप्रेरित छ ।

आज धेरैले ईश्वरीय क्रोध वा त्यही जस्तै सिद्धान्तलाई इन्कार गर्छन् । किनकि प्रेमिलो र दयाले भरिपूर्ण परमेश्वर क्रोधी हुन सक्नुहुन्न वा उहाँको यस्तो क्रोध पापीमाथि खन्याइने न्याय वा दण्डाज्ञामा मात्र देखापर्छ भन्ने तिनीहरूको बुझाइ छ । यस्तो अवधारणा परमेश्वरलाई शत्रुतापूर्ण, बदला लिनुहुने र क्रूर परमेश्वरको रूपमा देख्ने प्राचीन मानिसहरूको त्रुटीपूर्ण निष्कर्षबाहेक केही होइन भनी तिनीहरू तर्क गर्छन् । हामी ख्रिस्टियान भएको नाताले हाम्रो परमेश्वरलाई क्रूर परमेश्वरको रूपमा बयान गर्ने वा उहाँको दयालाई बेवास्ता गर्ने कुनै पनि शिक्षालाई हामीले इन्कार गर्नुपर्छ । तथापि, ईश्वरीय क्रोध र दण्डको विषयमा भएको प्रस्ट धर्मशास्त्रीय शिक्षालाई भने हामीले त्याग्नुहुँदैन । परमेश्वरको प्रेम, दया र करुणाको बारेमा भन्दा परमेश्वरको रिस र क्रोधको बारेमा धर्मशास्त्रमा बढी सन्दर्भहरू पाइन्छन् । परमेश्वर दयालु र अनुग्रही, रिसाउनमा ढिलो, प्रेमले भरिपूर्ण हुनुहुन्छ तथापि उहाँले आफ्ना सृष्टिहरूको बिचमा न्याय सम्पादन गर्ने र उहाँको पवित्र नाउँलाई पुष्टि गर्ने हेतुले पापीलाई कुनै पनि किसिमले सजाय दिनुहुन्छ । मानिसको पापको प्रकाशको ज्योतिमा परमेश्वरसँग बदला लिने अधिकार छ र यो न्यायोचित पनि छ । यर्मियाको पुस्तकमा परमेश्वर तिन पटक सोच्नुहुन्छ, “के म यी कुराका निम्ति तिनीहरूलाई सजाय नदिऊँ ? के म यस्तो जातिमाथि बदला नलिऊँ ?” (५:९, २०; ९:९) ।

१. धर्मशास्त्रमा नामको धेरै महत्त्व हुन्छ र त्यो नाम धारण गर्ने व्यक्तिको सम्बन्धमा यसले केही कुरो बताउँछ । भजनसंग्रह ९४:१ मा उल्लिखित ईश्वरीय नामले परमेश्वरको सम्बन्धमा हामीलाई के प्रकट गर्छ ?

२. नहुम १:२ मा परमेश्वरलाई कसरी व्याख्या गरिएको छ ? यी बयानहरूको अर्थलाई व्याख्या गर्नुस् । परमेश्वरको बारेमा तिनले हामीलाई के बताउँछन् ?

क. परमप्रभु ज _____ र ब _____ लिने परमेश्वर हुनुहुन्छ ।

ख. परमप्रभुले आफ्ना दु... हरूलाई ब... लिनुहुन्छ ।

३. परमेश्वरको अधिकारलाई तिरस्कार गर्ने र उहाँको व्यवस्था उल्लङ्घन गर्नेहरूको विरुद्ध भएको परमेश्वरको बदलाको सम्बन्धमा ज्यादै भयभीत पार्ने व्याख्या व्यवस्था ३३:३९-४२ मा पाइन्छ । यस खण्डलाई होसियारीपूर्वक पढी हरेक वाक्यांशबारे तपाईंका विचारहरू लेख्नुहोस् ।

क. अब हेर, म उही हुँ, मबाहेक अरू कोही ईश्वर छैन (पद ३९) ।

ख. म नै मार्दछु, र म नै जीवित पार्दछु । मनै चोट लाउँछु, र म नै निको पार्छु, र कसैले मेरो हातबाट छुटाउन सक्दैन (पद ३९) ।

ग. जब म आफ्नो चम्कने तरवारमा शान लगाउँछु, र मेरो हातले इन्साफमा त्यो पक्रन्छ, तब म मेरा विरोधीहरूमाथि बदला लिनेछु, र मलाई तिरस्कार गर्नेहरूलाई साटो फेर्नेछु (पद ४१) ।

घ. म मेरा काँडहरूलाई रगतले मत्याउनेछु, जब मेरो तरवारले मासु खाँदछ, मारिएका र कैदमा परेकाहरूको रगत, शत्रुहरूका शिर! (पद ४२) ।

४. हाम्रो ध्यानलाई नयाँ करारतर्फ मोड्नुअगि पुरानो करारका अरू दुई ओटा खण्डलाई हामी ध्यान दिनेछौं जसले पापी र त्यसको पापको विरुद्ध भएको परमेश्वरको बदलाको वास्तविकता र अर्थबारे हामीलाई थप ज्ञान प्रदान गर्नेछन् । तपाईंका विचारहरूलाई लेख्नुहोस् ।

व्यवस्था ७:१०

यसैया १:२४

५. ईश्वरीय बदलाको सिद्धान्त पुरानो करारमा मात्र सीमित नभई नयाँ करारमा पनि प्रस्ट रूपमा सिकाइएको छ, भनी बुझ्नु महत्त्वपूर्ण हुन्छ । जहिलेसुकै परमेश्वरको पवित्रता, न्याय र प्रेमको मानिसको विद्रोहसित जम्काभेट हुन्छ, तब परिणाम ईश्वरीय क्रोध र बदला हुन्छ । हिब्रु १०:३०-३१ ले यस सत्यताबारे हामीलाई के सिकाउँछ ?

पापीमाथि परमेश्वरको न्याय

पश्चात्ताप नगर्ने पापीप्रति परमेश्वरको मनोवृत्तिलाई विचार गरिसकेपछि पापको परिणाम स्वरूप देखा पर्ने वास्तविक न्यायलाई अब हामी विचार गर्नेछौं । आज यस्ता धेरै मानिसहरू छन् जसले ईश्वरीय न्यायलाई खारेज गर्छन् र अरूहरूले यसलाई पूर्णतया इन्कार गर्छन् । तथापि, धर्मशास्त्र परमेश्वरको प्रेरणाबाट आएको वचन हो भनी हामी विश्वास गर्छौं भने बाँकी सत्यतालाई भैं हामीले यस सिद्धान्तलाई पनि स्वीकार गर्नुपर्छ । परमेश्वर सारा पृथ्वीका न्यायकर्ता हुनुहुन्छ (उत्पत्ति १८:२५) जसले दुष्टहरूलाई तिनीहरूको हिसाबअनुसार दण्ड दिनुहुनेछ ।

परमेश्वरबाट अलग

जसरी शारीरिक मृत्यु शरीरबाट आत्माको विच्छेद हो त्यसै गरी आत्मिक मृत्यु परमेश्वरबाट आत्माको विच्छेद हो । परमेश्वर नैतिक रूपमा सिद्ध हुनुहुन्छ र सबै दुष्टचाइँबाट अलग हुनुहुन्छ । पापमा रमाउनु वा अधर्म गर्नेहरूको सङ्गतिमा बस्नु उहाँको लागि असम्भव छ । तसर्थ, मानिसको नैतिक भ्रष्टता र अधार्मिकता परमेश्वर र उसको विचमा एउटा विशाल पर्खालको रूपमा खडा छ । परिणाम स्वरूप परमेश्वरसित सङ्गति गर्न असम्भव छ । बाटोबाट यस पापलाई नपन्छाएसम्म मान्छेको गन्तव्य भनेको परमेश्वरसितको सङ्गतिबाट अलग भई सदाको लागि मर्नु अनि उहाँको आशिष्को पूर्णताबाट वञ्चित हुनु नै हो ।

१. परमेश्वरको पवित्रतामा पाप वा पाप गर्नेहरूको सम्बन्धमा उहाँ तटस्थ बस्न सक्नुहुन्न । तर उहाँले पापलाई घृणा गर्नेपर्छ र यस्तो घृणाबाट पर हट्नुपर्छ । हबकुक १:१३ ले यस सत्यताबारे हामीलाई के सिकाउँछ ?

२. पाप परमेश्वरको निमित्त अति घृणित छ भनेर मात्रै धर्मशास्त्रले हामीलाई सिकाउँदैन तर परमेश्वर र पापी बिचको सम्बन्धलाई पनि पापले भङ्ग गर्ने काम गर्छ । यस सत्यताबारे तलका खण्डहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ?

हितोपदेश १५:२९

यसैया ५९:१२

३. एफिसीको पुस्तकमा अन्यजातिहरू र एक मात्र साँचो परमेश्वरको बिचमा विद्यमान विशाल विच्छेदलाई अलग गर्ने थुप्रै खण्डहरू हामी पाउँछौं । यी खण्डले परमेश्वर र पापीको बिचमा विद्यमान विशाल विच्छेदलाई पनि प्रस्ट पार्छन् । तलका खण्डहरूअनुसार पापीलाई कसरी व्याख्या गरिएको छ ?

क. ख्रिस्टबाट अ _____ (एफिसी २:१२)

ख. इस्राएलका नागरिकहरूबाट वा _____ (एफिसी २:१२)

ग. प्रतिज्ञाका करारहरूबाट बि _____ (एफिसी २:१२)

घ. आ _____ नभएका (एफिसी २:१२)

ङ. यस संसारमा पा _____ रहित (एफिसी २:१२)

च. वि _____ र प्र _____ (एफिसी २:१९)

छ. परमेश्वरको जीवनदेखि बि _____ (एफिसी ४:१८)

४. हामीले अध्ययन गरेका प्रश्नहरू १-३ मा भएका खण्डहरूमा आधारित रहेर मानिसको पापले कसरी परमेश्वरसितको सम्बन्धलाई टुटाउँछ र परमेश्वरबाट अलग हुन्छ भनी व्याख्या गर्नुस् ।

पापमा छाडिएको

धर्मशास्त्रले सिकाउँछ कि सबै मानिसहरू आत्मिक रूपमा मृत र नैतिक रूपमा विकृत जन्मन्छन् र दुष्टचाईको लागि तिनीहरूमा भ्रण्डै सीमाविहीन क्षमता छ । तिनीहरूको भ्रष्टतामाथि पूर्ण नियन्त्रण गर्ने अनुमति तिनीहरूलाई दिइएमा परिणाम मानिसको निर्मूलन हुनेथियो । समाजको सुरक्षा र परमेश्वरको आफ्नै उद्देश्य र महिमाको खातिर परमेश्वरले मानिसका दुष्टताहरूलाई नियन्त्रण गर्नुहुन्छ,

र तिनीहरूलाई सबैभन्दा खराब हुनबाट जोगाउनुहुन्छ । परमेश्वरको यो रोकथाम गर्ने काम मात्रै एउटा कुरो हो जुन मानवता र स्वनिर्मूलनको विचमा खडा छ । मानव-जातिप्रति भएको परमेश्वरका महानतम प्रदर्शनीहरूमध्ये यो एक हो ।

जब परमेश्वरले मानिसको दुष्टचाइलाई नियन्त्रण गर्न छाड्नुहुन्छ वा मानिसको विकृतिलाई अभ्यास गर्न बढी स्वतन्त्रता दिनुहुन्छ तब मानिस पापले भरिपूर्ण भई ऊ परमेश्वरबाट टाढा हुन्छ । परमेश्वरले आफ्नो नियन्त्रण गर्ने अनुग्रह रोक्नुहुन्छ अनि मानिसको आफ्नै हृदयको विकृति र नैतिक भ्रष्टतामा छाडिदिनुहुन्छ । यसले विनाशमा पुऱ्याउँछ अनि यो परमेश्वरको क्रोधको भयङ्कर डरलाग्दा प्रकटीहरूमध्ये एक हो । तल हामी धर्मशास्त्रको एउटा खण्डलाई विचार गर्नेछौं जुन परमेश्वरको वचनको एक अन्धकारपूर्ण खण्ड हो । त्यो खण्ड हो— रोमी १:१८-३२ । यस खण्डबारे भएको सबैभन्दा डरलाग्दो कुरो इन्साफको विषयमा हो जुन पतनको समयदेखि हरेक पुस्तामाथि विभिन्न तहमा देखिँदै आएको छ । यो न्याय हामीमा पनि परेको थियो । यस खण्डको विषयवस्तुसित चिरपरिचित नहुन्जेलसम्म यस खण्डलाई पटक-पटक पढ्नुस् अनि तलका प्रश्नहरूको उत्तर दिनुस् ।

१. पद १८ मुताबिक कसको विरुद्धमा परमेश्वरको क्रोध प्रकट भएको छ, र किन ?

२. १९-२० पदहरूअनुसार परमेश्वरको लिखित वचनबारे कहिल्यै नसुनेकाहरूलाई पनि कुनै बहाना छैन भनी धर्मशास्त्रले कसरी उचित तवरले घोषणा गर्न सक्छ ?

अध्ययन सहयोगी: परमेश्वरको बारेमा जति जान्न सकिन्छ, हरेक मानिसले त्यो सबै जान्दछ, वा सबै मानिसलाई प्रकाशको उही मात्रा प्रदान गरिएको छ, भन्ने यसको अर्थ लाग्दैन । यसको अर्थ यही हो कि सबै ठाउँमा सबै समयमा सबै मानिसहरूमा एक साँचो परमेश्वरबारे पर्याप्त ज्ञान छ, ताकि न्यायको दिनमा तिनीहरूको पापको लागि तिनीहरूलाई कुनै बहाना हुने छैन । सबै मानिसलाई परमेश्वरको बारेमा भएको प्रकाश अस्पष्ट भन्ने छैन यद्यपि यो सीमित भन्ने छ । एक मात्र साँचो परमेश्वर हुनुहुन्छ, र उहाँको मात्र आराधना हुनुपर्छ, भनी सबै मानिसलाई उहाँले प्रस्ट पार्नुभएको छ । “तिनीहरूमा” भन्ने शब्दले एक साँचो परमेश्वरको विषयमा भएको ज्ञान सृष्टिका कामहरूद्वारा छर्लङ्ग मात्र भएको छैन तर हरेक मानिसको हृदयमा परमेश्वर आफैले यस ज्ञानलाई हालिदिनु भएको छ, भनी प्रमाणित गर्छ ।

परमेश्वरले सृष्टि गर्नुभएको यस विश्वले उहाँको अस्तित्वको पुष्टि गर्छ र सबै मानिसमा पहिले नै भएको एक साँचो परमेश्वरको ज्ञानको पुष्टि हो यो । उहाँ मात्र आराधनाको योग्य हुनुहुन्छ, र उहाँप्रति आज्ञाकारी हुनुपर्छ ।

३. पदहरू २१-२३ र २५ अनुसार परमेश्वरको विषयमा भएको प्रकाशप्रति मानव-जातिको विश्वव्यापी प्रतिक्रिया कस्तो भएको छ ?

क. किनकि परमेश्वरलाई चिनेर पनि तिनीहरूले परमेश्वरलाई दिनुपर्ने महिमा दिएनन्, न त धन्यवाद नै चढाए (पद २१) ।

ख. तर तिनीहरू आफ्ना विचारमा बेकम्मा भए, र तिनीहरूको मूर्ख मन अझ अँध्यारो भयो (पद २१)

ग. बुद्धिमान् छु भन्ने दाबी गरे तापनि तिनीहरू मूर्ख भए (पद २२) ।

घ. र तिनीहरूले विनाशी मानिस, चराचुरुङ्गी, चारखुट्टे जनावर र घस्रने जीवहरूका मूर्तिका रूपसँग अविनाशी परमेश्वरको महिमा साटफेर गरे (पद २३) ।

ङ. किनकि तिनीहरूले परमेश्वरको सत्यतालाई भुटसँग साटेर सदासर्वदाका परमधन्य सृष्टिकर्तालाई त्यागेर बरु सृष्टि गरिएका थोकहरूको पूजा र सेवा गरे (पद २५) ।

४. पद १८ मा हामीले सिक्थौं कि परमेश्वरको क्रोध जानाजानी सत्यतालाई इन्कार गरी त्यसलाई दबाउने मानिसहरूको विरुद्धमा स्वर्गबाट प्रकट भएको छ । पदहरू १४,२६ र २८ अनुसार तिनीहरूको विरुद्धमा परमेश्वरको क्रोध कसरी प्रकट भएको छ ?

दुर्दशाहरूमा छाडिएको

जुन पापमा मानिसहरूलाई त्यसै छाडिन्छ, त्यसले असङ्ख्य र अवर्णनीय अस्थायी दुर्दशाहरूमा पुऱ्याउँछ । मृत्युको वास्तविकतालाई अपवादको रूपमा दिने हो भने यस वर्तमान जीवनका दुर्दशाहरू सम्भवतः पापमाथि परमेश्वरको न्यायको महानतम साक्षी हो । हामी पतित प्राणीहरू मात्रै होइनौं, तर हामी पतित संसारमा पनि जिउँछौं । हाम्रो अस्तित्व क्षणिक हुँदै गइरहेको मात्रै छैन तर ठुलठुला कठिनाइ र विपत्तिहरूद्वारा भाँजो हालिएको पनि छ । बाहिर र भित्रबाट आएका दुर्दशाहरू छन् हामीमा ।

जीवनका यी दुर्दशाहरूलाई पापका “स्वाभाविक” परिणामहरूको रूपमा लिई यी परमेश्वरको सार्वभौमिकता, न्याय र क्रोधको परिणाम हुन सक्ने सम्भावनालाई इन्कार गर्ने भुकाव आधुनिक युगको ख्रिस्टियान जगत्मा पाइन्छ । धेरैले परमेश्वरबाट आउने कुनै पनि उत्तरदायित्वलाई हटाउने प्रयास गर्छन् र उहाँलाई निर्दयताको अभियोग लगाउनबाट जोगिन खोज्छन् । तथापि, धर्मशास्त्रले प्रस्ट रूपमा प्रकट गर्छ कि यस जीवनका अस्थायी दुर्दशाहरू विभिन्न तहमा देखा पर्छन् । र यो पापमाथि परमेश्वरको न्यायको नतिजा हो र पापी बसेको यस पतित संसारमाथि भएको इन्साफको नतिजा हो । रोमी १:१८ ले हामीलाई सिकाउँछ कि परमेश्वरको क्रोध अधर्मीहरू र मानिसहरूका अधार्मिकताको विरुद्धमा स्वर्गबाट प्रकट भएको छ । यस संसारका अस्थायी दुर्दशाहरू यस प्रकाशको एउटा पक्ष हो ।

मानवीय जीवनको हरेक पक्षलाई ग्रस्त पार्ने अस्थायी दुर्दशाहरू प्राथमिक रूपमा परमेश्वरको न्याय र क्रोधको प्रकाश भए तापनि ती दयाविनाका भने छैनन् । जन्मदेखि मृत्युसम्मको हरेक कठिनाइ र विपत्ती मानिसको पतित अवस्था, उसको आत्माको भ्रष्टता, र परमेश्वरबाट उसको विछोडको विषयमा मानिसलाई सम्झना दिलाउने ईश्वरीय न्यायहरू हुन् । बच्चा जन्माउँदाको पीडा एउटा प्रस्ट साक्षी हो । यस संसारका सङ्कटहरू, प्राकृतिक विपत्तीहरू, युद्ध, महामारी र अनिकालहरूले मानिसलाई त्यही न्यायको स्मरण दिलाउँछन् । यस जीवनका निरुत्साह र निराशाहरूले मानिसलाई त्यही न्यायको सम्झना दिलाउँछन् । असन्तुष्टि र बेचैनीका भित्री सङ्घर्षहरूले त्यही कुरोको पुष्टि गर्छन् । सधैं विद्यमान मृत्युको धम्कीले त्यही कुरोको स्मरण दिलाउँछ ।...

“तिमी हराएका छौ र पाइनैपछै; तिमी परदेशी भएका छौ र मिलापमा ल्याइनैपछै; तिमी पतन भएका छौ र उठाइनैपछै; तिमी विस्थापित भएका छौ र स्थापित हुनैपछै; तिमी कुरूप बनाइएका छौ र रूपान्तरित हुनैपछै ।”

१. उत्पत्ति ३:१६-१९ मा पापको परिणाम स्वरूप मानव-जाति र सृष्टिमाथि आइपरेको दुर्दशाको बयान उल्लिखित छ । कसरी हरेक दुर्दशा परमेश्वरको न्यायको प्रकाश र उहाँको दयाको प्रकाश हो भनी बयान गर्नुस् ।

क. स्त्रीमाथि आइपरेको न्याय (पद १६)

ख. मानिसमाथि आइपरेको न्याय (पदहरू १७-१९)

२. आदमको पहिलो विद्रोहदेखि मानिसमाथि आइपरेको सरापका नतिजाहरू धर्मशास्त्रको बुद्धिसम्बन्धी पुस्तकहरूमा हाम्रो सामु प्रस्ट रूपमा लेखिएका छन् । पतित मानिसका अवश्यम्भावी दुर्दशा र निराशाहरूबारे अय्युब, भजनसंग्रह र उपदेशकका निम्नलिखित खण्डहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ?

अय्युब ५:७

अय्युब ७:१-२

भजनसंग्रह ८९:४७

मृत्युको अधीन

विनाशङ्का मानिसको अधार्मिकताको विरुद्धमा परमेश्वरको क्रोधको सबैभन्दा ठुलो प्रमाण शारीरिक मृत्यु (शरीरबाट आत्माको विच्छेद) हो । आदमको समयदेखि अहिलेसम्म सबै मानिसहरूले एउटा डरलाग्दो र इन्कार गर्न नसकिने सत्यतालाई सामना गरेका छन् । त्यो सत्यता हो— तिनीहरू सबै मर्छन् । मानवीय महानता, शक्ति वा सामाजिक ओहोदाका बाबजुत पनि सबै मानिसहरूले प्रतिक्षा गर्नुपर्ने र हटाउनै नसकिने गन्तव्य हो— मृत्यु । धर्मशास्त्रले हामीलाई सिकाउँछ कि यो डरलाग्दो सत्यता पापको नतिजा हो । मृत्यु उन्मूलन होइन भनी विचार गर्नु महत्त्वपूर्ण हुन्छ । एक पटक जन्मेपछि मानिसहरू अस्तित्वविहीन हुँदैनन् तर तिनीहरू कि स्वर्गमा परमेश्वरसित अनन्त सङ्गतिमा रहनेछन् कि भने नरकमा उहाँबाटोको अनन्त विच्छेदमा रहनेछन् ।

फेरि यहाँ पनि यो बुझ्नु आवश्यक छ कि मृत्युमा केवल ईश्वरीय इन्साफ होइन तर दया पनि पाइन्छ । मृत्यु मानिसको मरणशिलता र छुटकाराको खाँचोबारे उसलाई स्मरण दिलाउने परमेश्वरको महान् न्याय हो । हरेक शोक समाचार, हरेक अन्त्येष्टिको लस्कर, हरेक चिहानले मानिसलाई परमेश्वरको न्यायको याद दिलाउँछ । ऊ संसारका फिक्रीहरूबाट अनन्त कुराहरूका फिक्रीतर्फ लाग्नुपर्छ । उसले परमेश्वरलाई भेट्न उसले आफैलाई तयारीमा राख्नुपर्छ ।

मृत्युबारे बाइबलिय ब्याख्या

मृत्यु एउटा इन्कार गर्न नसकिने सत्यता हो जसले निर्दयतापूर्वक मानव-जातिसित मुकाबिला गर्ने भए तापनि यसको खास स्वभाव जीवित प्राणीहरूको लागि रहस्य नै बनेको छ । अर्को किनारामा गई फर्केर आएकाहरूले हामीलाई बताएका इमान्दार विवरणहरूमा पनि हामी भरोसा गर्न सक्दैनौं । यस महान् रहस्यबारे हामीसँग कुनै पक्का वचन छ भने त्यो हो बाइबल धर्मशास्त्र जसमा हाम्रो ध्यान लगाउनुपर्छ ।

पवित्र धर्मशास्त्रले मृत्युको विषयमा थुप्रै चेतावनी र अर्तीसहित प्रायः बताउँछ तथापि यसको वास्तविक स्वभावको सम्बन्धमा केही उत्तरहरू मात्र यसले उपलब्ध गराउँछ । यस विषयमा हामी जति निश्चित हुन सक्छौं त्यो धर्मशास्त्रमा उल्लिखित केही प्रत्यक्ष सन्दर्भहरूबाट बटुल्नुपर्छ । यी सन्दर्भहरूले हामीलाई दुई ओटा महान् सत्यताहरू सिकाउँछन्:

- मृत्यु विवेकशील मानवीय अस्तित्वको अन्त्य होइन ।
- मृत्युको समयमा (पुनरुत्थान नभएसम्म) शरीर माटोमा फर्कन्छ र आत्मा परमेश्वरकहाँ जान्छ ।

१. याकुब २:२६ मा मृत्युबारे सामान्य तर गहन वर्णन पाइन्छ । यस खण्डमाथि मनन गरी तपाईंका विचारहरूलाई लेख्नुस् । मृत्यु के हो ? मृत्यु कहिले हुन्छ ?

२. याकुब २:२६ बाट हामीले सिक्छौं कि मृत्युमा आत्मा शरीरबाट छुट्टिन्छ । उपदेशक १२:७ मा मरणशील मानिसलाई प्रकट गरिएको एउटा गहन सत्यतालाई हामी पाउँछौं । यस खण्डअनुसार विच्छेदको क्षणमा शरीर र आत्मालाई के हुन्छ ? (भजनसंग्रह १४६:४ मा पनि उही सत्यता पाइन्छ) ।

३. मृत्युको स्वभावलाई बुझ्न धर्मशास्त्रमा थुप्रै महत्त्वपूर्ण रूपकहरू पाइन्छन् । तल उल्लिखित हरेक रूपकलाई चिन्नुस् ।

- क. _____ त्यागनु (उत्पत्ति ४९:१३)
- ख. _____ भइहाल्नु (अय्युब ३४:२०)
- ग. _____ फर्कनु (उत्पत्ति ३:१९; भजनसंग्रह १०४:२९)
- घ. _____ हुनु (अय्युब २४:२४)
- ङ. _____ बेला (२ तिमोथी ४:६; २ पत्रुस १:१५)

पब्रमेइवको न्यायको प्रकटीकरणको रूपमा मृत्यु

धर्मशास्त्रमा मृत्युको पहिलो उल्लेखदेखि नै मृत्युलाई मानिसको पापको विरुद्ध परमेश्वरले न्यायको नतिजाको रूपमा हेरिएको छ (उत्पत्ति २:१७) । मानव-जाति किन मर्छ ? धर्मशास्त्रको उत्तर प्रस्ट छ— तिनीहरू पापी भएकाले तिनीहरू मर्छन् । परमेश्वरले आदमलाई भन्नुभयो, “जुन दिन तैले त्यो खान्छस् तँ निश्चय मर्नेछस् ।” योसाथै अन्य खण्डहरूबाट यो प्रस्ट छ कि मौलिक सृष्टिरूपी

वस्त्रमा मृत्यु गाँसिएको थिएन तर यो आदमको पापको कारण हाम्रो संसारमा प्रवेश गर्‍यो र सबै मानिसमा यो सरेको छ, किनकि सबै मानिस मर्छन् । हरेक चिहान पतित मानव-जातिको विरुद्धमा भएको परमेश्वरको न्यायको प्रकटीकरण हो ।

१. धर्मशास्त्रभरि मृत्यु मानिसको पापको नतिजाको रूपमा देखिएको छ । चाहे यो आदमको आरोपित पाप होस् या सबै मानिसहरूका व्यक्तिगत अधर्म हुन् सिद्धान्त उही नै हो— सबै मानिसले पाप गरेका हुनाले सबै मानिस मर्छन् । यस सत्यताबारे पुरानो र नयाँ करारका निम्नलिखित खण्डहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ?

इजकिएल १८:४,२०

रोमी ६:२३

२. पुरानो र नयाँ करार दुवै नै प्रस्ट र अफसोस नगर्ने खालको छ । पापको अवश्यम्भावी नतिजा भनेको मृत्यु हो । रोमी १:१५ मा मानिसको जीवनमा भएको पापको भित्री काम र यसका घातक परिणामहरू धर्मशास्त्रले हाम्रो सामु प्रकट गर्छ । यसको विषयवस्तुसित तपाईं चिरपरिचित नहुन्जेलसम्म यसलाई पढ्नुस् अनि आफ्ना विचारहरूलाई लेख्नुस् ।

अध्ययन सहयोगी: जब पतित मान्छे, यसका पापमय इच्छाहरूमा हुन्छ, नतिजा पाप हुन्छ । पापको अन्त्य सधैं मृत्यु हो ।

३. यसैया ६४:६ मा मानिसको पाप र मृत्युबिचको सम्बन्धलाई कवितात्मक ढाँचामा प्रस्ट पारिएको छ । यसको विषयवस्तुसित तपाईं चिरपरिचित नहुन्जेलसम्म यसलाई पढ्नुस् । अनि तलका प्रश्नहरूको सम्बन्धमा आफ्ना विचारहरूलाई लेख्नुस् ।

क. मानिसको नैतिक भ्रष्टतालाई कसरी व्याख्या गरिएको छ ?

ख. मानिसको नैतिक भ्रष्टता र पापको सक्रिय अनुसरणका अवश्यम्भावी नतिजाहरू के-के हुन् ?

४. भजनसंग्रह ९०:२-१० मा पापी मानिसहरूको विरुद्धमा परमेश्वरको न्यायको प्रकटीकरणको रूपमा मृत्युबारे घतलाग्दो कवितात्मक व्याख्या पाइन्छ। तलका हरेक वाक्यबारे तपाईंको विचार लेख्नुस्।

क. तपाईं मानिसलाई धूलोमा फर्काउनुहुन्छ, र भन्नुहुन्छ, “ए मानिसका सन्तान हो, धूलोमा फर्किजाओ” (पद ३)।

ख. तपाईंले मानिसहरूलाई मृत्युको निद्रामा बगाइलानुहुन्छ। तिनीहरू बिहान पलाउने घाँसजस्तै छन्। यद्यपि त्यो बिहान मौलाउँछ, बेलुकी त्यो सुक्छ र ओइलिन्छ (पदहरू ५-६)।

ग. हामी तपाईंको क्रोधमा भस्म भएका छौं, र तपाईंको आक्रोशमा हामी आतङ्कित हुन्छौं। तपाईंले हाम्रा अधर्म आफ्नै सामुन्ने राख्नुभएको छ, हाम्रा गुप्त पापहरू तपाईंका उपस्थितिको प्रकाशमा छन्। हाम्रा सारा दिन तपाईंको क्रोधमा बित्दछन्, सुस्केरामा हामी आफ्ना वर्षहरू बिताउँदछौं (पदहरू ७-९)।

घ. हाम्रो आयु त सत्तरी वर्ष मात्र हो, बलले भ्यायो भने, असी पुग्ला। तापनि तिनीहरूको अवधि कष्ट र शोकमा बित्छ, किनकि आयुचाहिँ चाँडै बित्छ, र हामी उडिजान्छौं (पद १०)।

सार्वभौम आदेश र परमेश्वरको कामको रूपमा मृत्यु

धर्मशास्त्रअनुसार मृत्यु मानिसको पाप विरुद्ध परमेश्वरको न्यायको नतिजा हो । सबै मानिसहरू मर्ने मात्र होइन तर सबै परमेश्वरको सार्वभौम आदेश मुताबिक मर्नेछन् । उहाँले हाम्रो मृत्युको दिन मात्र नियुक्त गर्नुभएको छैन तर उहाँ आफैले यो हामीमाथि ल्याउनुहुनेछ । उहाँले जीवन दिनुहुन्छ र उहाँले नै जीवन लैजानुहुनेछ । उहाँले जीवित राख्नुहुन्छ र उहाँले नै मारुनुहुन्छ । अधिकांश आधुनिक ख्रिस्टियान विचार मृत्यु परमेश्वरको सार्वभौम आदेश र कामको नतिजा हो भनी स्वीकार गर्न निकै अनकनाउँछ । तिनीहरू व्याख्या गर्छन् कि मृत्यु पतित संसारमा जीवित प्राणीहरूको एउटा नतिजा मात्र हो वा यो एउटा यस्तो कुरो हो जुन प्रेमिलो सृष्टिकर्ताको नियन्त्रणभन्दा बाहिर छ । यो धर्मशास्त्रको साक्षीको निर्लज्जतापूर्ण अन्तर्विरोध हो ।

१. दानिएल ५:२३ मा परमेश्वरलाई कसरी व्याख्या गरिएको छ ? तलको व्याख्यालाई पूरा गरी यसको अर्थलाई बयान गर्नुस्:

हजुरले यी परमेश्वरको आदर गर्नुभएन, जसको हा _____ हजुरको जी _____ र हजुरको मा _____ छन् ।

२. हरेक मानिसको जीवन र मृत्युमाथि परमेश्वर पूर्ण रूपमा सार्वभौम हुनुहुन्छ भन्नाका लागि धर्मशास्त्र प्रस्ट छ र यस तथ्यमा यसले खेद प्रकट गर्दैन । यस सत्यताको सम्बन्धमा तल धर्मशास्त्रका दुई ओटो निकै महत्त्वपूर्ण खण्डहरू दिइएका छन् । तिनले हामीलाई के सिकाउँछन् ?

व्यवस्था ३२:३९

१ समुएल २:६

३. परमेश्वरको सार्वभौमिकताले हामीलाई सिकाउँछ कि हरेक मान्छेको मृत्यु ईश्वरीय आदेशद्वारा पहिले नै नियुक्त गरिसकेको छ । हामी सबैलाई बाँच्नका लागि केही दिनहरूमात्र प्रदान गरिएका छन् । परमेश्वरले जे निर्धारण गर्नुभएको छ त्योभन्दा एक सास पर पनि जान सक्दैनन् तिनीहरू । यस सत्यताबारे निम्नलिखित खण्डहरूले हामीलाई के-के सिकाउँछन् ?

अय्युब १४:५

उपदेशक ३:२

हिब्रु ९:२७

लुका १२:२०

पापको सर्वव्यापकता

चाहे त्यो विज्ञानमा होस् या इतिहासमा वा जुनसुकै क्षेत्रमा किन नहोस् एउटा बाइबलिय सत्यता छ जसको कसैले विरोध गर्दैन । त्यो सत्यता हो कि सबै मानिस मर्छन् । थुप्रै मानिसहरू निष्ठुर मरणशील विपत्तीको अधीनमा जिउँछन् । अरबौं मानिसहरूले यस विपत्तीलाई भोगेका छन् र प्रत्येक दिन हजारौं सङ्ख्यामा थपिँदै गएको छ । यसको लागि कुनै उपचार छैन र यस्तो कुनै आशा छैन जुन समयसँगै कुनै पनि तरिकाले यसको विलय हुनेछैन ।

मृत्यु यति बारम्बार र व्यापक छ कि यसको सर्वव्यापकतालाई विचार गर्नु पनि आवश्यक जस्तो देखिन्छ । तथापि, यस्तो सिद्धान्तलाई विचार गर्नु आवश्यक छ किनभने यसलाई इन्कार गरिएकोले होइन तर यसलाई प्रायः बिसिँएकोले गर्दा हो । हामी मरणशील प्राणीहरू हौं भनी हामी जान्दछौं । हामी मृत्युदेखि भाग्न सक्दैनौं वा यसको आगमनलाई हामी रोक्न सक्दैनौं भनी हामी जान्दछौं । त्यसकारण, सचेत भएर वा असचेत भएर मृत्युको विचारलाई हामी हामीबाट जतिसक्दो टाढा धपाउन खोज्छौं । हाम्रो सोचाइबाट मृत्युलाई बहिस्कार गर्न हामी यति सिपालु भएका छौं कि उही गन्तव्यले हामी सबैलाई पर्खिरहेको छ, भन्ने सत्यताको एक क्षण पनि मनन नगरी हाम्रो सबैभन्दा घनिष्ट

साथीहरूको कन्त्रहरू हामी लैजान सक्छौं । यही कारणले गर्दा हामीले दबाउन खोज्ने सत्यताबारे सुन्नु हाम्रो लागि आवश्यक छ ।

१. धर्मशास्त्रमा पापको सार्वव्यापकतालाई उल्लेख गर्न एउटै निकै महत्त्वपूर्ण रूपकको प्रयोग गरिएको छ । यस रूपकको पहिचान गरी यसको अर्थलाई व्याख्या गर्नुस् ।

सबै मा _____ ले जानुपर्ने वा _____ (यहोसु २३:१४; १ राजा २:१)

२. पापको सर्वव्यापकताको सम्बन्धमा हिब्रु ९:२७ सम्भवतः धर्मशास्त्रमा उल्लिखित सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण खण्ड हो । यस खण्डमा के-कस्ता सत्यताहरू प्रकट गरिएका छन् ?

३. धर्मशास्त्रमा प्रायः सिकाइएको एउटा महत्त्वपूर्ण सत्यता यही हो कि मृत्युले कसैलाई भेदभाव गर्दैन । सबै मानिसहरू (धनी र गरिब, बुद्धिमान् र मूर्ख) मा यो समान रूपले आउँछ । यस सत्यताबारे तलका खण्डहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ?

अय्युब २१:२२-२६

उपदेशक २:१६

मानिसको अल्पता, कमजोरी र व्यर्थता

पहिलो मानिसलाई परमेश्वरको स्वरूपमा सृष्टि गरियो । पापको आगमनसँगै सबै कुरा गुमे र मानिसको अस्तित्व दुःखान्त रूपमा टेडियो र पहिचान गर्ने नसकिने गरी ऊ विरुप भयो । मानिस छोटो आयु, चिन्ताले भ्रष्ट र व्यर्थताको प्राणी बन्यो । उसको जीवनशक्ति नओइलाएसम्म, यसको हरेक उद्देश्य नष्ट नभएसम्म र जुन माटोबाट ऊ बनेको थियो त्यही माटोमा ऊ नफर्कुन्जेलसम्म ऊ जिउँछ

। उपदेशकले विनाकारण यसो भनेका थिएनन् “व्यर्थ नै व्यर्थ, पूर्ण रूपमा व्यर्थ, सबै व्यर्थ हुन्” (उपदेशक १:२) ।

१. धर्मशास्त्रभरि मानिसको कमजोरी उसको जीवनको अल्पता र उसका सबै प्रयत्नहरूका व्यर्थताबारे मनगो बयानहरू पाइन्छन् । तल केही महत्त्वपूर्ण खण्डहरू दिइएका छन् । प्रत्येक खण्डमाथि मनन गरी आफ्ना विचारहरूलाई लेख्नुस् । मानिस र उसको जीवनलाई बयान गर्न के-कस्ता रूपकहरू प्रयोग गरिएका छन् ? यी रूपकहरूले के व्यक्त गर्छन् ?

अय्युब १४:१-२

भजनसंग्रह ३९:४-६

भजनसंग्रह ७८:३९

भजनसंग्रह १०३: १४-१६

भजनसंग्रह १४४:३-४

याकुब ४:१४

२. अय्युबको पुस्तकमा दुई ओटा खण्डहरू पाइन्छन् जसले मानिसको कमजोरी र अल्पतालाई प्रस्ट पार्छन् । यस खण्डमाथि होसियारीपूर्वक मनन गरी आफ्ना विचारहरूलाई लेख्नुस् ।

क. मानिसको जीवनको कमजोरी (अय्युब ४:१८-२१)

ख. मानिसको जीवनको अल्पता (अय्युब ९:२५-२६)

३. तलका खण्डहरूमा मानिसको जीवनको निरर्थकता र व्यर्थताको सम्बन्धमा केही ज्यादै प्रभावशाली बयानहरू पाइन्छन् । यी खण्डहरूको विषयवस्तुसित तपाईं चिरपरिचित नहोउञ्जेलसम्म तिनलाई पढ्नुस् अनि आफ्ना विचारहरू लेख्नुस् । मानिसको जीवनको व्यर्थतालाई कसरी व्याख्या गरिएको छ ?

भजनसंग्रह ४९:१०-१४

उपदेशक ३:१९-२०

उपदेशक ५:१५-१७

१ तिमोथी ६:७

४. सबै मानिसले पाप गर्ने भएकाले मर्छन् भनी धर्मशास्त्रले हामीलाई सिकाउँछ । मृत्यु एउटा अवश्यम्भावी सत्यता हो जसले हामी हरेकको प्रतिक्षा गर्छ । यो हाम्रो एउटा यस्तो शत्रु हो जसलाई हटाउन सकिँदैन र जसलाई पराजित गर्न सकिँदैन । यस सत्यताबारे तलका खण्डहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ?

अय्युब १४:७-१२

भजनसंग्रह ४९:७-९

भजनसंग्रह ८९:४८

उपदेशक ८:८

५. मानिसको कमजोरी र जीवनको अल्पताबारे हाम्रो अध्ययनलाई टुङ्ग्याउनुभन्दा अगि धर्मशास्त्रका दुई ओटा खण्डलाई हामी विचार गर्नेछौं । ती हुन: यसैया ४०:६-८ र उपदेशक २१:१ । पहिलोमा मानिसको अल्पता र परमेश्वरको अनन्तताबारे भएका तेजस्वी बयानहरू पाइन्छन् । दोस्रोमा नाशवान् मानिसको लागि ज्यादै महत्त्वपूर्ण अर्ती पाइन्छ । हरेक खण्डको विषयवस्तुसित चिरपरिचित नहोउञ्जेलसम्म तिनलाई पढ्नुस् अनि तपाईंले प्राप्त गर्नुभएका सत्यतालाई लेख्नुस् ।

क. मानिसबारे भएको सत्यता (यसैया ४०:६-८)

ख. त्यसो हो भने हामी कसरी जिउने (उपदेशक (१२:१))

दुष्टहरूमाथि अन्तिम न्याय

सम्भवतः धर्मशास्त्रमा उल्लिखित सबैभन्दा डरलाग्दो सिद्धान्त अन्तिम न्यायको विषयमा हो । आदमको वंशमा जन्मेको हरेक व्यक्ति धर्मी सर्वज्ञानी परमेश्वरको सामु खडा हुनेछ, अनि तिनीहरूको हरेक सोचाइ, वचन र कर्मअनुसार तिनीहरूको न्याय गरिनेछ, भन्ने सत्यता एउटा यस्तो कुरो हो जुन हाम्रो कल्पनाको सीमाभन्दा पर जान्छ ।

अन्तिम न्यायको सिद्धान्तलाई एउटा अवशेषको रूपमा प्रायः उपेक्षा गरी इन्कार गरिएको भए तापनि हामीले स्मरण गर्नुपर्छ कि यो धर्मशास्त्रको प्रस्ट शिक्षा हो र परमेश्वरका गुणहरूको विषयमा हामी जान्दछौं कि त्यसको प्रकाशको आधारमा यसलाई स्वीकार गर्नु तर्कसङ्गत पनि हुन्छ । परमेश्वरले सृष्टि गर्नुभएका प्राणीहरूमाथि शासन गर्नु र उहाँले शासन गर्नुभएका प्राणीहरूलाई न्याय गर्नु निश्चय नै उहाँको विशिष्ट अधिकारभित्र पर्छ । यो केवल उहाँको विशिष्ट अधिकार होइन तर उहाँको धार्मिक चरित्रले पनि यसको माग गर्छ । के सारा पृथ्वीका न्यायकर्ताले सही गर्नुहुन्छ र ? जुन विश्वलाई एउटा नैतिकवान् परमेश्वरले सृष्टि गर्नुभएको छ, त्यसमाथि उहाँले नैतिक न्यायलाई कार्यन्वयन गर्नु आवश्यक छैन र ? हाम्रो आफ्नै न्यायिक अदालतमा हाम्रो निमित्त हामी जे कुरोको माग गर्छौं परमेश्वरलाई चाहीं त्यही दिन इन्कार गर्ने ? निश्चय नै होइन ।

धर्मशास्त्रको एउटा आधारभूत सिद्धान्त

अन्तिम न्याय धर्मशास्त्रको एउटा आधारभूत सिद्धान्त हो । दुष्टहरूको अन्तिम न्याय र अनन्त दण्डाज्ञाको सिद्धान्तलाई अङ्गीकार नगरी धर्मशास्त्रको ईश्वरीय प्रेरणा र अचुकपनालाई स्वीकार गर्न असम्भव छ । यस सिद्धान्तका धेरै कुराहरू रहस्यपूर्ण नै भए तापनि यो धर्मशास्त्रको एउटा पूर्णतः निश्चित सिद्धान्त हो । आदमको वंशको हरेक व्यक्ति परमेश्वरद्वारा न्याय गरिनेछ । दुष्टहरू अनन्त दण्डको निमित्त फ्याँकिनेछन् भने ख्रिस्टमा छुटकारा पाएकाहरूले उद्धारको पूर्णताको अधिकार गर्नेछन् ।

१. अन्तिम न्याय धर्मशास्त्र र ख्रिस्टियान विश्वासको एउटा अपरिहार्य सिद्धान्त हो । यस शिक्षालाई हिब्रु ६:१-२ मा हिब्रुका लेखकले प्रस्ट रूपमा उल्लेख गरेका छन् ।

हिब्रुका लेखकअनुसार यो ख्रिस्टको बारेमा भएको एउटा प्रा _____ शिक्षा हो । यो शब्द ग्रीक भाषाको आर्खे भन्ने शब्दबाट आउँछ, जसको अर्थ हुन्छ— सुरुवात वा उत्पत्ति । यसको अर्थ हुन्छ कि अनन्त न्यायको सिद्धान्त ख्रिस्टियानको एउटा आधारभूत सिद्धान्त हो । यो कुनै ईश्वरशास्त्रीय अनुमान होइन तर बाइबलिय निश्चयता हो ।

२. पुरानो करारको शिक्षामा मानव-जातिको अन्तिम न्याय यसरी गाँसिएको छ कि आउने न्यायको वास्तविकतालाई इन्कार गर्नु भनेको धर्मशास्त्रको अचुकपनालाई इन्कार गर्नु हो । परमेश्वरको आखिरी न्यायको निश्चयताबारे पुरानो करारका निम्नलिखित खण्डहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ?

भजनसंग्रह ९:७-८

भजनसंग्रह ९६: १०-१३

उपदेशक ३:१७

उपदेशक ११:९

उपदेशक १२:१३-१४

३. अन्तिम न्यायको सिद्धान्त केवल “पुरानो करार” को सिद्धान्त होइन भनी बुझ्नु महत्त्वपूर्ण हुन्छ । परमेश्वरको अन्तिम न्यायको निश्चयताबारे नयाँ करारका निम्नलिखित खण्डहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ?

रोमी १४:१०-१२

हिब्रु ९:२७

२ पत्रुस ३:७

प्रकाश २०:१२

४. धर्मशास्त्रमा परमेश्वरले सबै मानिसहरूलाई न्याय गर्ने त्यस “दिन” लाई थुप्रै नाउँहरू दिइएका छन् । धर्मशास्त्रले उल्लेख गरेअनुसार प्रत्येक नाउँ पहिचान गरी ती हरेक नाउँले हामीलाई के बताउँछ, भनी आफ्ना विचारहरूलाई उल्लेख गर्नुस् ।

क. न्या _____ को दि _____ (२ पत्रुस २:९)

ख. परमेश्वरको धार्मिक इ _____ प्रकट हुने त्यस क्रो _____ का दिन (रोमी २:५)

ग. न्या _____ को त्यस ठु _____ दिन (यहुदा १:६)

घ. प _____ को दि _____ (२ पत्रुस ३:१२)

५. न्यायको दिनमा परमेश्वरले आदमको वंशको हरेक सदस्यको प्रत्येक विचार, वचन र कर्मको न्याय गर्नुहुनेछ । परमेश्वरको न्यायको सविस्तारबारे तलका खण्डहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ? के उहाँको सामु कुनै कुरो लुकाइनेछ ?

मर्कुस ४:२२

लुका ८:१७; १२:२-३

उपदेशक १२:१४

१ कोरिन्थी ४:५

हिब्रु ४:१३

६. प्रकाश २०:११-१५ मा अन्तिम न्यायको सम्बन्धमा सबैभन्दा वर्णनात्मक खण्ड पाइन्छ। यस खण्डको विषयवस्तुसित तपाईं चिरपरिचित नहोउन्जेलसम्म यसलाई पटक-पटक पढ्नुस्। त्यसपछि तलका प्रश्नहरूको उत्तर दिनुस्।
- क. परमेश्वर र उहाँको सिंहासनलाई पद ११ मा कसरी व्याख्या गरिएको छ? परमेश्वरको महानता र विशालतालाई कसरी उल्लेख गरिएको छ?
- ख. पदहरू १२-१३ अनुसार परमेश्वरको सिंहासनको सामु को उभिएका छन्? के यस न्यायबाट कोही उम्कनेछ वा कसैको लागि यो अपवाद हुनेछ? तपाईंको उत्तरलाई बयान गर्नुस्।

ग. पदहरू १२-१३ अनुसार मानिसहरूलाई कसरी न्याय गरिन्छ ? परमेश्वरको न्यायको निम्ति आधार के हो ? के न्याय सविस्तार ढङ्गमा गरिन्छ ? तपाईंको उत्तरलाई बयान गर्नुस् ।

घ. पदहरू १४-१५ अनुसार येशु ख्रिस्टलाई इन्कार गर्ने हरेकको अन्तिम गन्तव्य के हुनेछ ?

पाठ दस

नरक

मानिस परमेश्वरबाट विराना भएको छ; ऊ पापतिर फर्केको छ; दुर्दशामा फसेको छ र शारीरिक मृत्युको वशमा छ भन्ने तथ्यमा परमेश्वरको क्रोध प्रकट भएको छ भनी हामीले सिकेका छौं । ईश्वरीय क्रोधका सबै प्रकटीकरणहरूमध्ये सबैभन्दा ठुलो प्रकटीकरणलाई हामी विचार गर्नेछौं । त्यो हो— नरक । धर्मशास्त्रको एउटा महत्त्वपूर्ण सत्यता यो हो कि शारीरिक मृत्युसँगै पापका नतिजाहरूको अन्त्य हुँदैन । मृत्युपश्चात् अन्तिम न्याय आउँछ र आफ्ना पापमा मर्नेहरूले नरकमा अनन्त बिताउनेछन् । यस सिद्धान्तलाई प्रायजसो उपेक्षा गरी इन्कार गरिएको भए तापनि धर्मशास्त्रको प्रस्ट शिक्षालाई हामी बेवास्ता गर्न सक्दैनौं । दुष्टहरूको लागि अनन्त न्यायको ठाउँ छ ।

हेदिस र गेहेन्ना

नरकको सम्बन्धमा नयाँ करारमा दुई ओटा विशेष शब्दहरूको प्रयोग गरिएका छन्— हेदिस र गेहेन्ना । यी दुई ओटा शब्दहरूको होसियार अध्ययनबाट हामी नरकको प्रकृतिको प्रस्ट बुझाइमा पुग्न सक्छौं ।

हेदिस

यो एउटा ग्रीक शब्द हो जसलाई नयाँ करारमा दस पटक प्रयोग गरिएको छ (मत्ती ११:२३; १६:१८; लुका १०:१५; १६:२३; प्रेरित २:२७,३१; प्रकाश १:१८; ६:८; २०:१३-१४) । यसलाई प्रायजसो मृत्यु र मृतकहरूको सामान्य वासस्थानको रूपमा उल्लेख गरिएको भएता पनि लुका १६:२३ मा दुष्टहरू तडपिने स्थानको रूपमा यसलाई प्रस्ट रूपमा प्रयोग गरिएको छ । हेदिस र गेहेन्नासित यसको सम्बन्धबारे दुई ओटा मुख्य अर्थ खोलाइहरू छन्: (१) अन्तिम न्याय नहोउन्जेलसम्म दुष्टहरूको अस्थायी वासस्थान हो हेदिस । अन्तिम न्यायको समयमा दुष्टहरूले तिनीहरूका पुनरुत्थित शरीर प्राप्त गर्नेछन् र तिनीहरूलाई गेहेन्ना भनिने अनन्त पीडाको स्थानमा फ्याँकिनेछ । (२) हेदिस र गेहेन्ना पीडाको उही स्थानको लागि प्रयोग गरिएका बेगलाबेगलै शब्दहरू हुन् । आखिरी न्याय र पुनरुत्थानअगि दुष्टहरू देहमुक्त अवस्थामा तडपिन्छन् । पुनरुत्थान र आखिरी न्यायपछि, दुष्टहरूलाई पुनरुत्थित शरीर दिइनेछ र पीडाको उही स्थानमा फ्याँकिनेछ ।

गेहेन्ना

यो “गेहेन्ना” भन्ने शब्द नयाँ करारमा १२ पटक देखा पर्छ (मत्ती ५:२२,२९,३०; १०:२८; १८:९; २३:१५,३३; मर्कुस ९:४३,४७; लुका १२:५; याकुब ३:६) । अरामिक शब्द गेहिन्नामको ग्रीक रूप हो यो जसले हिन्नोमको बैसीलाई उल्लेख गर्छ (यहोसु १५:८) । यो बैसी यरुसलेमको दक्षिणमा पर्छ । वर्तमान समयमा यस ठाउँलाई वादी एर-रबावी भनिन्छ । आहाज र मनस्सेजस्ता दुष्ट राजाहरूको

शासनकालमा बुबाआमाले आफ्ना छोराछोरीहरूलाई अमोनी देवता मोलोखको सामु बलिदानको रूपमा होम गर्थे (२ राजा १६:३; २१:६; यर्मिया ३२:३५ लाई हेर्नुस्) । योसियाहको शासनकालमा बाल बलिदानको अभ्यासलाई अन्त्य गरियो र हिन्नोमको बैसीलाई दूषित पारियो (२ राजा २३:१०-१४) । अन्ततोगत्वा यो ठाउँ एउटा फोहोर मैला, मरेका जनावरहरूको सिनो र मृत्युदण्ड दिइएका अपराधीहरूको लाश फ्याँकिने बेकम्मा स्थानमा परिणत भयो । यो एउटा यस्तो स्थान थियो जहाँ निरन्तर रूपमा आगो बलिरहन्थ्यो र धुँवा आइरहन्थ्यो र यहाँ भुसुना, किरा र परजीवीहरू भुमिन्थे । ख्रिस्टको समयसम्म आइपुग्दा दुष्टहरूको आखिरी दण्ड र पीडाको स्थानलाई अङ्कित गर्न “गेहेन्ना” शब्दलाई साधारण रूपमा प्रयोग गरिन्थ्यो । यो अनन्त मृत्यु, प्रदूषण, अशुद्धता र दुर्दशाको स्थान हुन पुग्यो ।

नरकको प्रकृति

नरकको प्रकृतिलाई बुझ्ने कुनै पनि प्रयासमा हामी निकै सावधानीसाथ अगाडि बढ्नुपर्छ । एकातिर धर्मशास्त्रलाई पछ्याउन हामी होसियार हुनुपर्छ, प्राचीन र आधुनिक साहित्यसाथै सञ्चारमाध्यमद्वारा सृजित नरकका कल्पनापूर्ण व्याख्याहरूलाई पछ्याउन होइन । अर्कोतिर, नरकको सिद्धान्तलाई व्याख्या गरी यसका त्रासहरूलाई हटाउनदेखि हामी होसियार हुनुपर्छ । धर्मशास्त्रमुताबिक र विशेष गरी येशु ख्रिस्टको शिक्षाअनुसार नरक भनिने एउटा वास्तविक ठाउँ छ र यहाँ अनन्त कालसम्म डरलाग्दो पीडा हुन्छ ।

परमेश्वरको अनुकूल उपस्थितिबाट निष्कासन

नरकको बारेमा भएको पहिलो र सम्भवतः सबैभन्दा डरलाग्दो सत्यता यही हो कि यो परमेश्वरको अनुकूल उपस्थितिबाटको निष्काशन हो । आधुनिक इभान्जलिजल विचारमा परमेश्वरको उपस्थितिबाट बाहिर हुने पीडाको स्थानको रूपमा नरकलाई प्रायः व्याख्या गरिन्छ । प्रायः यसो भन्ने गरिन्छ कि परमेश्वरको

उपस्थितिको कारणले स्वर्ग स्वर्ग भएको हो र परमेश्वरको अनुपस्थितिको कारणले नरक नरक भएको हो । यस कथनमा सत्यताको अंश भए तापनि यसले निकै गलत रूपमा अगुवाइ गर्दै छ । परमेश्वरको अनुपस्थितिले नरकलाई पीडाको स्थान बनाउने होइन तर उहाँको अनुकूल उपस्थितिको अनुपस्थितिले गर्दा हो । वास्तवमा, परमेश्वरको न्याय क्रोधको पूर्णतामा परमेश्वर त्यहाँ हुनु भएकोले नरक नरक भएको हो ।

१. २ थेसलोनिकी १:९ मा परमेश्वरको अनुकूल उपस्थितिबाट दुष्टहरूको विच्छेदको सम्बन्धमा एउटा निकै महत्त्वपूर्ण खण्ड पाइन्छ । यसको विषयवस्तुसित चिरपरिचित नहोउन्जेल यस खण्डलाई पढी आफ्ना विचारहरूलाई लेख्नुस् ।

२. धर्मशास्त्रमा आखिरी न्याय र नरक परमेश्वरको उपस्थितिबाट निष्काशन हो भनी उल्लेख गर्न थुप्रै खण्डहरू छन् । प्रत्येक खण्डलाई होसियारीपूर्वक मनन गरी आफ्ना विचारहरूलाई लेख्नुस् ।

मत्ती ७:२३ (लुका १३:२७)

मत्ती २५:३० (म:१२; २२:१३)

३. नरकलाई पीडाको स्थान बनाउने परमेश्वरको अनुपस्थिति होइन तर उहाँको अनुकूल उपस्थितिको अनुपस्थिति हो । उहाँको न्याय र क्रोधको पूर्णतामा परमेश्वर त्यहाँ हुनु भएकोले नरक नरक भएको हो । यस सत्यताबारे प्रकाश १४:९-१० ले हामीलाई के सिकाउँछ ?

अवर्णनीय पीडा

दुष्टहरूले नरकमा भोग्ने पीडाको सम्बन्धमा धर्मशास्त्रले जे सिकाउँछ, त्यस सत्यतालाई बेवास्ता गर्न खोज्नु वा इन्कार गर्न खोजी धर्मशास्त्रप्रति र खासगरी येशुका वचनहरूप्रति विश्वासयोग्य हुन असम्भव छ । हामी हेर्नेछौं कि धर्मशास्त्रले (विशेष गरी येशुले) नरकलाई एउटा अवर्णनीय पीडाको स्थानको रूपमा वर्णन गर्छ । सही तरिकाले यसो भनिएको छ, कि स्वर्गको आनन्द समझभन्दा पर छ वा यसलाई मानवीय भाषाले पूर्ण रूपमा व्यक्त गर्न सकिँदैन । धर्मशास्त्रमुताबिक नरकको पीडा र त्रासको बारेमा पनि उही कुरो भन्न सकिन्छ । नरकको सिद्धान्त धेरैको निम्ति अरुचिकर भए तापनि यसले सत्यतालाई कति पनि हटाउँदैन भनी स्मरण गर्नु महत्त्वपूर्ण हुन्छ ।

हामी अगाडि बढ्नुभन्दा अगि यो सम्झनु महत्त्वपूर्ण छ कि नरक एउटा त्यस्तो ठाउँ होइन जहाँ दुष्टहरूलाई निर्दयतापूर्वक यातना दिइन्छ, बरु त्यस्तो ठाउँ हो जहाँ तिनीहरूले आफ्नो पापको लागि सिद्ध न्याय भोग्नुपर्छ । परमेश्वर निर्दयी हुनुहुन्न । उहाँले आफ्ना शत्रुहरूलाई प्रसन्न भएर यातना दिनुहुन्न । वास्तवमा बाइबलले सिकाउँछ, कि दुष्टहरूको मृत्युमा परमेश्वर खुसी हुनुहुन्छ (इजकिएल

१८:२३,३२) । परमेश्वर न्यायको परमेश्वर हुनुहुन्छ र नरक एउटा ठाउँ हो जहाँ न्यायको प्रबन्ध मिलाइन्छ । दुष्टहरू जति दण्डको निम्ति योग्य छन् तिनीहरूले त्यति नै दण्ड भोग्नेछन् ।

१. निम्नलिखित खण्डहरूमा येशुको वचनअनुसार नरकलाई कसरी बयान गरिएको छ ? नरकमा हुने पीडाको सम्बन्धमा हरेक बयानले हामीलाई के सिकाउँछ ?

क. क _____ को ठाउँ (लुका १६:२८)

ख. रु _____ र दा _____ किटाइको ठाउँ (मत्ती ८:१२) । नरकमा दुष्टहरूको पीडाको बयान महत्त्वपूर्ण छ किनकि येशुले यसलाई बारम्बार प्रयोग गर्नुभएको छ (मत्ती १३:४२,५०; २२:१३; २४:५१; २५:३०; लुका १३:२८) ।

२. तल धर्मशास्त्रका दुई अेटा खण्डहरू छन् जसले नरकमा हुने अवर्णनीय पीडाको बारेमा हामीलाई केही कुराहरू प्रकट गर्छन् । यसको विषयवस्तुसित चिरपरिचित नहोउन्जेलसम्म यसलाई पटक-पटक पढ्नुस् अनि नरकको यातनाको सम्बन्धमा तिनले हामीलाई के प्रकट गर्छन् संक्षेपमा ल्याउनुस् ।

लुका १६:१९-३१

प्रकाश १४:९-११

३. नरकमा हुने हरेक व्यक्तिले अवर्णनीय यातना भोग्छ, भनी बाइबलले प्रस्ट पारे तापनि यसले यो पनि सिकाउँछ, कि पीडा हरेक व्यक्तिको जीवनमा भएको पापपूर्ण कार्यअनुसार हुनेछ । यस सत्यताबारे निम्नलिखित खण्डहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ?

मत्ती ११:२१-२४

लुका १२:४७-४८

मत्ती २३:१४

अनर्हीन दण्ड

सम्भवतः नरकको विषयमा भएको सबैभन्दा डरलाग्दो सत्यता यो अनन्त छ, भन्नु हो । यसका द्वारबाट भित्र पस्ने कसैमा पनि भावी छुटकारा वा पुनस्थापनाको आशा हुँदैन । तिनीहरू अनन्त रूपमा दोषी ठहरिनेछन् । नरकबारे भएको बाइबलिय सिद्धान्तलाई इन्कार गर्नेहरूको लागि यो एउटा सत्यता सम्भवतः सबैभन्दा अरुचिकर छ । कसरी अनन्त दण्ड न्यायी हुन सक्छ ? के अपराधभन्दा दण्ड अत्यधिक मात्रामा बढी हुँदैन र ?

नरकको अनन्त प्रकृतिको बारेमा विचार गर्दा दुई ओटा सत्यतालाई ध्यान दिइनुपर्छ: पहिलो पापको घृणास्पद स्वभावलाई हामीले मानिलिनै पर्छ । असिमित रूपमा योग्य परमेश्वरको विरुद्धमा गरिएको पापको लागि अनन्त दण्ड उचित छ । (२) नरकको दण्ड अनन्त छ, किनकि अनन्तकालभरि नै दुष्टहरू पश्चात्तापविना तिनीहरूको विद्रोहमा लागि रहन्छन् । दुष्टहरूले न्यायको दिनमा वा नरकमा प्रवेश भएको केही समयपछि पश्चात्ताप गर्नेछन् भनी हामीले अनुमान गर्नुहुँदैन । बरु, परमेश्वरप्रति तिनीहरूको घृणा, हृदयको कठोरता र लज्जास्पद विद्रोह अनन्तकालभरि नै जारी रहनेछ । अनन्त दण्डको विद्रोहले अनन्त दण्डको माग गर्छ ।

१. निम्नलिखित खण्डहरूमा नरकलाई कसरी व्याख्या गरिएको छ ? नरकको अनन्त प्रकृतिको बारेमा यी बयानहरूले हामीलाई के बताउँछन् ।

क. अ _____ आ _____ (मत्ती १८:८; २४:४१; युहन्ना १:७) ।

ख. अ _____ द _____ (मत्ती २५:४६)

ग. अ _____ वि _____ को दण्ड (२ थेसलोनिकी १:९) । यो “विनाश” भन्ने शब्दले अस्तित्वको अन्त्यलाई अङ्कित गर्छ भनी केहीले गलत तरिकाले तर्क गरेको भए तापनि “अनन्त” शब्दले त्यस्तो अर्थ खोलाइलाई असम्भव बनाइदिन्छ । नरकमा दुष्टहरूलाई यस्तो अस्तित्व प्रदान गरिन्छ जसलाई सही तरिकाले अनन्त विनाश भन्न सकिन्छ ।

२. नरकको अनन्त स्वभाव र दुष्टहरूमाथि खन्याइने अनन्त दण्डबारे बाइबलिय खण्डहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ?

मर्कुस ९:४७-४८

प्रकाश १४:११

प्रकाश २०:१० (मत्ती २५:४१)

३. नरकको अनन्त स्वभावलाई इन्कार गर्ने धेरैजसोले कहिल्यै पनि स्वर्गको अनन्त स्वभावको इन्कार गर्दैनन् । तथापि स्थिरताले माग गर्छ कि यदि कसैले नरकको अनन्त स्वभावलाई इन्कार गर्छ भने उसले स्वर्गको अनन्त स्वभावलाई पनि इन्कार गर्नेपर्छ । मत्ती २५:४६ ले यस सत्यतालाई कसरी देखाउँछ ?

मत्ती २५:४६ अनुसार दुष्टहरू अ _____ दण्डको भागिदार हुनेछन् र धर्मीहरू अ _____ जीवनमा प्रवेश गर्नेछन् । उही वाक्यमा उही शब्दलाई वेग्लावेग्लै अर्थ दिनु न्यायोचित हुँदैन । यदि “अनन्त” दण्डको अर्थ दुष्टहरूले वास्तवमा सदाको लागि दण्ड पाउनेछन् भन्ने हुँदैन भने “अनन्त” जीवनको अर्थ पनि धर्मीहरू परमेश्वरको उपस्थितिमा वास्तवमा सदाको निमित्त जिउनेछन् भन्ने हुँदैन ।

नरकबारे बाइबलिय व्याख्या

धर्मशास्त्रमा नरकको सम्बन्धमा थुप्रै सुस्पष्ट र प्रभावशाली बयानहरू दिइएका छन् । ती बयानहरूलाई अक्षरशः लिनुपर्ने हो या नलिनुपर्ने हो भन्ने सम्बन्धमा कट्टरवादी विद्वानहरूको विचमै लामो समयदेखि विवाद चल्यै आएको छ । के नरक अक्षरशः आगो र अन्धकार अनि अन्धक र धुवाँको स्थान हो ? नरकमा हुने दुष्टहरूको पीडालाई न्यून पार्ने उद्देश्यले यदि कसैले यी बयानहरूलाई अक्षरशः अर्थ खोल्न इन्कार गर्छ, भने त्यसलाई खारेज गर्नेपर्छ । तथापि, यी बयानहरू ज्यादै डरलाग्दो अवस्थालाई व्याख्या गर्ने प्रयास हुन् जुन मानवीय समझभन्दा पर छ र मानवीय भाषाको शक्तिभन्दा पर छ भन्ने अर्थमा यी बयानहरू आलङ्कारिक हुन भनी ग्रहण गर्न स्वीकारयोग्य छ । नरकका त्रासहरूलाई व्याख्या गर्न पृथ्वीमा मानिसहरूले जानेको सबैभन्दा ठूलो त्रासलाई बाइबलिय लेखकहरूले प्रयोग गरे । तर कोही पनि निश्चित हुन सक्छ कि पृथ्वीमा नरकभन्दा डरलाग्दो जगा छँदैछैन । नरकको वास्तविकतालाई व्याख्या गर्न आगो र अन्धकार अनि गन्धक र धुवाँ केवल क्षीण प्रयासहरू हुन् । वास्तवमा यी शब्दहरूले व्यक्त गर्नेभन्दा कयौँ गुणा डरलाग्दो अवस्था नरक हो । त्यसै गरी, स्वर्गको महिमालाई पनि मानवीय समझद्वारा बुझ्न सकिँदैन । नरकका त्रासहरू हाम्रो बुझाइ र योग्यताभन्दा पर छन् ।

१. निम्नलिखित खण्डहरूमा नरकलाई कसरी व्याख्या गरिएको छ ? नरकको प्रकृतिबारे यी बयानहरूले हामीलाई के बताउँछन् ?

क. आ _____ (मत्ती ३:१०; ७:१९) । पाप र पापीको विरुद्धमा परमेश्वरको न्याय र क्रोधलाई उल्लेख गर्न धर्मशास्त्रभरि आगोको अवस्थालाई प्रयोग गरिएको छ । परमेश्वरको स्वभाव र इच्छाको विपरीत हुने सबै कुराप्रति उहाँको पवित्र र न्यायिक प्रतिक्रिया हो यो । यो निर्दयी, डरलाग्दो र रोक्न नसकिने खालको छ । जसरी जलिरहेको मानिसको लागि साँच्चिकै आगो डरलाग्दो हुन्छ, त्यसै गरी नरकका दुष्टहरूको विरुद्धमा खन्याइएको परमेश्वरको क्रोधको आगोलाई यसले व्याख्या गर्ने आरम्भ गर्न पनि सक्दैन ।

ख. अ _____ आ _____ (मत्ती १८:८; २५:४१) । यहाँ दिइएको जोड यो हो कि नरकमा दुष्टहरूको पीडा सदासर्वदाको लागि हुन्छ । नरकमा भएकाहरूको लागि छुटकारा र पुनस्थापनाको कुनै आशा हुँदैन ।

ग. न _____ आ _____ (मत्ती ३:१२) । यस अवधारणले व्यक्त गर्न खोजेको कुरो यो हो कि नरकका यातनाहरू अनन्त मात्र मात्र छैनन् तर ती यातनाहरूलाई कम गर्न पनि सकिँदैन । ती दोषी ठहराइएकाहरूको लागि कहिल्यै कुनै राहत हुनेछैन ।

घ. आ _____ र ग _____ को कु _____ (प्रकाश २०:१०) । नरकको विशालता र शक्तिलाई उल्लेख गर्न यो बयान दिइएको हो । यो केवल छिट्का वा यातनाको सानो खोला मात्र होइन तर नरकका बासिन्दाहरू ती मानिसहरू जस्ता हुन् जसको परमेश्वरको क्रोधको

विशाल समुन्द्रमा जहाज दुर्घटना भएको छ, जहाँ परमेश्वरको धार्मिक रोषको अन्तहीन आँधी र छालहरूद्वारा तिनीहरू निरन्तर रूपमा चुटिन्छन् अनि यताउता हल्लाइन्छन् । तिनीहरू आगोको विशाल कराहीमा डुबेका मानिसहरू जस्तै हुन् ।

ड. अ _____ को भ _____ (मत्ती १३:४२) । यहाँ व्यक्त गरिएको सत्यता तीव्रता/प्रबलताको विषयमा हो । भट्टीमा तापवाट भाग्ने मौका निकै कम हुन्छ, ज्वालाहरूलाई चिस्याउने कुनै वृष्टि हुँदैन न ता ताजगी ल्याउन कुनै मन्द हावा नै हुन्छ । नरकको पीडाको प्रबलता कहिल्यै न्यून हुनेछैन ।

च. बा _____ अ _____ (मत्ती ८:१२; २२:१३; २५:३०) । यहाँ व्यक्त गरिएको सत्यता विच्छेदको विषयमा हो । नरकका बासिन्दाहरू बाहिरी अन्धकारमा फ्याँकिन्छन् र तिनीहरूको निम्ति कुनै ठाउँ हुँदैन । तिनीहरू परमेश्वरबाट मात्रै परदेशी भएका छैनन् तर अरूहरूसितको सङ्गतिबाट पनि । परमेश्वरको जीवन र प्रकाश नहुनुको अतिरिक्त यो पूर्ण रूपमा र सहनै नसकिने गरी एकलो ठाउँ हो ।

छ. पा _____ को अ _____ (युहन्ना १:१३) । केही थोरै कुराहरू मात्रै चुक घोप्टाइएको अँध्यारोभन्दा बढी अन्धकार हुन्छ । यस्तो अन्धकारसित महानतम पतन वा आशाविहीनता जोडिएको हुन्छ ।

ज. अ _____ कु _____ (प्रकाश २०:१४; २१:८) । दुष्टहरूको अन्तिम गन्तव्य विश्वासीको भन्दा ठिक विपरीत हुन्छ । विश्वासीको लागि अब मृत्युको डर छैन (हिब्रु २:१५) किनकि अब मृत्यु हुनेछैन (प्रकाश २१:४) । यसको विपरीत दुष्टहरू अन्त्यहीन मृत्युको अवस्थामा जिउनेछन् । तिनीहरूमा चेतनशील अस्तित्व हुनेछ तर कुनै आशिष, आशा जीवनको आनन्द भने हुनेछैन ।

२. नरकका केही वर्णनात्मक नाउँहरूलाई वर्णन गरिसकेपछि तपाईंका विचारहरूलाई लेख्नुस् । अरूलाई नरकको बारेमा तपाईं कसरी बयान गर्नुहुन्छ ?

हरेक मूल्य चुकाएर नरकदेखि भाग्न चेताउनीहरू

कुनै पनि मूल्य चुकाएर नरकदेखि भाग्न आव्हान गरिएको छ । मानिसमा आउन सक्ने सबैभन्दा डरलाग्दा त्रासहरूमध्ये नरक सबैभन्दा खराब छ । अन्य सबै बाइबलिय लेखकहरूको समष्टिभन्दा येशु ख्रिस्टले नरकको बारेमा बढी सिकाउनभयो भनी विचार गर्नु महत्त्वपूर्ण हुन्छ । नरकका वास्तविकताहरूबारे येशुले प्रस्ट रूपमा र अफसोस नगरी सिकाउनुभयो अनि आउने क्रोधदेखि भाग्न मानिसहरूलाई चेताउनीहरू दिनुभयो ।

१. नरकका त्रासहरूको सम्बन्धमा तलका दुई ओटा खण्डहरूमा येशुले सबैभन्दा गम्भीर चेताउनीहरू दिनुभएको छ । आफ्ना विचारहरू लेख्नुस् । नरकका त्रासहरूदेखि डराउनु पर्ने खाँचोको सम्बन्धमा यी चेताउनीहरूले हामीलाई के बताउँछन् ?

मत्ती १०:२८

लुका १२:५

२. येशु र बाइबलका लेखकहरूले हामीलाई नरकका त्रासहरूको सम्बन्धमा सिकाएनन् मात्र तर कुनै पनि मूल्य चुकाएर यसबाट भाग्न मानिसहरूलाई तिनीहरूले चेताउनी दिने काम पनि गरे । यस सत्यताबारे तलका खण्डहरूले हामीलाई के सिकाउँछन् ?

लुका १३:२४

अध्ययन सहयोगी: “प्रयत्न गर्नु” भन्ने क्रियापद एउटा ग्रीक शब्दबाट आउँछ, जसको अर्थ हुन्छ, जुध्नु, सङ्घर्ष गर्नु, जोसका साथ वा निकै उत्साही भएर परिश्रम गर्नु ।

मती १८:८ (मर्कुस ९:४७)

अध्ययन सटयोगी: यस खण्डलाई अक्षरशः लिइनुहुँदैन । हाम्रा पापपूर्ण जोसहरूलाई रोकथाम गर्ने माध्यमको रूपमा आत्मदाहका सद्गुणहरूलाई येशुले यहाँ सिकाइरहनु भएको छैन । पापका भयङ्कर डरलाग्दा नतिजाहरूको कारणले गर्दा हामीले यससित निकै सजकतासाथ सरोकार राख्नुपर्छ भनी येशु यहाँ भन्दै हुनुहुन्छ ।

मानिसको एउटै आशा

हामी मानिसबारे हाम्रो अध्ययनको अन्त्यमा आइपुगेका छौं । आदमको पाप सारा मानव-जातिमा पुगेको छ । हरेक मानिस नैतिक रूपमा भ्रष्ट, परमेश्वरप्रति शत्रुतापूर्ण र उहाँको इच्छाको अधीनतामा रहन अनिच्छुक छ । सबैले अवर्णनीय पाप गर्न सक्छन् र तिनीहरू त्यस्ता पथभ्रष्टतामा लाग्न सक्छन् । त्यसकारण तिनीहरू सबै पनि पवित्र र धर्मी परमेश्वरको न्यायिक दण्डाज्ञाका हकदार छन् । धर्मशास्त्र प्रस्ट छ कि विनाअपवाद सबै मानिसहरू परमेश्वरको सामु दोषी छन् र तिनीहरूलाई कुनै बहाना छैन । आफ्नो परिस्थितिलाई बदल्न वा परमेश्वरसित आफैलाई मिलापमा ल्याउन मानिसले केही गर्न सक्दैन । यो एउटा डरलाग्दो सत्यता हो तर यसलाई स्वीकार गरिनैपर्छ र येशु ख्रिस्टद्वारा आफ्ना मानिसहरूको निम्ति परमेश्वरले पूरा गर्नुभएको त्यस महान् उद्धारलाई बुझ्नुअगि हामीले यस सत्यतालाई अङ्गीकार गर्नुपर्छ ।

१. यस अध्ययनको लागि तलका खण्डहरू उचित निष्कर्ष हुन् किनकि तिनले हामीले आफैलाई बचाउन नसक्ने हाम्रा अवस्थाबारे भएको गम्भीर सत्यतालाई मात्र घोषणा गर्दैनन् तर येशु ख्रिस्टमा प्रकटित परमेश्वरको कृपाद्वारा उद्धारबारे महान् आशालाई पनि तिनीहरूले घोषणा गर्छन् । प्रत्येक खण्डलाई मनन गरी प्रत्येकमा पाइने गम्भीर सत्यता र महान् आशालाई लेख्नुस् ।

क. भजनसंग्रह १३०:३-४

गम्भीर सत्यता (पद ३):

महान् आशा (पद ४):

ख. रोमी ३:१९-२२

गम्भीर सत्यता (पदहरू १९-२०):

महान् आशा (पद २४):

ग. रोमी ७:२४-२५

गम्भीर सत्यता (पद २४):

महान् आशा (पद २५):

घ. गलाती ३:२२

गम्भीर सत्यता:

महान् आशा: